ENTRI

ECONOMICS (5 Marks)

ECONOMICS National Income - Per Capital Income – Factors of Production- Economic Sectors of Production – Indian Economic Planning- Five Year Plans- NITI Aayog – Types and Functions of Economic Institutions – Reserve Bank & Functions – Public revenue – Tax and Non Tax revenue – Public Expenditure – Budget – Fiscal Policy – Consumer Protection & Rights

National Income

- The total income generated by the residents of a country in its economic territory in a particular period of time, usually one year, is called National income.
- This is received mainly from three sectors: Agriculture sector, Industrial sector, Service sector.

Background: Estimation of National Income in India

- The first attempt to calculate national income of India—Dadabhai Naoroji in 1867 - 68
- The first scientific method –Professor VKRV Rao (1931-32).
- The first official attempt— National Income Committee headed by Professor FC Mahalanobis in 1949.
- In India, Central Statistical Organization (1949) now renamed as Central Statistical Office (CSO), has been formulating National Income.
- In India, a financial year is from 1 April to 31 March.

Methods for estimating national income:

Product method

- The national income is calculated by adding up the money value of goods and services produced by the primary,

secondary, and tertiary sectors.
- It is useful for assessing the contribution of each sector .

Income method
- National income is calculated based on rent, wages, interest, and profit, which are the rewards for factors of production.
- It is helpful in analysing the contribution of each factor of production to the national income.

Expenditure method
- The expenditure method is used to estimate the national income by calculating the expenditure incurred by individuals, firms and government in a particular year.
- The summation of consumption expenditure, investment expenditure and government expenditure, gives the total expenditure.

Various types of economic indicators

Gross domestic product (GDP)
- Gross domestic product (GDP) is the value of all final goods and services produced within the boundary of a nation during a financial year .
- GDP calculation includes the income of foreigners in a country but excludes the income of those people who are living outside of that country."

Gross National Product (GNP)
- GNP is the value of all final goods and services produced by the residents of a country in a financial year
- In GNP, income of foreigners in a country is excluded but income of people who are living outside of that country is included.
- GNP = GDP + X – M
- X = income of the people of a country who are living

outside of the Country
- M = income of the foreigners in a country

Net National Product (NNP)
- NNP is calculated by deducting depreciation from Gross National Product (GNP).
- The cost incurred to remedy this wear and tear is termed as depreciation charges.
- NNP = GNP – Depreciation.

Personal Income (P.I.)
- The sum of all the income received by the people of the country in one year.
- Personal Income = National Income – (Undistributed Corporate Profits + Corporate Taxes + Social Security Contribution) + (Transfer Payments).
- Transfer Payments are payments that are not against any productive work. (Example- Old Age Pension, Unemployment compensation etc.)

Disposable Personal Income (DPI):
- Disposable Personal Income represents the income available to individuals after deducting direct taxes.
- Disposable Personal Income = Personal Income – Direct Taxes

National Disposable Income
- National Disposable Income = Net National Product at market prices + Other current transfers from the rest of the world.
- It is an idea of what is the maximum amount of goods and services the domestic economy has at its disposal.
- Current transfers from the rest of the world include items such as gifts, aids, etc.

Factor Cost

- The cost of factors of production that is incurred by a firm when producing goods and services.
- It does not include the taxes paid to the government .But subsidies received are included in the factor cost .

Market Price

- The market price is the current price at which an asset or service can be bought or sold
- Market Price = Factor Cost + Net Indirect Taxes
- Net Indirect Taxes = Indirect taxes – Subsidy

In India NNP at FC is called as National Income

$$\text{Per capita income} = \frac{\text{National income}}{\text{Total population}}$$

Nominal GDP

- GDP is measured on the basis of current price of that current year

Real GDP

- GDP is calculated on the basis of fixed prices in the base year .

GDP Deflator

GDP Deflator

$$\text{GDP Deflator} = \frac{\text{Nominal GDP}}{\text{Real GDP}} \times 100$$

- GDP Deflator gives us an idea of how the prices have moved from the base year to the current year.
- The volume of production is fixed while calculating

Gross Value Added (GVA)

- The measurement of the value of goods and services produced in an area, industry or sector of an economy.
- Gross Value Added (GVA) is used in measuring the contribution of a corporate subsidiary, company, or municipality to an economy, producer, sector, or region.
- GVA is the nation's output minus intermediate consumption.
- Gross Value Added = GDP + subsidies on products - taxes on products

Per Capita Income

- PCI = Population's total income / Population of a specific area

Gross Domestic Product Per Capita

- GDP Per Capita = Gross Domestic Product/ Population.
- **Gross National Income Per Capita**
- Gross National Income per Capita takes into account Gross Domestic Product Per Capita along with the value generated by the people of a country living abroad.

Factors of production

- Factors of production are the resources used by people to produce goods and services.
- There are four factors of production
- 1) Land (2) Labour (3) Physical Capital and (4) Human Capital.

1.Land (Natural Resources)

- This includes not just land, but anything that comes from the land.
- Most of the natural resources like soil, water, forests, minerals, petroleum, sunlight, wind etc come under the category of land – the first factor of production.

2.Labour (Human Resources)

- Labour includes all efforts of human beings used for the production of goods and services. Labour include physical and mental labour.

3. Physical Capital (Man-made Resources)

- Capital includes all the man-made resources used for producing goods and services like buildings, machines, equipment, vehicles, stock of materials etc

4.Human Capital (Entrepreneurship OR Entrepreneur OR Enterprise)

- knowledge and entrepreneurial skills will be able to put together land, labour and physical capital and produce an output.

Economic Sectors of Production

- Sectors are used to classify economic activity by grouping companies that are engaged in similar business activities.

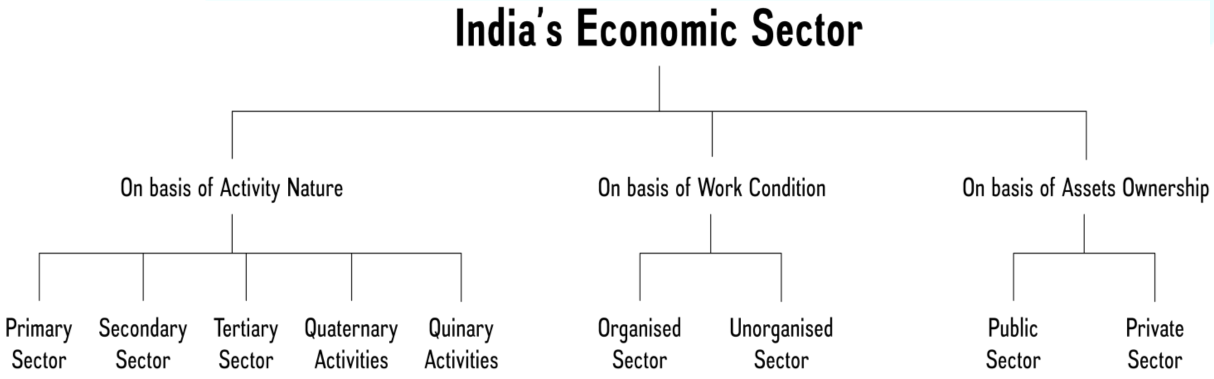

Primary Sector

- In the Primary sector of economy, activities are undertaken by directly using natural resources. Agriculture, Mining, Fishing, Forestry, Dairy etc.
- It is called so because it forms the base for all other products. People engaged in primary activities are called red-collar workers.

Secondary Sector

- It includes the industries where finished products are made from natural materials produced in the primary sector.
- Industrial production, cotton fabric, sugar cane production etc. activities come under this sector.
- People engaged in secondary activities are called blue collar workers.
- **Tertiary Sector**
- The tertiary sector comprises companies that provide services, such as retailers, entertainment firms, and financial organizations.
- The tertiary sector provides services to businesses and consumers by selling the goods that are manufactured by companies in the secondary sector.
- This sector jobs are called white collar jobs.

Quaternary Sector

- The quaternary sector typically includes intellectual services such as technological advancement and innovation.
- Research and development that leads to improvements to processes, such as manufacturing, would fall under this sector.

Quinary Activities

- The quinary sector is the part of the economy where the top-level decisions are made.
- These are services that focus on the creation, re-arrangement and interpretation of new and existing ideas; data interpretation and the use and evaluation of new technologies.
- Professions under this category are often referred to as 'gold collar' professions.

ENTRI

Indian Economic Planning

- M. Visvesvaraya — Father of planning in India
- First person in the country to advocate economic planning for India.
- In 1934, Sir Vishveshwaraiah published a book entitled "Planned Economy For India".
- P.C Mahalanobis–The Architect of Indian Planning

National Planning Committee(1938)

- In 1938 Congress President Subhash Chandra Bose set up national planning commission with Nehru as its president .
- It was the first attempt on the part of the people of India to examine the fundamental economic problems of India.

Bombay Plan

- The Bombay Plan was the economic plan for India proposed by a group of industrialists and technocrats in January 1944.
- Eight Industrialists of Bombay viz. Mr. JRD Tata, GD Birla, Purshottamdas Thakurdas, Lala Shriram, Kasturbhai Lalbhai, AD Shroff, Ardeshir Dalal, & John Mathai working together prepare this plan
- It proposed to increase the output of the agricultural sector by two times and the industrial sector by five times within the period of 15 years.

People's Plan (1945)

- Prepared by M.N. Roy
- Its chief emphasis was on agricultural and consumer goods industries through collectivization and setting up of state owned industrialization.
- It also advocated the nationalization of land.

Gandhian Plan (1944)

- Prepared by S.N.Agarwal
- It was framed in the light of the Gandhian principles.
- The fundamental feature of this plan was that it aimed to develop a decentralised self-sufficient agricultural society with emphasis on the development of the cottage industries.

Sarvodaya Plan

- Introduced by Jayaprakash Narayan in 1950.
- This plan itself was inspired by Gandhian Plan and Sarvodaya Idea of Vinoba Bhave.
- This plan emphasized on agriculture and small & cottage industries.

Planning and Development Department:

- In August 1944, The British Indian government set up the "Planning and Development Department" under the charge of Ardeshir Dalal.
- But it was abolished in 1946.

Planning Commission

- The Advisory Planning Board constituted in 1946 under the chairmanship of K.C Neogi gave recommendations for the establishment of the Planning Commission.
- In 1947, the Economic Programme Committee (EPC) was formed by the All India Congress Committee with Nehru as its chairman. This committee recommended forming a planning commission.
- The Indian Cabinet which met on 15th March 1950 passed a resolution to establish the Planning Commission of India.
- The Government of India set up the planning commission based on the provision in the constitution that made Economic & Social planning an item in the Concurrent list.

- The Planning Commission was an extra-constitutional body, charged with the responsibility of making assessments of all resources of the country, augmenting deficient resources, formulating plans for the most effective and balanced utilization of resources, and determining priorities.
- Jawaharlal Nehru was the first chairman of the Planning Commission.
- It consists of the Prime Minister as the ex-officio Chairman, one Deputy - Chairman appointed by the PM and some full time members.
- The tenure of its members and deputy chairman is not fixed. There is no definite definition of its members also.
- They are appointed by the Government on its own discretion.
- The number of members can also change according to the wishes of the Government.

Objectives of Planning Commission

- Balanced and Equitable Economic Growth
- Efficient Resource Allocation
- Employment Generation.
- Poverty Alleviation
- Infrastructure Development
- Agricultural Development

National Development Council

- It is an extra-constitutional and extra-legal body.
- It was set-up on August 6, 1952, by a proposal of the Government.
- The PM is the ex-officio chairman of NDC.
- Recommended by planning commission ON 1st 5 year plan .
- After the formation of NITI Aayog NDC also has been

proposed to be wound up but there's no decision passed to abolish it to date

State Planning Board India

- Apex planning body at State level is generally a State Planning Body comprising the Chief Minister as Chairman, Finance and Planning Ministers of that State and some technical experts.

Decentralised Planning

- The 73rd and 74th Constitutional Amendments were passed by the Parliament in 1992 and it led to the establishment of Panchayati Raj and Nagarpalika institutions in India .
- A new three tier system of Grama Panchayat, Block Panchayat and District Panchayat started functioning in India.
- This was the beginning of decentralized planning in India during the Ninth Five Year Plan.

Five Year Plans

- Five-Year Plans (FYPs) are centralised and integrated national economic programs.
- India launched its First FYP in 1951, under socialist influence of first Prime Minister Jawaharlal Nehru..It was taken from the Soviet Union

Five Year	Period	Objective

Plan		
First Five Year Plan	1951-56	● Presented by Nehru ● Harrod Domar Model ● Its main focus was on the agricultural development .investment in dams and irrigation ● Five IITs were set up in the country. ● The target growth rate 2.1% and the achieved growth rate 3.6%
Second Five Year Plan	1956-61	● Focused on Industrial development and the public sector ● Imposed tariffs on imports to protect domesti industries ● Based on the P.C. Mahalanobis Model ● The target growth rate 4.5% and the actual growth rate 4.27%
Third Five Year Plan Plan Holidays	1961-66 1966-69	● self sufficiency in food, self sufficiency in economy was its major aim. ● This plan is also called 'Gadgil Yojna'. ● Panchayat elections were introduced. ● The Sino-India war of 1962 , the Indo-Pakistani war of 1965 resulted in shifte the focus to the defence industry and dropping this plan ● The target growth rate 5.6% and the actual growth rate 2.4% ● Equal priority was given to agriculture, its

		allied activities, and the industrial sector. • The government of India declared "Devaluation of Rupee" to increase the exports of the country.

Fourth Five Year Plan	1969-74	• Self - reliance and sustained growth • It was introduced by Indira Gandhi • Based on Gadgil Formula • Nationalised 14 major Indian Banks and the Green Revolution boosted agriculture. • The Drought Prone Area Programme was launched. The target growth rate 5.6%, the actual growth rate 3.3%.
Fifth Five Yea Plan Rolling Plan	1974-79 (1978-80)	• The plan focussed on Garibi Hatao, employment, justice, agricultural production and defense. • The Electricity Supply Act was amended, National Highway System was introduced, Minimum Needs Programme introduced . • The target growth rate 4.4% and the actual growth rate 4.8% 1978, Morarji Desai government rejected this plan. The period of instability. This plan was rejected by the new government in 1980

Sixth Five Year Plan	1980-85	• Improvement in infrastructure in agriculture and industry • Under the leadership of Indira Gandhi. • The basic objective was economic liberalization by eradicating poverty and achieving technological self-reliance • Family planning was introduced. • The National Bank for Agriculture and Rural Development was established. • Its growth target was 5.2% but it achieved a 5.7% growth. • Family planning was introduced.
Seventh Five Year Plan Annual Plans	1985-90 1990-92	• Under the leadership ofRajiv Gandhi. • The objectives include the establishment of a self-sufficient economy, opportunities for productive employment, and up-gradation of technology. • It emphasised anti-poverty programmes, the use of modern technology, and the need to make India an independent economy. • The private sector got priority over the public sector. Its growth target was 5.0% but it achieved 6.01%.

		Two annual programmes were formed for the year 1990-91 & 1991-92.

Eighth Five Year Plan	1992-97	• Under the leadership of V. Narasimha Rao. • Top priority to the development of human resources • New Economic Policy of India 1992 • This plan was successful and got an annual growth rate of 6.8% against the target of 5.6%. • India became a member of the World Trade Organisation on 1 January 1995. • The Eighth Plan promoted the modernisation of Industries.
Ninth Five Year Plan	1997-02	• Rural development and decentralised planning. • Under the leadership of Atal Bihari Vajpayee. • “Growth with Social Justice and Equality” • This plan failed to achieve the growth target of 6.5% and achieved a growth rate of 5.6%. • The joint efforts of public and private sectors in guaranteeing economic development.
Tenth Five Year Plan	2002-07	• The features of this plan were to promote inclusive growth and equitable development. and education were the key areas of concern durin

		• It also emphasised reducing the gender gaps in the field of education and wage rates by 2007
Eleventh Five Year Plan	2007-12	• Its main theme was “rapid and more inclusive growth”. • Prepared by the C. Rangarajan • The focus was also laid on providing clean drinking water for all by 2009. • The Right to Education Act was introduced in 2009. • It achieved a growth rate of 8% against a target of 9% growth.
Twelfth Five Year Plan	2012-17	• "Faster, More Inclusive and Sustainable Growth" as its theme. • It aimed at strengthening infrastructure projects, and providing electricity supply in al villages. • It also aimed at removing the gender and social gap in admissions at school and improved access to higher education.

Planning Commission was replaced by a new institution – NITI AAYOG on January 1, 2015
The decades-old Five-Year Plans was replaced by a three-year action plan, which will be part of a seven-year strategy paper and a 15-year vision document

NITI AAYOG

- NITI Aayog was formed on January 1, 2015 with

emphasis on ‘Bottom –Up’ approach to envisage the vision of Maximum Governance, Minimum Government, echoing the spirit of ‘Cooperative Federalism’.

Composition of NITI Aayog

- Chairperson: Prime Minister
- Vice-Chairperson: To be appointed by Prime-Minister
- Governing Council: Chief Ministers of all states and Lt. Governors of Union Territories.
- Regional Council: To address specific regional issues, Comprising Chief Ministers and Lt. Governors Chaired by the Prime Minister or his nominee.
- Adhoc Membership: 2 member in ex-officio capacity from leading Research institutions on rotational basis.
- Ex-Officio membership: Maximum four from the Union council of ministers to be nominated by the Prime minister.
- Chief Executive Officer: Appointed by Prime-minister for a fixed tenure, in rank of Secretary to Government of India.
- Special Invitees: Experts, Specialists with domain knowledge nominated by the Prime-minister.

Specialized Wings of NITI Aayog

- Research Wing – Its aim is to develop in-house sectoral expertise so as make it a think tank with specialized and expert knowledge.
- Consultancy Wing – Its aim is to provide a marketplace of expertise and provide necessary funding wherever required.
- Team India Wing – It comprises of the representatives of every State and Ministry. Its aim, to serve as a platform for national collaboration.

-
Objectives of #NITIaayog
fostering COOPERATIVE FEDERALISM, active involvement of states
formulation of plans at VILLAGE-level, aggregation at higher levels
SPECIAL ATTENTION to sections at risk of not benefitting adequately from economic progress
economic policy that incorporates NATIONAL SECURITY INTERESTS
feedback for constant INNOVATIVE IMPROVEMENTS
partnerships with national and international THINK TANKS
creating a KNOWLEDGE, INNOVATION & ENTREPRENEURIAL support system
platform for RESOLUTION of inter-sectoral & inter-departmental issues
state-of-the-art resource center for RESEARCH on good governance
focus on TECHNOLOGY upgradation and CAPACITY BUILDING
Source: PIB.NIC.IN

Area of differentiation	NITI Aayog	Planning Commission
Power capacity	NITI Aayog has no such power to impose policies on States. NITI Aayog is an advisory body.	The Planning Commission previously had the power to impose States' policies and the projects approved by the Planning Commission.
Members	Full-time members could be fewer than the Planning Commission.	The last Commission had eight full-time members.
Appointed by	The Prime Minister appoints the CEO of NITI Aayog. Secretaries are called CEOs here.	Planning Commission secretaries were appointed through the usual process.
Finance	No power to allocate funds	Had the power to decide the allocation of government funds for various programmes at national and state levels.
Relation with States	NITI Aayoga involves a partnership with state governments to maintain co-operative federalism. It forms a platform for structured and constant interaction with states.	Planning Commission was previously a federal government institution with no representation of state government. Therefore there was no structural way for interaction with states.

Initiative of NITI Aayog

- Aspirational District Programme
- Atal Innovation Mission and Atal Tinkering Labs.
- Methanol Economy programme
- The Shoonya campaign
- Project SATH-E, 'Sustainable Action for Transforming Human Capital Education
- Promoting Zero Budget Natural Farming.
- The concept of a village storage scheme
- Promoting technology like Artificial Intelligence, blockchain, the Methanol economy etc.
- Strategy for New India at 75
- e-AMRIT
- LiFE Campaign

INDICES

- Composite Water Management Index.

- District Hospital Index.
- Export Preparedness Index.
- Global Innovation Index.
- India Innovation Index.
- Multidimensional Poverty Index.
- School Education Quality Index.
- SDC India Index.
- State Energy Index.
- State Health Index.

Financial institutions

Financial institutions are those institutions where financial transactions like deposits, loans etc. take place.

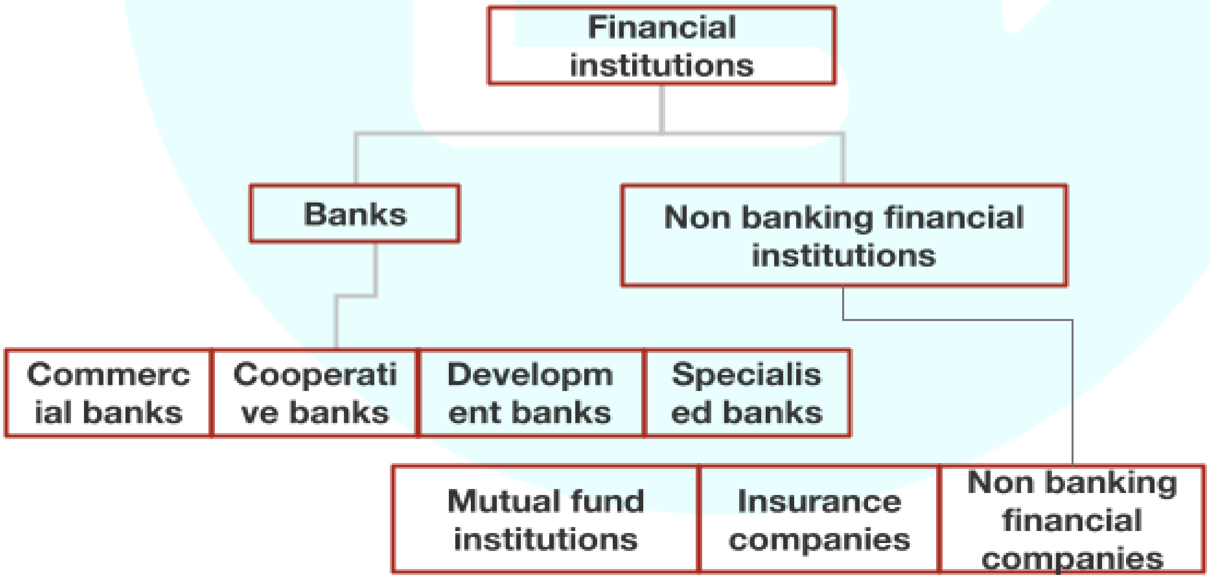

Banks

Banks are institutions that accept deposits from the public and grant loans to the needy subject to conditions. They are under the guidelines and supervision of the Reserve Bank of India.

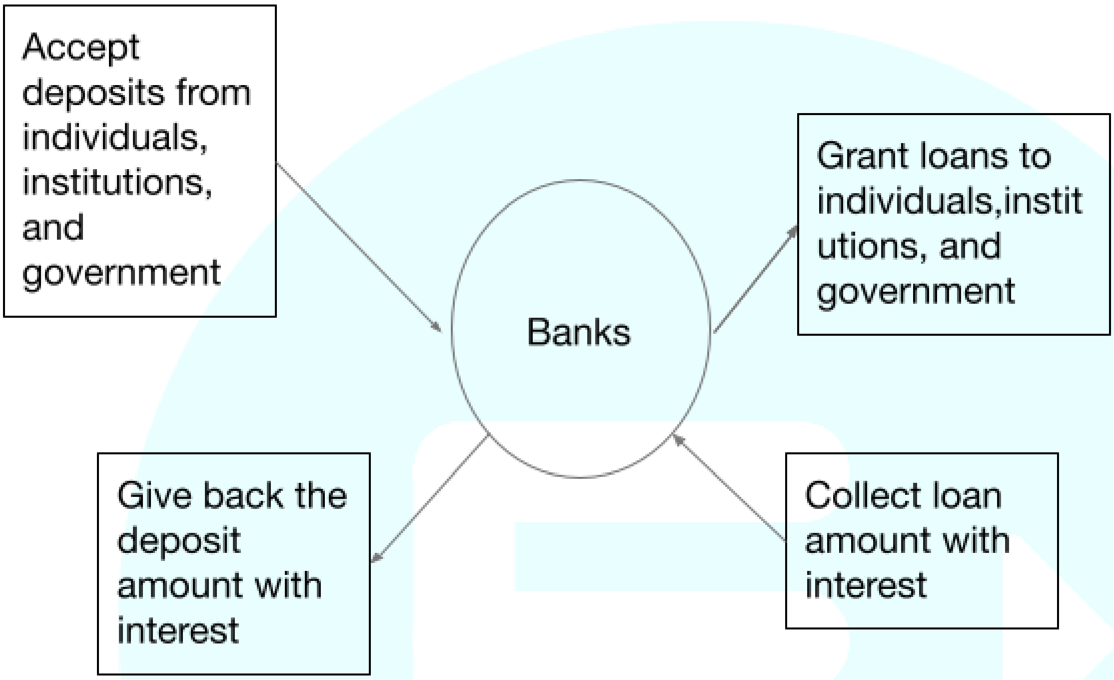

History of banks in India

The first phase(1770 to 1969)

- The presidency banks, Bank of Bengal, Bank of Bombay, and Bank of Madras were established by the British East India Company.
- The operation and the growth of banks were slow during this phase.

The second phase (1969 to 1990)

- It witnessed a speedy development of banks.
- The nationalisation of 14 banks in 1969 and six banks in 1980.
- In 1993, the nationalised bank, New Bank of India was merged with the Punjab National Bank.

The third phase

- Introduction of Automated Teller Machines (ATM), credit card, phone banking, net banking, core banking, etc.
- The private banks which received licenses during this phase are known as new generation banks.

Classification of Banks

- Based on operations, banks are classified into commercial banks, cooperative banks, development banks, and specialised banks.

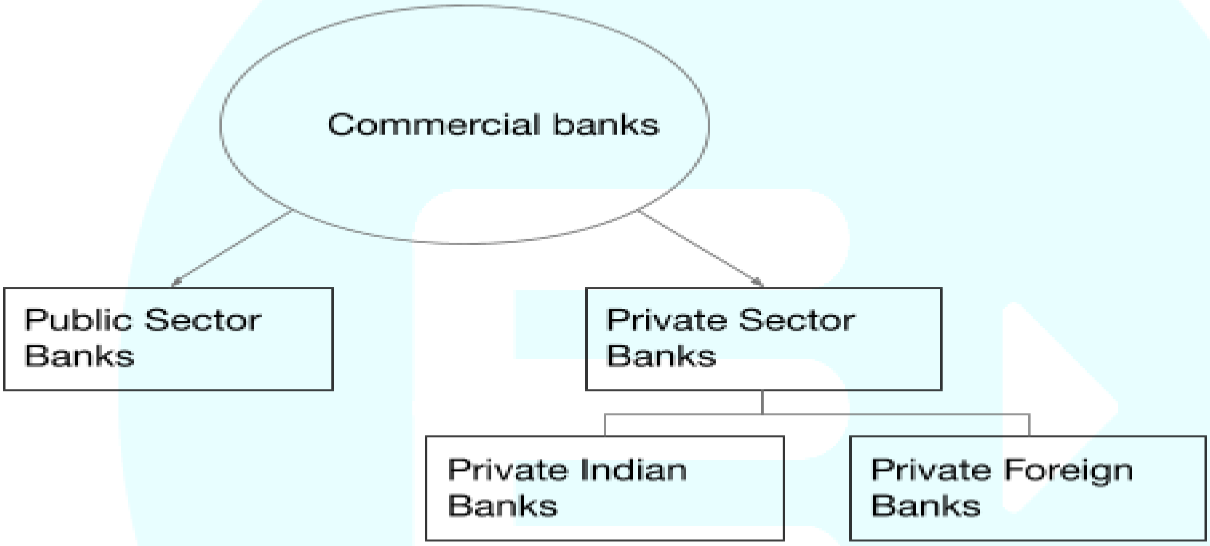

Commercial Banks

- The primary objective of commercial banks is to earn profit through interest received from lending activities, and through other legal means.
- They are regulated by the Reserve Bank of India under the Banking Regulation Act of 1959.

Function of Commercial Banks

Accepting deposits

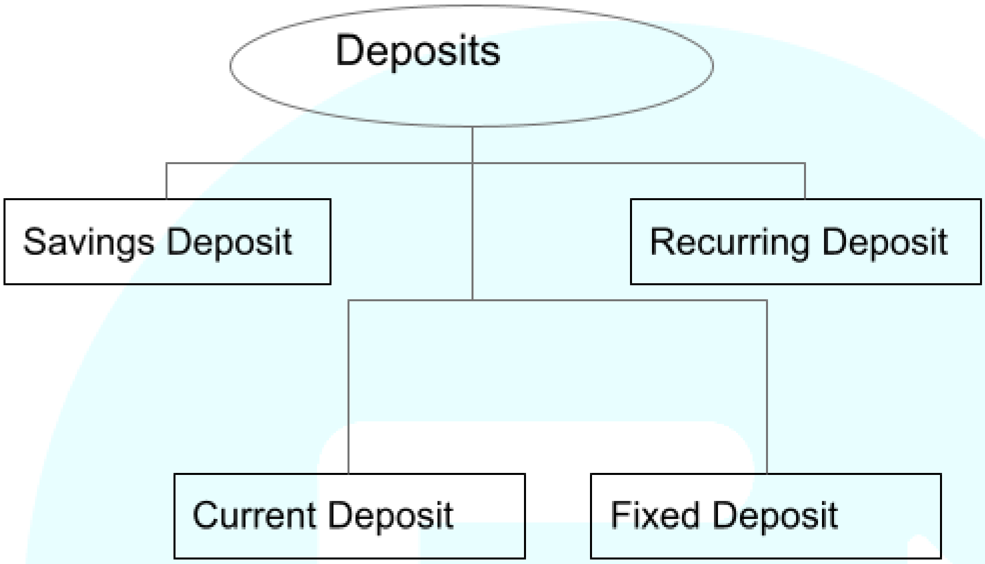

Providing loans

- The amount of money accepted as deposit from the public is granted as loans by the banks.
- The interest rate of loans will be higher than the interest rate of deposits.

Other facilities and services provided by banks

- Demand draft
- Mail transfer
- Telegraphic transfer
- Automated Teller Machine (ATM) services
- Plastic money

Types of Commercial Banks

1. Public Sector Banks (PSBs)

- These banks have the government as the majority shareholder with government ownership of more than 51%.
- Public sector banks include State Bank of India, Punjab National Banks, etc.
- Public sector banks hold the majority of the banking business in India.

2.Private Sector Banks

- The majority of a bank's share capital is held by private individuals. These banks are set up as limited-liability corporations.
- Private sector banks include ICICI Bank, Axis Bank, HDFC, and others.

Public sector banks : Merger

YEAR	Amalgamating Bank	Anchor Bank
2017	Bhartiya Mahila bank 5. Associated Banks of SBI 1. State Bank of Bikaner & Jaipur 2. State Bank of Hyderabad 3. State Bank of Mysore 4. State Bank of Patiala 5. State Bank of Travancore	State Bank of India

YEAR	Amalgamating Bank	Anchor Bank
April, 2019	Vijaya Bank Dena Bank	Bank of Baroda
August, 2019	Oriental Bank of Commerce United Bank of India	Punjab National Bank
August, 2019	Syndicate Bank	Canara Bank

August, 2019	Andhra Bank Corporation Bank	Union Bank of India
August, 2019	Allahabad Bank	Indian Bank

Co-operative Banks

- Co-operation, self help and mutual help are the working principles of co-operative banks.
- The main aim of co-operative banks is to provide monetary help to common people especially the villagers. Farmers, artisans, small scale entrepreneurs, etc. chiefly avail the services of co-operative banks.

Development banks

- These banks provide long term loans for various needs such as modernisation of industries.
- These banks provide loans to agriculture and trade sectors
- The Industrial Finance Corporation of India (IFCI) is a development bank in India.

Specialised Banks

- Specialised banks provide financial help for the development of certain specific sectors.
- They provide help to start new enterprises.

Bank	Features
EXIM Bank of India (Export Import Bank of India)	• Provides loans for exporting and importing products. • Provides instructions to individuals who come into this sector.

Small Industries Development Bank of India (SIDBI)	• Provides help to establish new small scale industries and to modernise existing industries. • Aim is to vitalize village industries.
National Bank for Agricultural and Rural Development (NABARD)	• Apex bank in India which functions for the development of villages and agriculture. • Unites all the banks which operate for the development of villages. • Provides financial assistance to agriculture, handicraft, small scale industries, etc.

Regional Rural Banks (RRBs)

- Established in 1975 to provide regional banking services to different states in India.
- Recommend by Narasimham Committee
- Regional Rural Banks Ordinance was replaced by the Regional Rural Banks Act of 1976. RRBs were set up to provide sufficient banking and credit facilities for agricultural and other rural sectors.

Founded	2 October 1975
Type	Government-Owned Banks
Owner	Government of India (50%) Nationalised Banks (35%)

	State Governments (15%)
Regulated by	Regulated by RBI and supervised by NABARD

Non Banking Financial Institutions

- These institutions work in the financial sector but do not perform all the functions of a bank.
- They do basic functions such as accepting deposits, lending loans, etc. whereas some services like withdrawal of cash by cheque, mail transfer, lockers are not provided.

Non Banking Financial Companies

- These are non banking financial institutions that operate under the supervision of the Reserve Bank of India.
- They are registered under the Company Act, 1936 and carry out the basic functions of the banks.

Non-Banking Financial Companies (NBFCs) broadly fall into three categories, viz.,

- (i) NBFCs accepting deposits from the public
- (ii) NBFCs not accepting/holding public deposits
- (iii) core investment companies

The main services provided by such banks are:

- Provide loans for hire purchases.
- Provide loans for construction of houses.
- Provide gold loan, Provide loan on the basis of fixed deposits Running chitty.
- Kerala State Financial Enterprises (KSFE) is the major non banking financial company operating in Kerala.

Mutual Fund Institutions

- Mutual funds are a mode of investment.

- Money is collected from various investors and is invested in share markets, debentures, etc.
- The profit or loss from this is distributed among the investors.
- Life Insurance Corporation Mutual Fund (LIC MF), SBI mutual fund, etc.

Insurance companies

- Insurance companies are institutions that provide financial protection to individuals' life and wealth.
- The first insurance company of India was established in Kolkata in 1818. .
- Eg : Life Insurance Corporation of India (LIC).

Microfinance

- The aim of microfinance is to provide different financial services including micro credit to common people.
- The Kudumbasree and men self-help groups operating in Kerala are examples of this.

Major Financial Regulatory Bodies in India

In India, the financial system is regulated by independent regulators incorporated with the field of insurance, banking, commodity market, pension funds, and capital market.
An independent regulatory agency is one that is not dependent on the other branches or arms of the central government.

Regulatory Body	Sector	Headquarters
Reserve Bank of India (RBI)	Banking & Finance, Monetary Policy	Bombay
Securities & Exchange Board of	Securities (Stock) & Capital Market	Bombay

India (SEBI)		
Insurance Regulatory & Development Authority (IRDAI)	Insurance	Hyderabad
Pension Fund Regulatory & Development Authority (PFRDA)	Pension	New Delhi
National Bank for Agriculture and Rural Development (NABARD)	Financing Rural Development	Bombay
Small Industries Development Bank of India (SIDBI)	Financing Micro, Small, and Medium-scale Enterprises	Lucknow
National Housing Bank (NHB)	Financing Housing	New Delhi
Association of Mutual Funds (AMFI)	Mutual Funds	Bombay

Important Economic Institutions

NABARD

- Established on 12th July 1982 by the Parliament through Act 61 of 1981.
- Recommended by B.sivaramman committee
- To promote sustainable and equitable agriculture and rural development.

- The agricultural credit functions of RBI and refinance functions of the then Agricultural Refinance and Development Corporation (ARDC) was transferred to NABARD.
- Fully owned Government of India entity.
- NABARD is the apex organisation related to financing in the agricultural sector.
- Rural Infrastructure Development Fund (RIDF) is operated by NABARD.

National Housing Bank (NHB)

- National Housing Bank (NHB) was set up by an Act of Parliament in 1987. NHB is an apex financial institution for housing.
- Supervision and grievance redressal regarding Housing Finance Companies (HFCs)..
- It is to be noted that NHB supervises HFCs while regulation of HFCs is with RBI.

IRDAI (Insurance Regulatory and Development Authority of India)

- Established: 1999.
- Headquarters: Hyderabad.

  Regulation and Promotion of the insurance and reinsurance industries in India..

EXIM BANK (Export Import Bank)

- Established: 1st January, 1982.
- Headquarter: Mumbai.

  Financing, facilitating and promoting foreign trade of India.

ECGC (Export Credit Guarantee Corporation of India)

- Established: 30 July, 1957.
- Headquarter: Mumbai.
- Chairman: M. Senthilnathan.

Strengthen the export promotion by covering the risk of exporting on credit.

SEBI (Securities and Exchange Board of India)

- Established: April 1988 but became an autonomous body on 12 April 1992.
- Headquarter: Mumbai.

Protects the interest of investors and to promote the development of stock exchange & regulate the activities of stock market.

NPCI (National Payments Corporation of India)

- Established: December, 2008.
- Headquarter: Mumbai.

It is an umbrella organisation for all retail payments systems in India.

DICGC (Deposit Insurance and Credit Guarantee Corporation)

- Established: 15 July 1978.
- Head office: Mumbai.

Insures all bank deposits as saving, fixed, current, recurring etc.

GIC (General Insurance Corporation)

- Established: 22 November 1972.
- Headquarter: Mumbai

Sole reinsurance company in the Indian insurance market.

LIC (Life Insurance Corporation of India)

- Established: 1956.
- Headquarter: Mumbai.

Offers various insurance products to its customers such as insurance plans, unit linked plans, special plans and group schemes.

AICIL (Agriculture Insurance Company of India Limited)

- Established: 1 April 2003.
- Headquarter: New Delhi.

CDSL (Central Depository Services Limited)

- Established: 1998.
- Headquarter: Mumbai.
- It is the second Indian Central Securities Depository.
- It holds securities either in certificated or uncertificated form, to enable book entry transfer of securities.

NSDL (National Securities Depository Limited)

- Established: 1996.
- Headquarter: Mumbai.
- It is the first & largest electronic securities depository of India.

PFRDA (Pension Fund Regulatory Development Authority)

- Established: 23 August 2003.
- Headquarter: New Delhi.

  Promoting old age income security by establishing, developing and regulating pension funds and protects the interest of subscribers to scheme of pension funds.

EPFO (Employees Provident Fund Organisation)

- Established: 4 March 1952.
- Head office: New Delhi.
- Head: Central Labour Minister.

  Administrates provident fund scheme, pension scheme and Insurance Scheme.

BCSBI (Banking Codes and Standards Board of India)

- Established: 18 Feb 2006.
- Headquarter: Mumbai.
- It is an independent banking industry Agency that protects consumers of banking services in India.

IDRBT (Institute for Development & Research in Banking

Technology)

- Established: 1996
- Headquarter: Hyderabad
- It is a banking research institute with the aim of providing the operational services support in information technology to banks and Financial Institutions.

SHCIL (Stock Holding Corporation of India Ltd.)

- Established-1986
- Headquarter: Mumbai
- India's largest custodian and depository participant.
- Maintaining an online trading portal with investors and traders and also looks after e-stamping systems around India.

NICL (National Insurance Company Limited)

- Established: 1906
- Headquarter: Kolkata
- It is the oldest insurance company of India which deals in non-life insurance business.

DIPAM

- The Department of Disinvestment has been renamed as Department of Investment and a Public Asset Management (DIPAM) from 14th April, 2016.
- Comes under the Ministry of finance.

Functions

- All matters relating to management of Central Government investments in equity including disinvestment of equity in Central Public Sector Undertakings.
- All matters relating to scale of Central Government equity through offer for sale or private placement or any other mode in the erstwhile Central Public Sector Undertakings.

India Infrastructure Finance Company Ltd (IIFCL)

- IIFCL is a wholly-owned Government of India company set up in 2006 to provide long-term financial assistance to viable infrastructure projects through the Scheme for Financing Viable Infrastructure Projects through a Special Purpose Vehicle called India Infrastructure Finance Company Ltd (IIFCL), broadly referred to as SIFTI.
- IIFCL has been registered as a NBFC-ND-IFC with the Reserve Bank of India (RBI) since September 2013

Industrial Finance Corporation of India (IFCI)

- IFCI Ltd (IFCI) was set up as a Statutory Corporation in 1948 for providing medium and long term finance to industry.
- IFCI is registered under the Companies Act, 1956.
- IFCI is also registered with the Reserve Bank of India (RBI) as a Systemically Important Non-Deposit taking Non-Banking Finance Company (NBFC-ND-SI)

Important Financial Institutions in Kerala

KERALA BANK

- The bank was formally launched by Pinarayi Vijayan, Chief Minister of Kerala.
- From 29th November, 2019 onwards, Kerala State Co-operative Bank and 13 District Co-operative Banks are functioning as a single entity with Brand Name “Kerala Bank”.
- There are total 1630 Primary Agriculture Co-operative Societies and 58 Urban Cooperative Bank
- There are total 823 Branches in 14 District in the Bank.

SIDCO

- Ever since its establishment in 1975 by amalgamating erstwhile Kerala Small Industries Corporation and Kerala Employment Promotion Corporation.

- Kerala SIDCO caters overarching needs of Small Scale Industries in the State -provision for land and building, supply of scarce raw materials at low cost, marketing of MSME Products etc
- SIDCO is a fully owned Government Corporation with its registered office at Trivandrum

KSIDC

- Kerala State Industrial Development Corporation (KSIDC) is the primer agency of the Government of Kerala, mandated for Industrial and investment promotion in Kerala.
- Formed in 1961
- Primary objective was to promote, facilitate and finance large and medium-scale industries and catalyze the development of physical and social infrastructure required for industrial growth in the state.

KSFE (The Kerala State Financial Enterprises Limited)

- Started its operations on 6th November 1969.
- Headquartered at Thrissur
- Is a Miscellaneous Non-Banking Company.
- Is fully owned by the Government of Kerala.
- It provides an alternative to the public from the private chit promoters in order to bring in social control over the chit fund business.

RBI - Reserve Bank of India

- The concept of RBI based on the strategies formulated by Dr. Ambedkar in his book named “The Problem of the Rupee – Its origin and its solution”.
- Formed based on the recommendation of the Royal Commission on Indian Currency & Finance (Hilton Young Commission) in 1926.

- The Reserve Bank of India is the apex bank of India.
- It acts as a banker to the government.
- It is the custodian of the foreign exchange reserves of the economy.
- It is responsible for printing of currency notes and managing the supply of money in the Indian economy.
- The Reserve Bank of India is the highest monetary authority of India.
- It also acts as the representative of the Government in the International Monetary Fund and represents the membership of India.

Establishment

- The Reserve Bank of India was established on April 1, 1935 ,Reserve Bank of India Act, 1934.
- The Reserve Bank of India has offices at 32 locations.
- The Central Office of the Reserve Bank – Mumbai .
- Nationalization in 1949,
- 1st Governor of RBI: Sir Osborne Smith.
- 2nd Governor of RBI: Sir James Braid Taylor.
- 3rd Governor of RBI: C. D. Deshmukh.
- Present(25th) Governor: Shaktikanta Das

Reserve Bank of India - Composition

- Governed by a central board of directors.
- The board is appointed by the Government of India
- They are appointed/nominated for a period of four years.

Official Directors
(central board of directors)

- Full-time: Governor and not more than four Deputy Governors
- Shri Shaktikanta Das is the present Governor of RBI

Non-Official Directors

- Nominated by Government: ten Directors from various fields and two government
- Official Others: four Directors - one each from four local boards (regional)

Powers and Functions of RBI

Monetary Authority

- Formulates, implements and monitors the monetary policy.

Regulator and supervisor of the financial system

- Prescribes broad parameters of banking operations within which the country's banking and financial system functions.

Manager of Foreign Exchange

- Manages the Foreign Exchange Management Act, 1999.

Issuer of currency

- Issues, exchanges and destroys currency notes as well as puts into circulation coins minted by Government of India.

Developmental role

- Performs a wide range of promotional functions to support national objectives.

Regulator and Supervisor of Payment and Settlement Systems:

- Introduces and upgrades safe and efficient modes of payment systems in the country to meet the requirements of the public at large.

Related Functions

- Banker to the Government: performs merchant banking function for the central and the state governments; also acts as their banker.
- Banker to banks: maintains banking accounts of all scheduled banks.

Institutions under RBI

SI.No	Institutes	Description
1	Center for Advanced Financial Research and Learning (CAFRAL)	Fully funded by RBI
2	Indira Gandhi Institute of Development Research (IGIDR)	Fully funded by RBI
3	Indian Institute of Bank Management(IIBM)	RBI is a sponsor bank along with other banks and financial institutions
4	National Institute of Bank Management (NIBM)	RBI is an ordinary member along with other banks and financial institutions

Subsidiary Institutions

- Deposit Insurance and Credit Guarantee Corporation of India (DICGC)
- Bharatiya Reserve Bank Note Mudran Private Limited (BRBNMPL)
- Reserve Bank Information Technology Private Limited (ReBIT)
- Indian Financial Technology and Allied Services (IFTAS)
- Reserve Bank Innovation Hub (RBIH)

Important publication:

- Financial Stability Report
- Monetary Policy Report

- Report on Financial Review

Powers of Reserve Bank of India

- Powers of RBI – The Reserve Bank of India Act, 1934 and the Banking Regulation Act, 1949

Main Functions of the RBI

Monetary Management/Authority

- Formulation and execution of Monetary Policy and securing monetary stability in India.
- It functions the currency and credit system to its advantage.

Supervision and Regulation of Banking and Non-Banking Financial Institutions

- RBI protect the Interest of depositors through an effective regulatory frameworkThese powers of RBI come from RBI ACt 1934 and Banking Regulation Act 1949.
- This regulatory and supervisory function of the RBI extends to Indian Banking System as well as Non-Banking Financial Institutions.

Regulation of Foreign Exchange Market, Government Securities Market, and Money Market

Foreign Exchange Market:

- The RBI is responsible to oversee the foreign exchange market in India through the provision of the FEMA Act 1999.
- RBI regulates the trade securities issued by the Central and State governments. RBI derives its power from the RBI Act of 1934.
- Money Market: Short-term and highly liquid debt securities are also regulated by RBI and for this RBI derives its powers from the RBI Act 1934.

Foreign Exchange Reserve Management

- RBI is the custodian of India's foreign exchange reserves. The legal provision regarding the management of foreign exchange reserves is mentioned in RBI Act 1934.

Bankers to Central and State Government

- RBI acts as a banker to the government. RBI is the responsible agency for receiving and paying money on behalf of the various government departments.
- RBI maintains Central and State Government funds like Consolidated Funds, Contingency Funds, and Public Account.
- RBI also provides loans to the central/State/UT Government as a banker to the government.

Advisor to the Government

- RBI acts as an advisor to the government when called upon to do so on financial and banking-related matters.

Central and State Government's Debt Manager

- The debt management policy mainly aims at minimizing the cost of borrowing and smoothening the maturity structure of debt. RBI manages the public debt and also issues new loans on behalf of the central and state government.

Banker to Banks.

- RBI is a common banker for the different banks that enables the settlement of interbank transfers of funds.
- RBI provides short-term loans and advances to banks

RBI- Lender of last resort

- That means RBI comes to rescue the banks that are solvent but have not gone bankrupt. RBI provides this facility to protect the interest of depositors and to prevent the possible failure of the bank.

RBI- Issuer of Currency

- The RBI and the government are in charge of the creation, manufacturing, and overall administration of the national currency with the aim of releasing a sufficient quantity of authentic and clean notes.

Controlling credit and its Methords

- Control of credit is one of the main functions of the Reserve Bank.
- When commercial banks need more funds in order to be able to create more credit, they may go to market for such funds or go to the Central Bank.
- Central bank provides them funds through various instruments.

There are two types of instruments of the credit control

a) Quantitative and b) Qualitative.

A)Quantitative:

Cash Reserve Ratio(CRR):

- Commercial Banks are required to hold a certain proportion of their deposits in the form of cash with RBI.
- CRR is the minimum amount of cash that commercial banks have to keep with the RBI at any given point in time.
- If CRR is reduced, more money with bank and money supply will increase .
- If CRR is increased less money with bank and money supply will decrease .

Statutory Liquidity Ratio (SLR):

- SLR is the amount that commercial banks are required to maintain in the form of gold or government approved securities in their vault itself .
- It need not be deposited with RBI.

Bank Rate:

- It is a rate at which RBI lend long term loan to commercial banks.
- Bank rate is a tool which RBI uses for maintaining money supply.
- Any revision in bank rate by RBI is a signal to banks to revise deposit rates as well as prime lending rate (PLR is the rate at which bank lend to the bank customers).

Repo Rate

- The rate at which the RBI is willing to lend short-term loans to commercial banks is called Repo Rate. Whenever commercial banks have any shortage of funds they can borrow from the RBI, against securities.
- If the RBI increases the Repo Rate, it makes borrowing expensive for commercial banks and vice versa

Reverse Repo Rate

- The rate at which the RBI is willing to borrow from the commercial banks is called reverse repo rate.
- If the RBI increases the reverse repo rate, it means that the RBI is willing to offer high interest rate to commercial banks to park their money with the RBI.
- This results in a reduction in the amount of money available for the bank's customers as banks prefer to park their money with the RBI as it involves higher safety.
- This naturally leads to a higher rate of interest which the banks will demand from their customers for lending money to them

Marginal Standing Facility(MSF):

- MSF is a very short term borrowing scheme for scheduled commercial banks.
- Banks often face liquidity shortfalls due to mismatch in their deposit and loan portfolios.

- These are usually very short term and banks can borrow from RBI for one day period by offering dated government securities.
- Under MSF, banks can borrow funds overnight up to 1% (100 basis points) of their net demand and time liabilities (NDTL).

Base Rate:

- Base Rate is the interest rate below which Scheduled Commercial Banks (SCBs) will lend no loans to its customer

Marginal Cost of Funds Lending Rate(MCLR):

- MCLR is the minimum lending rate below which a bank is not permitted to lend. MCLR replaced the earlier base rate system to determine the lending rates for commercial banks
- MCLR methodology for fixing interest rates for advances was introduced by the Reserve Bank of India with effect from April 1, 2016. This new methodology replaces the base rate system introduced in July 2010

Call Money Market

- The call money market is an important segment of the money market where borrowing and lending of funds take place on overnight basis.
- Participants in the call money market in India currently include scheduled commercial banks (SCBs)—excluding regional rural banks), cooperative banks (other than land development banks), insurance.

Open Market Operations (OMOs):

- OMOs are conducted by the RBI via the sale/purchase of government securities (G-Sec) to/from the market with the primary aim of modulating rupee liquidity conditions in the market.

- OMOs are an effective quantitative policy tool in the armoury of the RBI, but are constrained by the stock of government securities available with it at a point in time.

Liquidity Adjustment Framework(LAF):

- On daily basis, the RBI stands ready to lend to or borrow money from the banking system, as per the need of the time, at fixed interest rates (repo and reverse repo rates).
- Together with moderating the fund mismatches of the banks, LAF operations help the RBI to effectively transmit interest rate signals to the market.

Market Stabilisation Scheme(MSS)

- Surplus liquidity of a more enduring nature arising from large capital inflows is absorbed through sale of short-dated government securities and treasury bills.
- The mobilised cash is held in a separate government account with the Reserve Bank. The instrument thus has features of both, SLR and CRR.

B)Qualitative Instruments:

Fixing Margin Requirements

- Regulates credit supply by stipulating the proportion of loan amount that must be financed by the borrower.

Consumer Credit Regulation

- Controls consumer credit through regulations on hire-purchase and installment sales.

Publicity

- RBI publishes reports and guidelines to influence banks' lending decisions and direct credit to priority sectors.

Credit Rationing:

- Limits the amount of credit available to banks and borrowers to manage credit expansion.

ENTRI

Moral Suasion

- Exerts pressure on banks through informal means such as recommendations and guidelines.

Control Through Directives

- Issues directives to banks on credit allocation and lending policies.

Direct Action

- Imposes penalties or restrictions on banks that do not comply with RBI directives or monetary policy objectives.

Taxation

- Main source of income to the government.
- Its is a compulsory payment to the government made by the public for meeting expenditure
- The Department of Revenue, Ministry of finance exercises control in respect of matters relating to all the Direct and Indirect Union Taxes through two statutory Boards namely, the Central Board of Direct Taxes (CBDT) and the Central Board of Indirect Taxes and Customs (CBIC).

Taxes are of two types

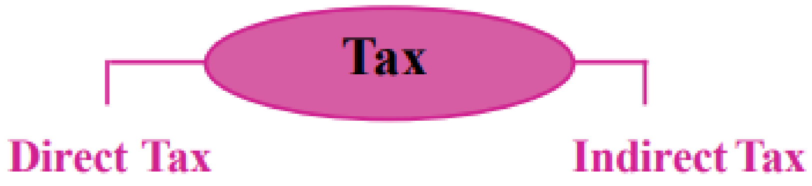

CLASSIFICATION OF TAXATION

A)Proportional Taxation

- Tax levied as a % of tax base irrespective of size of tax base, at a uniform rate is called as proportional tax.

- Here the % of tax rate remains the same but the absolute amount of tax increases with increase in size of tax base.

B)Progressive Taxation

- If the tax rate increases with the increase in size of the tax base, it is called progressive tax.
- Progressive taxation helps to ensure economic equality in the society.

C)Regressive taxation

- If the tax rate decreases with the increase in the tax base it is called regressive tax.

IMPACT OF TAX

- Impact of a tax is on its first point of contact with the taxpayers.
- It is upon those who bear the first responsibility of paying it to the authorities.
- In case of Income Tax, it is income recipient.
- In case of Sales Tax, it is the Seller.

INCIDENCE OF TAX

- Incidence of a tax is on its final resting place, i.e. those economic units which finally bear the money burden of tax, and which are not able to pass it to others.
- In case of income tax, it is the income recipient who has to bear the money burden of paying tax.
- In case of Sales tax, tax is paid by the seller but ultimately paid by the consumer along with price. So the seller is the point of impact and consumer is the point of incidence.

METHODS OF TAXATION ON GOODS

1. <u>Ad valorem</u>

- If tax is levied as a % of the value of the goods regardless of the number of units produced/sold/imported, then it is called ad valorem.

2. Specific duty

- If tax is levied at a flat rate per unit of goods produced/sold/imported regardless of the value then it is called specific duty.

TYPES OF TAXES

There are two types of taxes namely,

1. Direct Tax 2. Indirect tax

1. Direct Taxes

- If the impact and incidence lies on the same point it is called direct tax. e.g. income tax.
- Direct taxes are progressive in nature in India and all over the world and are highly elastic in nature.

  (i) Income Tax (Personal income tax)

  (ii) Corporate Tax

  (iii) Wealth Tax

  (iv) Securities Transaction Tax (STT)

  (v) Commodities Transaction Tax

  (vi) Minimum Alternate Tax (MAT)

2. Indirect Tax

- If impact is on one point and incidence on some other point, it is called indirect tax.

  e.g. excise duty
- But by imposing a higher rate of taxes on luxury goods and lower rate of taxes on essential goods the progressiveness of indirect taxes is ensured to some extent.

  (i) Excise Duties

  (ii) Customs Duties

  (iii) ModVAT (Modified Value Added Tax)

  (iv) Sales Tax/VAT (Value Added Tax)

  (v) Value Added Tax (VAT)

(vi) Central Sales Tax
(vii) Service Tax
(viii) Goods and Service Tax (GST)

Tax Buoyancy

- It measures actual or observed change in tax revenue relative to GDP.
- Buoyancy = Proportionate change in the tax revenue/Proportionate change in GDP
- Change in tax rate will lead to change in tax revenue. Change in coverage means bringing new groups of economic units (tax base) into or leaving existing groups out of taxation.

Tax Elasticity

- Proportionate change in tax revenue, without any discretionary change, relative to GDP is called tax elasticity.
- Tax revenue that is calculated after setting aside the change in tax revenue due to discretionary changes is called adjusted tax revenue.
- Tax Elasticity=Proportionate change in Adjusted tax revenue/Proportionate change in GDP.

Laffer Curve

- The Laffer curve explains the relationship between tax rate and tax revenue. It says that at lower as well as higher rates of tax, the tax revenue is low but tax revenue is high at the optimal rate of tax.

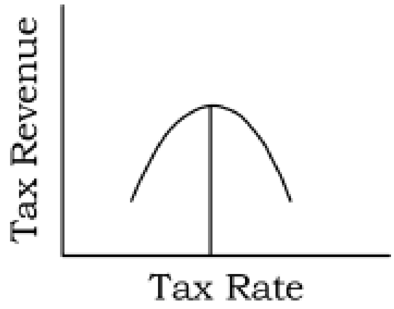

Surcharge and Cess

- Surcharge and Cess Surcharge is an additional tax on tax amount.
- Usually surcharge is imposed as a given percentage on the income tax.
- Cess is an additional tax for meeting some special purpose of the government.
- Cess is withdrawn once sufficient revenue is collected.
- Education cess on income tax is an example.

Central government	State government	Local self government
Corporate tax Personal Income Tax Central GST (CGST) Integrated GST (IGST)	Land Tax Stamp duty State GST (SGST)	Property tax Professional Tax

Sources of non-tax revenue	
Fees	Fees is the reward collected for the government's services. Licence fees, registration fees, tuition fees, etc. are examples.
Fines and penalties	Fines and penalties are punishments for violating the laws.
Grants	Grants are the financial aid provided by one government or organisations for meeting a specific objective. For example, grants are provided by central and state governments to local self governments.
Interest	Governments receive interest for loans given to various enterprises, agencies and countries.
Profit	Profit is the net income received from the enterprises operated by the government. For example, profit from the Indian Railways.

Goods and Services Tax (GST)
Timeline of GST

- 2000: Vajpayee government appoints an Empowered Committee headed by the then finance minister of West Bengal Asim Das Gupta.(REAL ARCHITECT OF INDIAN GST).
- Feb 28, 2006: GST appears in the Budget speech for the first time. Finance Minister Chidambaram set an ambitious task of implementing GST by April 1, 2010..
- Dec 19, 2014: The Amendment Bill (122nd) in the

LokSabha

- May 6, 2015: The Amendment Bill (122nd) passed by the LokSabha.
- Aug 3, 2016: RajyaSabha passes the Constitution Amendment Bill by a two-thirds majority.
- 1 July 2017: GST to be applicable across India
- Goods and Services Tax (GST) was introduced in India on 1st July 2017 merging different indirect taxes imposed by central and state governments.

Features of GST

- It is to be levied at all stages right from manufacture up to final consumption with credit of taxes paid at previous stages available as set off.(INPUT TAX CREDIT)
- Here only value addition is taxed and the burden of tax is borne by the final consumer.
- It is a dual GST, with the Centre and States levying it at the same time on the same tax base.

Types of GST

There are basically four types of Goods and Services Taxes, as described below-

A) Central Goods and Services Tax (CGST).

- CGST is the GST levied by the Central Government of India on the transaction of goods and services with a state or Union Territory.
- CGST replaces other central taxes like – Central Excise Duty, Central Sales Tax, Custom Duty and SAD (Special Additional Duty) Tax.

B)State Goods and Services Tax (SGST)

- SGST is the GST levied by the state on transactions of goods and services within the state.
- State GST replaces the state levied taxes – Value Added

Tax, Luxury Tax, Entry Tax, Entertainment Tax etc.

- The revenue thus collected under the SGST is solely claimed by the respective state government.

C)Integrated Goods and Services Tax (IGST)

- IGST stands for the GST levied on the interstate (between two states) transaction of goods and services.
- However, IGST is collected by the central government and reimbursed later to the respective state.

D)Union Territories Goods and Services Tax (UTGST)

- UTGST is the GST levied on the transaction of goods and services in these five Union Territories of India – Andaman and Nicobar Islands, Daman and Diu and Dadra and Nagar Haveli, Chandigarh and Lakshadweep, Ladak.
- Total GST levied in a Union Territory is the sum of CGST and UTGST.
- Union Territories of Delhi and Pondicherry, J&K rather have SGST, because they have their own legislature.

GST Network (GSTN)

- GSTN is registered as a not-for-profit company under the Companies Act.
- It operates the information technology backbone of the GST.
- While the Central (24.5%) and the state (24.5%) governments hold a combined stake of 49%, the remaining 51% stake is divided among five financial institutions—LIC Housing Finance with 11% stake and ICICI Bank, HDFC, HDFC Bank and NSE Strategic Investment Corporation Ltd with 10% stake each.

GST (Compensation to States) Act, 2017

- As per the GST (Compensation to States) Act, 2017, loss of revenue to the states on account of implementation of Goods and Service Tax is payable during the transition

period of 5 years.

- The financial year 2015-16 is to be taken as the base year for calculating compensation amount.
- The GST Council allowed the central government to impose additional cesses for five years on certain goods over and above the highest tax bracket of 28%.
- These goods on which cess will be levied include tobacco products, coal, motor vehicles, which include all types of cars, personal aircraft, …

National Anti-Profiteering Authority (NAA)

- The National Anti-Profiteering Authority (NAA) was indeed established under Section 171 of the Central Goods and Services Tax (CGST) Act, 2017.
- This authority was created to ensure that the benefits of reduction in the rate of tax or the input tax credit are passed on to the end consumers by businesses.

GST Council

- It is the 1st Federal Institution of India, as per the Finance minister.
- It will approve all decisions related to taxation in the country.
- It consists of the Centre, 28 states, Delhi and Puducherry, Jammu Kashmir.
- Centre has 1/3rd of voting rights and states have 2/3rd of voting rights.
- Decisions are taken after a majority in the council.
- The Union Finance Minister is the chairman of the GST council and the members are the Union Minister of State in charge of finance and state finance ministers. (Total 33 members)

The council makes recommendations on the following.

- Taxes, cess and surcharges that are to be merged into GST.
- The goods and services that are to be brought under GST.
- Determining GST rates.
- The time frame for including the excluded items into GST. Determining the tax exemption limit on the basis of total turnover.
- Tax slabs are decided as 0%, 5%, 12%, 18%, and 28% along with categories of exempt and zero-rated goods for different types of goods and services.
- Further, a cess would be levied on certain goods such as luxury cars, aerated drinks, pan masala and tobacco products, over and above the rate of 28% for payment of compensation to the States.
- However, which goods and services fall into which bracket is still an enormous task to be completed by the GST council.

Special Rates

- This is aside from the tax on gold that is kept at 3% and rough precious and semi-precious stones that are placed at a special rate of 0.25% under GST.
- GST Rate Slab Exempted (0% Tax): This category includes 7% of all goods and services.
- Food Grains, Gur, milk, eggs, curd, Lassi, Unpacked Paneer, Natural Honey, Fresh Vegetables, Atta, Besan, Maida, Vegetable Oil, Common Salt, Contraceptives.
- 5% GST Rate Slab: This category includes 14% of all goods and services.

  Sugar, Tea, Coffee, Edible Oil, coal, Skimmed Milk, Milk powder, Milk food for babies, Condensed Milk, Packed Paneer, Newsprint, Umbrella, PDS Kerosene, LPG,

Brooms

- 12% GST Slab Rate:
  Butter, Ghee, Mobiles, Cashew, Almonds, Sausages, Fruit Juice, Packed coconut water, Agarbatti.
- 18% GST Slab Rate: This category includes 43% of all goods and services.
  Pasta, biscuits, cornflakes, pastries and cakes, preserved vegetables, jams, soups, ice cream, mayonnaise, mixed condiments and seasonings, mineral water, more than INR 500 footwear, camera, speakers, monitors, printers,
- 28% GST Rate Slab: This category includes 19% of all goods and services.
  The remaining edibles, such as chewing gum, bidi, molasses, chocolate that does not contain cocoa, waffles and wafers coated in chocolate, pan masala, aerated water, personal care items such as deodorants.
- Alcohol for human consumption-Power to tax remains with the State
- Five petroleum products-crude oil, diesel, petrol, natural gas and ATF-GST Council to decide the date from which GST will be applicable
- Tobacco-Part of GST but power to levy additional excise duty with Central Government
- Entertainment tax levied by local bodies-Power to tax remains with the State.

Main Features of GST

- Applicable On supply side:
- GST is applicable on ‘supply’ of goods or services
- Destination based Taxation:
- Increase tax Compliance: Improved environment for compliance as all returns are to be filed online, input

credits to be verified online, encouraging more paper trail of transactions at each level of supply chain.

Exemptions under GST

- Custom duty will still be collected along with the levy of IGST on imported goods.
- Petroleum and tobacco products are currently exempted.
- Excise duty on liquor, stamp duty and electricity taxes are also exempted.

Public Revenue

- Revenue belongs to the receiver. It need not be repaid by the receiver.
- Receipts include revenue apart from others. . It needs to be repaid.

Revenue Receipts

- Revenue receipts are those receipts which need not to be paid again to the payee by government and income from government assets.
- These are necessarily one way transactions i.e. there is no need to return the receipts and it is a one time settlement.

Revenue receipts

- Tax Revenues.
- Non-tax Revenues.
- Other non-tax receipts.

Tax Revenues.

- They are revenue generated by levy and collection of taxes by central government
- Eg : union excise duties , income tax , cooperative tax

Non Tax Revenues and Interest Receipts

- It is the interest income from the loans given by the

Central Government to State governments and other government bodies.

- Dividends and Profits Dividends are income from the shares held by governments in private enterprises and semi- government enterprises.
- Profits are dividend income from the fully government owned enterprises.
- Grants in Aid Contributions

Capital Receipts

- These receipts are essentially two way transactions.
- Once disbursed, the money will come in the form of regular income or at the time of disposal if any asset was created out of the disbursed money.
- Eg : Receipts due to disposal of permanent assets, Recovery of loans given to others,Fresh loans raised by the government.

Capital receipts can be classified into two categories:

- Debt capital receipts
- Non-debt capital receipts

Debt capital receipts

- Among the above listed capital receipts, fresh loans raised (borrowings) by the government along with other liabilities fall under this category.

Borrowings

- Borrowings or public debts are money raised on the security of the Consolidated Fund of India and repayable out of it.
- The borrowings are of two types as under:

Internal Borrowings

- Money borrowed within the country from various sources and various instruments is called internal borrowing.

Market Loans

Treasury Bills Issued to RBI and Banks

- Treasury bills are securities issued by the Government treasury.
- They are non-interest bearing .

External Borrowings

- Money borrowed from outside the country from various sources and instruments is called external borrowing.
- They are classified as multilateral and bilateral loans.

Other Liabilities .

- They are money deposited in the custody of the government by the public. So the government is liable to repay.
- This money is kept in the Public Accounts of India and paid out of it whenever claimed.
- They are: — Small Saving Scheme — Provident Funds — Other Accounts — Reserve Funds.

Non-debt capital receipts

- Amounts received by the government from disposal of its assets and recovery of loans given to others are included in this.
- They can be listed as:
  (i) Recoveries of loans.
  (ii) Disinvestment of government shares.

Public expenditure

The public expenditure can be classified as

a) Revenue Expenditure
b) Capital Expenditure

REVENUE EXPENDITURE

- Expenditures incurred to meet day to day and regular needs of government

- It is a one way payment.
- **(i) Interest Payments**
  Interest paid on borrowing and other liabilities and discounts on treasury bills
- **(ii) Defence, Police**
  Expenditure towards law and order comes under this category.
- **(iii) Subsidies**
  Subsidies on public distribution, fertilisers, etc,
- **(iv) Grants to States & Union Territories**
  Grants given by Centre to states and union territories come under this head.
- **(v) Pensions and Salaries**
  Pensions and salaries of central government departments and those paid out of consolidated fund as charged expenditure come under this category.
- **(vi) Economic Services**
  Non-Capital Expenditure towards Agriculture, Industry, Power, Transport, Communication etc are included under this category
- **(vii)Other General Services**
  Non-Capital Expenditure towards Organs of States, tax collection, external affairs, etc, are included in this category.
- **(viii) Social Services**
- Non-Capital Expenditure towards Education, Health, Broadcasting, etc, is included in this category.

CAPITAL EXPENDITURE

- Expenditures that create permanent assets and yield periodical income and loans given to State governments and local bodies are called capital expenditure.

- It is a two way payment.

GOVERNMENT BUDGET

- Constitutional OF requirement in India (Article 112) to present before the Parliament a statement of estimated receipts and expenditures of the government in respect of every financial year which runs from 1 April to 31 March.
- This 'Annual Financial Statement' constitutes the main budget document of the government.

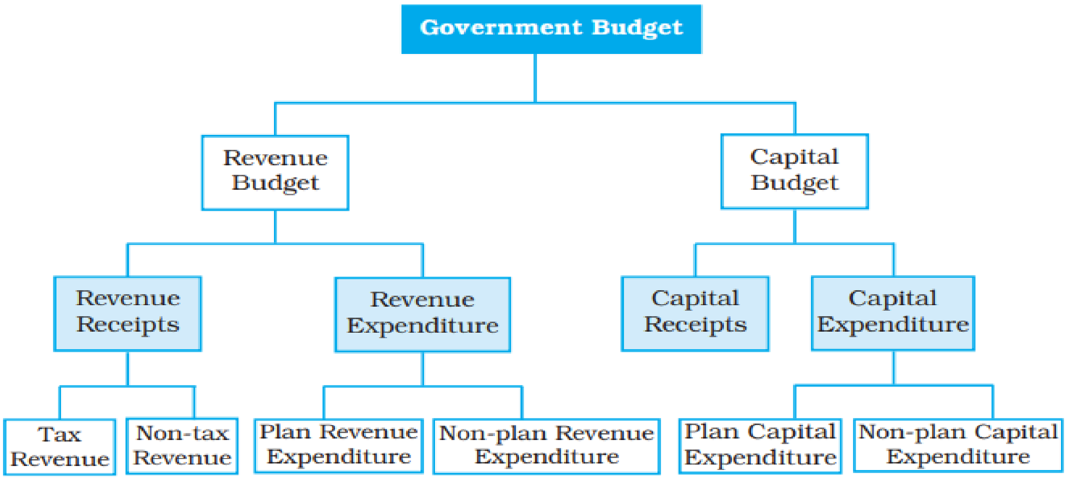

BALANCED, SURPLUS AND DEFICIT BUDGET

- The government may spend an amount equal to the revenue it collects. This is known as a balanced budget.
- When revenue exceeds the required expenditure, the budget is said to be budget surplus.
- When expenditure exceeds revenue, the budget is said to be a budget deficit.

DEFICIT

- The gap between the receipts and expenditure is called deficit.

Budget Deficit

- It is the difference between Total Expenditure and Total Receipts.
- Budget deficit is always zero.
- It doesn't have any meaning in the Central Government budget.
- Budget Deficit = Total Expenditure – Total Receipts = (Capital expenditure + Revenue expenditure) - (Capital Receipts + Revenue Receipts)

Revenue Deficit

- Revenue deficit is the difference between revenue expenditure and revenue receipts.
- Revenue Deficit = (Revenue Expenditure – Revenue Receipts)

Fiscal Deficit

- Fiscal Deficit is the difference between Total Expenditure and Total Receipts except Borrowing and Other liabilities.
- **Fiscal Deficit** = Budget Deficit + [Borrowing from RBI + Public borrowing and other liabilities]
- To be precise about fiscal deficit, it is the amount of Borrowing and other Liabilities.

Primary Deficit

- Primary Deficit is measured by subtracting the interest payments from fiscal deficit.
- It is a measure of current year's fiscal operation after excluding the liability of interest payment created due to borrowings of the past.
- Primary Deficit = Fiscal Deficit-Interest Payment

Monetised Deficit

- Monetised deficit goes beyond the Government budgetary operations.

- This represents the increase in the net RBI credit to the Union Government which is the sum of increases in the RBI's holding of Government debt and any draw down by the Government of its cash balance with RBI.
- Monetised Deficit = Borrowing from RBI + Draw down balance of government from RBI

Debt

- Governments have mostly relied on borrowing, giving rise to what is called government debt.
- Deficits can be thought of as a flow which add to the stock of debt.
- If the government continues to borrow year after year, it leads to the accumulation of debt and the government has to pay more and more by way of interest.

Public debt

- Public debts are loans taken by the government.Two types internal debt and external debt respectively.
- Internal debt are the loans availed by the government from individuals and institutions within the country.
- External debt are the loans availed from foreign governments and international institutions.

Budget 2023-2024

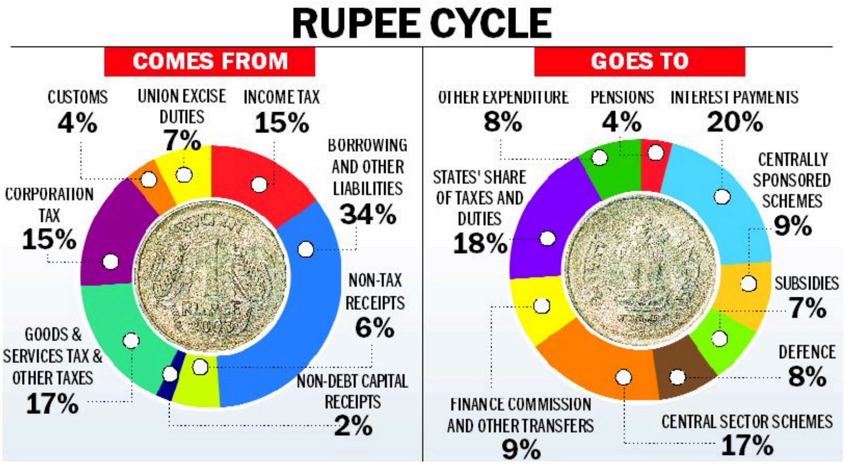

Fiscal policy

- Government's policy regarding public revenue, public expenditure and public debt is called fiscal policy.
- These policies are implemented through the budget.

Fiscal Consolidation

- The process of fiscal consolidation entails those measures adopted to reduce the fiscal deficit.

Following are some of the ways through which the government plans to achieve fiscal consolidation:

- Better targeting of government subsidies and extending Direct Benefit Transfer schemes.
- Improving the efficiency of tax administration.
- Enhancing tax GDP ratio by widening the tax base and minimising tax concessions and exemptions.

FRBM ACT 2003 [Fiscal Responsibility and Budget Management Act]

- FRBM Act effective from July 2004 with the purpose of correcting the fiscal imbalances like high revenue and fiscal deficit.
- FRBM rules were also framed to fix targets of deficits among other things.
- It has made the government binding through an institutional framework to pursue a prudent fiscal policy.
- The central government must ensure intergenerational equity and long-term macro-economic stability by achieving sufficient revenue surplus, removing fiscal obstacles to monetary policy and effective debt management by limiting deficits and borrowing.
- The rules under the Act were notified with effect from July, 2004.

Main Features

1. The Act mandates the central government to reduce fiscal deficit to not more than 3 percent of GDP and to eliminate the revenue deficit by March 31, 2009.
2. Reduction in fiscal deficit by 0.3 percent of GDP each year and the revenue deficit by 0.5 per cent.
3. The actual deficits may exceed the targets specified only on grounds of national security or natural calamity or such other exceptional grounds as the central government may specify.
4. The central government shall not borrow from the Reserve Bank of India except by way of advances to meet temporary excess of cash disbursements over cash receipts.
5. The Reserve Bank of India must not subscribe to the primary issues of central government securities from the year 2006-07.
6. The central government to lay before both Houses of Parliament three statements –
    - Medium-term Fiscal Policy Statement,
    - The Fiscal Policy Strategy Statement, T
    - The Macroeconomic Framework Statement along with the Annual Financial Statement.
7. Quarterly review of the trends in receipts and expenditure in relation to the budget be placed before both Houses of Parliament.

FRBM COMMITTEE – 2017

- The committee has settled at a 60% debt-to-GDP ratio as the anchor, to be achieved by 2022-23.
- It has recommended a debt-to-GDP ratio of 38.7% for the central Government, 20% for the state government together and a fiscal deficit of 2.5% of GDP, both by

financial year 2022-2023.

Consumer Protection & Rights

Consumer Protection Act, 2019

- Consumer Protection Act 2019 replaced decades old Consumer Protection Act, 1986.
- The new Consumer Protection Act, 2019 came into force on 20th July 2020.

Definition of a Customer

- A consumer is defined as a person who buys any good or avails a service for a consideration.
- It does not include a person who obtains a good for resale or a good or service for commercial purpose.
- It covers transactions through all modes including:
    - Offline
    - Online through electronic means
    - Teleshopping
    - Multi-level marketing
    - Direct selling.
- Six consumer rights have been defined in the act, including the right to:
    - Right to Safety.
    - Right to be Informed.
    - Right to Choose.
    - Right to be heard.
    - Right to seek Redressal.
    - Right to Consumer Education.

Central Consumer Protection Authority (CCPA)

- The Central Government will set up a Central Consumer Protection Authority (CCPA).

- It will regulate matters related to violation of consumer rights, unfair trade practices, and misleading advertisements.
- It will have an investigation wing, headed by a Director General, which may conduct inquiry or investigation into such violations.
- The CCPA will have the right to take suo-moto actions, recall products, order reimbursement of the price of goods/services, cancel licenses, impose penalties and file class-action suits.
- CCPA will have an investigation wing to conduct independent inquiry or investigation into consumer law violations.

Penalties for Misleading Advertisements

- The provisions penalties for Manufacturers, Endorser and Publisher/Advertiser have been revised and made more stringent.

Punishment for Manufacture or Sale of Adulterated/Spurious Goods:

- In case of the first conviction, a competent court may suspend any licence issued to the person for a period of up to two years and in case of second or subsequent conviction, may cancel the licence permanently.

Consumer Dispute Redressal Commissions

- Consumer Disputes Redressal Commissions (CDRCs) will be set up at the district, state, and national levels.

A consumer can file a complaint with CDRCs in relation to:

- Unfair or restrictive trade practices;
- Defective goods or services;
- Overcharging or deceptive charging;
- The charging of goods or services for sale, which may be hazardous to life and safety.

Appeals

- Complaints against an unfair contract can be filed with only the State and National levels
- Appeals from a District CDRC will be heard by the State CDRC.
- Appeals from the State Consumer Disputes Redressal Commissions will be heard by the National CDRC.
- Final appeal will lie before the Supreme Court.

Pecuniary Jurisdiction:

- 50 lakh (earlier less than 1 crore) for District Commissions,
- More than Rs. 50 lakh to Rs. 2 Crore (earlier 1 crore to 10 crore) for State Commissions,
- More than Rs. 2 Crore (earlier more than 10 crore) for the National Commission.
- **Alternate Dispute Resolution Mechanism of Mediation**:
- A complaint will be referred by a Consumer Commission for mediation, wherever scope for early settlement exists and parties agree for it.
- The mediation will be held in the Mediation Cells which will be established under the aegis of the Consumer Commissions.
- There will be no appeal against settlement through mediation.
- **Product Liability**
- Product liability means the liability of a product manufacturer, service provider or seller to compensate a consumer for any harm or injury caused by a defective good or deficient service.
- To claim compensation, consumer has to prove that any of the conditions for defect or deficiency, as given in the Act.
- **Five New Rights as a Customer**

- Right to file complaint anywhere.
- Right to seek compensation under product liability.
- Right to protect consumer as a class.
- Right to seek a hearing through video conferencing.
- Right to know why a complaint was rejected.
- **Other Rules and Regulations**
- As per the Consumer Disputes Redressal Commission Rules, there will be no fee for filing cases up to Rs. 5 lakh.
- The credit of the amount due to unidentifiable consumers will go to the Consumer Welfare Fund (CWF).
- State Commissions will furnish information to the Central Government on a quarterly basis on vacancies, disposal, the pendency of cases and other matters.

CONSUMER PROTECTION ACT 1986	PROVISIONS	CONSUMER PROTECTION ACT 2019
No separate regulator	Regulator	Central Consumer Protection Authority (CCPA) to be formed
Complaint could be filed in a consumer court where the seller's (defendant) office is located	Consumer court	Complaint can be filed in a consumer court where the complainant resides or works
No provision. Consumer could approach a civil court but not consumer court	Product liability	Consumer can seek compensation for harm caused by a product or service
District: up to ₹20 lakh State: ₹20 lakh to ₹1 cr National: above ₹1 cr	Pecuniary jurisdiction	District: up to ₹1 cr State: ₹1 cr to ₹10 cr National: Above ₹10 cr
No provision	E-commerce	All rules of direct selling extended to e-commerce
No legal provision	Mediation cells	Court can refer settlement through mediation

സാമ്പത്തിക ശാസ്ത്രം (5 മാർക്ക്)

- സാമ്പത്തിക ശാസ്ത്രം- ദേശീയ വരുമാനം - മൂലധന വരുമാനം - ഉൽപ്പാദന ഘടകങ്ങൾ- സാമ്പത്തിക ഉൽപ്പാദന മേഖലകൾ - ഇന്ത്യൻ സാമ്പത്തിക ആസൂത്രണം- പഞ്ചവത്സര പദ്ധതികൾ- നീതി ആയോഗ് - സാമ്പത്തിക സ്ഥാപനങ്ങളുടെ തരങ്ങളും പ്രവർത്തനങ്ങളും - റിസർവ് ബാങ്കും പ്രവർത്തനങ്ങളും - പൊതു വരുമാനം - നികുതിയും നികുതിയേതര വരുമാനവും - ചെലവ് - ബജറ്റ് - ധനനയം - ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണവും അവകാശങ്ങളും

ദേശീയ വരുമാനം

- ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക പ്രദേശത്ത് താമസിക്കുന്നവർ ഒരു പ്രത്യേക കാലയളവിൽ, സാധാരണയായി ഒരു വർഷത്തിനുള്ളിൽ ഉണ്ടാക്കുന്ന മൊത്തം വരുമാനത്തെ ദേശീയ വരുമാനം എന്ന് വിളിക്കുന്നു.
- ഇത് പ്രധാനമായും മൂന്ന് മേഖലകളിൽ നിന്നാണ് ലഭിക്കുന്നത്: കാർഷിക മേഖല, വ്യാവസായിക മേഖല, സേവന മേഖല.

പശ്ചാത്തലം: ഇന്ത്യയിലെ ദേശീയ വരുമാനത്തിന്റെ ഏകദേശ കണക്ക്

- ഇന്ത്യയുടെ ദേശീയ വരുമാനം കണക്കാക്കാനുള്ള ആദ്യ ശ്രമം - ദാദാഭായ് നവറോജി 1867-68 ൽ
- ആദ്യത്തെ ശാസ്ത്രീയ രീതി - പ്രൊഫസർ വികെആർവി റാവു (1931-32).
- ആദ്യത്തെ ഔദ്യോഗിക ശ്രമം- 1949-ൽ പ്രൊഫസർ എഫ്‌സി മഹലനോബിസിന്റെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള ദേശീയ വരുമാന സമിതി.
- ഇന്ത്യയിൽ, സെൻട്രൽ സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്കൽ ഓർഗനൈസേഷൻ (1949) ഇപ്പോൾ സെൻട്രൽ സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്കൽ ഓഫീസ് (CSO)

എന്ന് പുനർനാമകരണം ചെയ്യപ്പെട്ടു, ദേശീയ വരുമാനം രൂപപ്പെടുത്തുന്നു.

- ഇന്ത്യയിൽ ഒരു സാമ്പത്തിക വർഷം ഏപ്രിൽ 1 മുതൽ മാർച്ച് 31 വരെയാണ്.

ദേശീയ വരുമാനം കണക്കാക്കുന്നതിനുള്ള രീതികൾ:

ഉൽപ്പന്ന രീതി

- പ്രാഥമിക, ദ്വിതീയ, തൃതീയ മേഖലകൾ നിർമ്മിക്കുന്ന ചരക്കുകളുടെയും സേവനങ്ങളുടെയും പണ മൂല്യം കൂട്ടിച്ചേർത്താണ് ദേശീയ വരുമാനം കണക്കാക്കുന്നത്.
- ഓരോ മേഖലയുടെയും സംഭാവന വിലയിരുത്തുന്നതിന് ഇത് ഉപയോഗപ്രദമാണ്.

വരുമാന രീതി

- ദേശീയ വരുമാനം കണക്കാക്കുന്നത് വാടക, കൂലി, പലിശ, ലാഭം എന്നിവയെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ്, അവ ഉൽപാദന ഘടകങ്ങൾക്കുള്ള പ്രതിഫലമാണ്.
- ദേശീയ വരുമാനത്തിൽ ഓരോ ഉൽപാദന ഘടകത്തിന്റെയും സംഭാവന വിശകലനം ചെയ്യാൻ ഇത് സഹായകമാണ്.

ചെലവ് രീതി

- ഒരു പ്രത്യേക വർഷത്തിൽ വ്യക്തികളും സ്ഥാപനങ്ങളും സർക്കാരും നടത്തുന്ന ചെലവുകൾ കണക്കാക്കി ദേശീയ വരുമാനം കണക്കാക്കാൻ ചെലവ് രീതി ഉപയോഗിക്കുന്നു.
- ഉപഭോഗച്ചെലവ്, നിക്ഷേപ ചെലവ്, സർക്കാർ ചെലവ് എന്നിവയുടെ സംഗ്രഹം മൊത്തം ചെലവ് നൽകുന്നു.

വിവിധ തരത്തിലുള്ള സാമ്പത്തിക സൂചകങ്ങൾ

മൊത്ത ആഭ്യന്തര ഉത്പാദനം (ജിഡിപി)

- ഒരു സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ അതിർത്തിക്കുള്ളിൽ ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്ന എല്ലാ അന്തിമ ചരക്കുകളുടെയും സേവനങ്ങളുടെയും മൂല്യമാണ് മൊത്ത ആഭ്യന്തര ഉൽപ്പാദനം (ജിഡിപി).
- ജിഡിപി കണക്കുകൂട്ടലിൽ ഒരു രാജ്യത്തെ വിദേശികളുടെ വരുമാനം ഉൾപ്പെടുന്നു, എന്നാൽ ആ രാജ്യത്തിന് പുറത്ത് താമസിക്കുന്ന ആളുകളുടെ വരുമാനം ഒഴിവാക്കുന്നു.

മൊത്ത ദേശീയ ഉൽപ്പാദനം (ജിഎൻപി)

- ഒരു സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ ഒരു രാജ്യത്തെ നിവാസികൾ നിർമ്മിക്കുന്ന എല്ലാ അന്തിമ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെയും സേവനങ്ങളുടെയും മൂല്യമാണ് ജിഎൻപി
- ജിഎൻപിയിൽ, ഒരു രാജ്യത്തിലെ വിദേശികളുടെ വരുമാനം ഒഴിവാക്കിയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ആ രാജ്യത്തിന് പുറത്ത് താമസിക്കുന്ന ആളുകളുടെ വരുമാനം ഉൾപ്പെടുന്നു.
- GNP = GDP + X – M
- X = രാജ്യത്തിന് പുറത്ത് താമസിക്കുന്ന ഒരു രാജ്യത്തെ ആളുകളുടെ വരുമാനം
- M = ഒരു രാജ്യത്തെ വിദേശികളുടെ വരുമാനം

മൊത്തം ദേശീയ ഉൽപ്പന്നം (NNP)

- മൊത്ത ദേശീയ ഉൽപ്പാദനത്തിൽ (ജിഎൻപി) മൂല്യത്തകർച്ച കുറച്ചാണ് എൻഎൻപി കണക്കാക്കുന്നത്.
- ഈ തേയ്മാനം പരിഹരിക്കാൻ ചിലവാകുന്ന തുകയെ മൂല്യത്തകർച്ച എന്ന് വിളിക്കുന്നു.
- NNP = GNP - മൂല്യത്തകർച്ച.

വ്യക്തിഗത വരുമാനം (പി.ഐ.)

- ഒരു വർഷം കൊണ്ട് രാജ്യത്തെ ജനങ്ങൾക്ക് ലഭിച്ച എല്ലാ വരുമാനത്തിന്റെയും ആകെത്തുക.
- വ്യക്തിഗത വരുമാനം = ദേശീയ വരുമാനം - (വിതരണം ചെയ്യാത്ത കോർപ്പറേറ്റ് ലാഭം + കോർപ്പറേറ്റ് നികുതികൾ + സാമൂഹിക സുരക്ഷാ സംഭാവന) + (പേയ്മെന്റുകൾ കൈമാറുക).
- ട്രാൻസ്ഫർ പേയ്മെന്റുകൾ എന്നത് ഒരു ഉൽപ്പാദനക്ഷമമായ ജോലിക്ക് എതിരല്ലാത്ത പേയ്മെന്റുകളാണ്. (ഉദാഹരണം- വാർദ്ധക്യ പെൻഷൻ, തൊഴിലില്ലായ്മ നഷ്ടപരിഹാരം മുതലായവ)

ഡിസ്പോസിബിൾ വ്യക്തിഗത വരുമാനം **(DPI):**

- ഡിസ്പോസിബിൾ വ്യക്തിഗത വരുമാനം എന്നത് പ്രത്യക്ഷ നികുതി കുറച്ചതിന് ശേഷം വ്യക്തികൾക്ക് ലഭ്യമാകുന്ന വരുമാനത്തെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു.
- ഡിസ്പോസിബിൾ വ്യക്തിഗത വരുമാനം = വ്യക്തിഗത വരുമാനം - നേരിട്ടുള്ള നികുതികൾ

ദേശീയ ഡിസ്പോസിബിൾ വരുമാനം

- ദേശീയ ഡിസ്പോസിബിൾ വരുമാനം = വിപണി വിലയിലെ മൊത്തം ദേശീയ ഉൽപ്പന്നം + ലോകത്തിന്റെ മറ്റു ഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള മറ്റ് നിലവിലെ കൈമാറ്റങ്ങൾ.
- ആഭ്യന്തര സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥയുടെ പക്കലുള്ള പരമാവധി ചരക്കുകളുടെയും സേവനങ്ങളുടെയും അളവ് എത്രയെന്നത് ഒരു ആശയമാണ്.
- ലോകത്തിന്റെ മറ്റു ഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള നിലവിലെ കൈമാറ്റങ്ങളിൽ സമ്മാനങ്ങൾ, സഹായങ്ങൾ മുതലായവ ഉൾപ്പെടുന്നു.

ഘടക ചെലവ്

- ചരക്കുകളും സേവനങ്ങളും ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുമ്പോൾ ഒരു സ്ഥാപനത്തിന് ഉണ്ടാകുന്ന ഉൽപ്പാദന ഘടകങ്ങളുടെ ചെലവ്.

- സർക്കാരിന് നൽകുന്ന നികുതി ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നില്ല .എന്നാൽ ലഭിക്കുന്ന സബ്സിഡികൾ ഉൽപ്പാദന ചെലവിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

വിപണി വില

- ഒരു ആസ്തിയോ സേവനമോ വാങ്ങാനോ വിൽക്കാനോ കഴിയുന്ന നിലവിലെ വിലയാണ്വിപണി വില.
- വിപണി വില = ഘടക ചെലവ് + അറ്റ പരോക്ഷ നികുതികൾ.
- അറ്റ പരോക്ഷ നികുതികൾ = പരോക്ഷ നികുതികൾ - സബ്സിഡി

$$\text{Per capita income} = \frac{\text{National income}}{\text{Total population}}$$

നാമമാത്രമായ ജിഡിപി

- ആ വർഷത്തെ നിലവിലെ വിലയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ജിഡിപി അളക്കുന്നത്

യഥാർത്ഥ ജിഡിപി

- അടിസ്ഥാന വർഷത്തിലെ നിശ്ചിത വിലയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ജിഡിപി കണക്കാക്കുന്നത്.
- ജിഡിപി ഡിഫ്ലേറ്റർ

GDP Deflator

$$\text{GDP Deflator} = \frac{\text{Nominal GDP}}{\text{Real GDP}} \times 100$$

- ജിഡിപി ഡിഫ്ലേറ്റർ അടിസ്ഥാന വർഷത്തിൽ നിന്ന് നിലവിലെ വർഷത്തിലേക്ക് വിലകൾ എങ്ങനെ നീങ്ങി എന്നതിനെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു ആശയം നൽകുന്നു.
- കണക്കുകൂട്ടുന്ന സമയത്ത് ഉൽപാദനത്തിന്റെ അളവ് നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു.

മൊത്തം മൂല്യവർദ്ധിത **(GVA)**

- ഒരു സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥയുടെ ഒരു പ്രദേശത്തോ വ്യവസായത്തിലോ മേഖലയിലോ ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്ന ചരക്കുകളുടെയും സേവനങ്ങളുടെയും മൂല്യം അളക്കുന്നത്.
- ഒരു സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥ, നിർമ്മാതാവ്, മേഖല അല്ലെങ്കിൽ പ്രദേശം എന്നിവയിലേക്കുള്ള ഒരു കോർപ്പറേറ്റ് അനുബന്ധ സ്ഥാപനത്തിന്റെയോ കമ്പനിയുടെയോ മുനിസിപ്പാലിറ്റിയുടെയോ സംഭാവന അളക്കുന്നതിന് മൊത്തം മൂല്യവർദ്ധിത (GVA) ഉപയോഗിക്കുന്നു.
- GVA എന്നത് ഉൽപാദനത്തിന്റെ മൂല്യം ഇടത്തരം ഉപഭോഗത്തിന്റെ മൂല്യത്തിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കുന്നു.
- മൊത്ത മൂല്യവർദ്ധന = GDP + ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ സബ്സിഡികൾ - ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ നികുതി

പ്രതിശീർഷ വരുമാനം

- PCI = ജനസംഖ്യയുടെ മൊത്തം വരുമാനം / ഒരു നിർദ്ദിഷ്ട പ്രദേശത്തെ ജനസംഖ്യ

പ്രതിശീർഷ മൊത്ത ആഭ്യന്തര ഉൽപ്പന്നം

- പ്രതിശീർഷ ജിഡിപി = മൊത്ത ആഭ്യന്തര ഉൽപ്പാദനം/ ജനസംഖ്യ.

പ്രതിശീർഷ മൊത്ത ദേശീയ വരുമാനം

- പ്രതിശീർഷ മൊത്ത ദേശീയ വരുമാനം, പ്രതിശീർഷ മൊത്ത ആഭ്യന്തര ഉൽപ്പാദനം, വിദേശത്ത് താമസിക്കുന്ന ഒരു രാജ്യത്തെ ജനങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്ന മൂല്യം എന്നിവ കണക്കിലെടുക്കുന്നു.

ഉല്പാദനത്തിന്റെ ഘടകങ്ങൾ

- ചരക്കുകളും സേവനങ്ങളും ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്നതിന് ആളുകൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന വിഭവങ്ങളാണ് ഉൽപാദന ഘടകങ്ങൾ.

നാല് ഉൽപാദന ഘടകങ്ങളുണ്ട്

- 1) ഭൂമി (2) തൊഴിൽ (3) ഭൗതിക മൂലധനം (4) മനുഷ്യ മൂലധനം.

1..ഭൂമി **(**പ്രകൃതിവിഭവങ്ങൾ**)**

- ഇതിൽ ഭൂമി മാത്രമല്ല, ഭൂമിയിൽ നിന്ന് ലഭിക്കുന്ന എന്തും ഉൾപ്പെടുന്നു.
- മണ്ണ്, ജലം, വനങ്ങൾ, ധാതുക്കൾ, പെട്രോളിയം, സൂര്യപ്രകാശം, കാറ്റ് തുടങ്ങിയ ഭൂരിഭാഗം പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളും ഭൂമിയുടെ വിഭാഗത്തിൽ പെടുന്നു - ഉത്പാദനത്തിന്റെ ആദ്യ ഘടകം.

2.തൊഴിൽ **(**മാനവവിഭവശേഷി**)**

- ചരക്കുകളുടെയും സേവനങ്ങളുടെയും ഉൽപാദനത്തിനായി ഉപയോഗിക്കുന്ന മനുഷ്യരുടെ എല്ലാ ശ്രമങ്ങളും അധ്വാനത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. അധ്വാനത്തിൽ ശാരീരികവും മാനസികവുമായ അധ്വാനവും ഉൾപ്പെടുന്നു.

3. ഭൗതിക മൂലധനം **(**മനുഷ്യനിർമ്മിത വിഭവങ്ങൾ**)**

- കെട്ടിടങ്ങൾ, യന്ത്രങ്ങൾ, ഉപകരണങ്ങൾ, വാഹനങ്ങൾ, വസ്തുക്കളുടെ സ്റ്റോക്ക് തുടങ്ങിയ ചരക്കുകളും സേവനങ്ങളും ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്നതിന് ഉപയോഗിക്കുന്ന എല്ലാ മനുഷ്യനിർമിത വിഭവങ്ങളും മൂലധനത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

4. മനുഷ്യ മൂലധനം (സംരംഭകത്വം അല്ലെങ്കിൽ സംരംഭകൻ അല്ലെങ്കിൽ സംരംഭം)

- അറിവും സംരംഭകത്വ നൈപുണ്യവും ഭൂമി, അധ്വാനം, ഭൗതിക മൂലധനം എന്നിവയെ സംയോജിപ്പിച്ച് ഒരു ഉൽപ്പാദനം ഉണ്ടാക്കും.

ഉൽപാദനത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക മേഖലകൾ

- സമാന ബിസിനസ്സ് പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന കമ്പനികളെ ഗ്രൂപ്പുചെയ്യുന്നതിലൂടെ സാമ്പത്തിക പ്രവർത്തനങ്ങളെ തരംതിരിക്കാൻ മേഖലകൾ ഉപയോഗിക്കുന്നു.

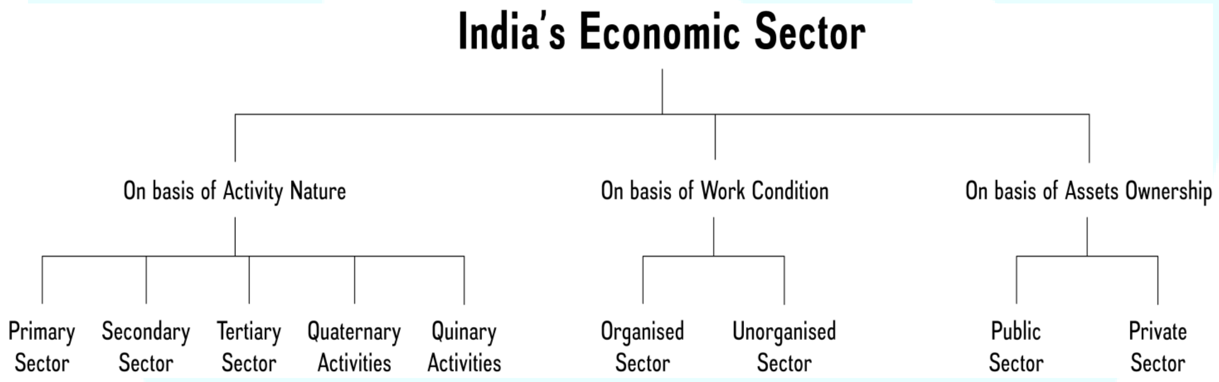

പ്രാഥമിക മേഖല

- സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥയുടെ പ്രാഥമിക മേഖലയിൽ, പ്രകൃതി വിഭവങ്ങൾ നേരിട്ട് ഉപയോഗിച്ചാണ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നത്. കൃഷി, ഖനനം, മത്സ്യബന്ധനം, വനം, ക്ഷീരോല്പന്നം തുടങ്ങിയവ.
- മറ്റെല്ലാ ഉൽപന്നങ്ങളുടെയും അടിത്തറയായതിനാൽ ഇതിനെ അങ്ങനെ വിളിക്കുന്നു. പ്രാഥമിക പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ

ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ആളുകളെ റെഡ് കോളർ തൊഴിലാളികൾ എന്ന് വിളിക്കുന്നു.

ദ്വിതീയ മേഖല

- പ്രാഥമിക മേഖലയിൽ ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്ന പ്രകൃതിദത്ത വസ്തുക്കളിൽ നിന്ന് പൂർത്തിയായ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്ന വ്യവസായങ്ങൾ ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.
- വ്യാവസായിക ഉൽപ്പാദനം, കോട്ടൺ തുണിത്തരങ്ങൾ, കരിമ്പ് ഉൽപ്പാദനം തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഈ മേഖലയ്ക്ക് കീഴിലാണ് വരുന്നത്.
- ദ്വിതീയ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ആളുകളെ ബ്ലൂ കോളർ തൊഴിലാളികൾ എന്ന് വിളിക്കുന്നു.

തൃതീയ മേഖല

- റീട്ടെയിലർമാർ, വിനോദ സ്ഥാപനങ്ങൾ, സാമ്പത്തിക സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവ പോലുള്ള സേവനങ്ങൾ നൽകുന്ന കമ്പനികൾ തൃതീയ മേഖലയിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.
- ദ്വിതീയ മേഖലയിലെ കമ്പനികൾ നിർമ്മിക്കുന്ന സാധനങ്ങൾ വിൽക്കുന്നതിലൂടെ തൃതീയ മേഖല ബിസിനസുകൾക്കും ഉപഭോക്താക്കൾക്കും സേവനങ്ങൾ നൽകുന്നു.
- ഈ മേഖലയിലെ ജോലികളെ വൈറ്റ് കോളർ ജോലികൾ എന്ന് വിളിക്കുന്നു.

ക്വാട്ടേണറി മേഖല

- സാങ്കേതിക പുരോഗതിയും നവീകരണവും പോലുള്ള ബൗദ്ധിക സേവനങ്ങൾ ക്വാട്ടേണറി മേഖലയിൽ സാധാരണയായി ഉൾപ്പെടുന്നു.
- ഉൽപ്പാദനം പോലുള്ള പ്രക്രിയകൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിലേക്ക് നയിക്കുന്ന ഗവേഷണവും വികസനവും ഈ മേഖലയുടെ കീഴിൽ വരും.

ക്വിനറി പ്രവർത്തനങ്ങൾ

- ഉയർന്ന തലത്തിലുള്ള തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കുന്ന സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥയുടെ ഭാഗമാണ് ക്വിനാറി മേഖല.
- പുതിയതും നിലവിലുള്ളതുമായ ആശയങ്ങളുടെ സൃഷ്ടി, പുനഃക്രമീകരണം, വ്യാഖ്യാനം എന്നിവയിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്ന സേവനങ്ങളാണിവ; ഡാറ്റ വ്യാഖ്യാനവും പുതിയ സാങ്കേതികവിദ്യകളുടെ ഉപയോഗവും വിലയിരുത്തലും.
- ഈ വിഭാഗത്തിന് കീഴിലുള്ള പ്രൊഫഷനുകളെ പലപ്പോഴും 'ഗോൾഡ് കോളർ' പ്രൊഫഷനുകൾ എന്ന് വിളിക്കുന്നു.

ഇന്ത്യൻ സാമ്പത്തിക ആസൂത്രണം

- എം. വിശ്വേശ്വരയ്യ - ഇന്ത്യയിലെ ആസൂത്രണത്തിന്റെ പിതാവ്
- ഇന്ത്യക്ക് വേണ്ടി സാമ്പത്തിക ആസൂത്രണം വാദിച്ച രാജ്യത്തെ ആദ്യത്തെ വ്യക്തി.
- 1934-ൽ സർ വിശ്വേശ്വരയ്യ "ഇന്ത്യയ്ക്ക് വേണ്ടിയുള്ള ആസൂത്രിത സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥ" എന്ന പേരിൽ ഒരു പുസ്തകം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു.
- പി സി മഹലനോബിസ് - ഇന്ത്യൻ ആസൂത്രണത്തിന്റെ ശില്പി

ദേശീയ ആസൂത്രണ സമിതി **(1938)**

- 1938-ൽ കോൺഗ്രസ് അധ്യക്ഷൻ സുഭാഷ് ചന്ദ്രബോസ് നെഹ്റു അധ്യക്ഷനായി ദേശീയ ആസൂത്രണ കമ്മീഷനെ സ്ഥാപിച്ചു.

- ഇന്ത്യയുടെ അടിസ്ഥാന സാമ്പത്തിക പ്രശ്നങ്ങൾ പരിശോധിക്കാനുള്ള ഇന്ത്യൻ ജനതയുടെ ആദ്യ ശ്രമമായിരുന്നു അത്.

ബോംബെ പ്ലാൻ

- 1944 ജനുവരിയിൽ ഒരു കൂട്ടം വ്യവസായികളും സാങ്കേതിക വിദഗ്ധരും ചേർന്ന് നിർദ്ദേശിച്ച ഇന്ത്യയുടെ സാമ്പത്തിക പദ്ധതിയായിരുന്നു ബോംബെ പദ്ധതി.
- ബോംബെയിലെ എട്ട് വ്യവസായികളായ മിസ്റ്റർ ജെആർഡി ടാറ്റ, ജിഡി ബിർള, പുർഷോത്തംദാസ് താക്കുർദാസ്, ലാലാ ശ്രീറാം, കസ്തൂർഭായ് ലാൽഭായ്, എ ഡി ഷ്രോഫ്, അർദേശിർ ദലാൽ, ജോൺ മത്തായി എന്നിവർ ചേർന്ന് ഈ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നു.
- 15 വർഷത്തിനുള്ളിൽ കാർഷിക മേഖലയിലെ ഉൽപ്പാദനം രണ്ടിരട്ടിയും വ്യാവസായിക മേഖലയുടെ ഉൽപ്പാദനം അഞ്ചിരട്ടിയും വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു.

പീപ്പിൾസ് പ്ലാൻ **(1945)**

- എം.എൻ.റോയ് തയ്യാറാക്കിയത്.
- കാർഷിക, ഉപഭോക്തൃ ഉൽപന്ന വ്യവസായങ്ങളിൽ ശേഖരണത്തിലൂടെയും സർക്കാർ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള വ്യവസായവൽക്കരണം സ്ഥാപിക്കുന്നതിലുമായിരുന്നു അതിന്റെ പ്രധാന ഊന്നൽ.
- ഭൂമിയുടെ ദേശസാൽക്കരണത്തെ വാദിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഗാന്ധിയൻ പദ്ധതി **(1944)**

- എസ്.എൻ.അഗർവാൾ തയ്യാറാക്കിയത്
- ഗാന്ധിയൻ തത്വങ്ങളുടെ വെളിച്ചത്തിലാണ് അത് രൂപപ്പെടുത്തിയത്.
- കുടിൽ വ്യവസായങ്ങളുടെ വികസനത്തിന് ഊന്നൽ നൽകിക്കൊണ്ടുള്ള വികേന്ദ്രീകൃത സ്വയംപര്യാപ്ത കാർഷിക

സമൂഹത്തെ വികസിപ്പിക്കുക എന്നതായിരുന്നു ഈ പദ്ധതിയുടെ അടിസ്ഥാന സവിശേഷത.

സർവോദയ പദ്ധതി

- 1950-ൽ ജയപ്രകാശ് നാരായൺ അവതരിപ്പിച്ചു.
- വിനോബ ഭാവെയുടെ സർവോദയ ആശയത്തിൽ നിന്നും ഗാന്ധിയൻ പദ്ധതിയിൽ നിന്നും പ്രചോദനം ഉൾക്കൊണ്ടാണ് പദ്ധതി തയ്യാറാക്കിയത്.
- ഈ പദ്ധതി കൃഷിക്കും ചെറുകിട, കുടിൽ വ്യവസായങ്ങൾക്കും ഊന്നൽ നൽകി.

ആസൂത്രണ വികസന വകുപ്പ്:

- 1944 ഓഗസ്റ്റിൽ ബ്രിട്ടീഷ് ഇന്ത്യൻ സർക്കാർ അർദേശിർ ദലാലിന്റെ ചുമതലയിൽ "ആസൂത്രണ വികസന വകുപ്പ്" സ്ഥാപിച്ചു.
- എന്നാൽ 1946-ൽ ഇത് നിർത്തലാക്കപ്പെട്ടു.

ആസൂത്രണ കമ്മീഷൻ

- കെ.സി നിയോഗിയുടെ അധ്യക്ഷതയിൽ 1946-ൽ രൂപീകരിച്ച ഉപദേശക ആസൂത്രണ ബോർഡ് ആസൂത്രണ കമ്മീഷൻ രൂപീകരിക്കാനുള്ള ശുപാർശകൾ നൽകി.
- 1947-ൽ നെഹ്റു ചെയർമാനായുള്ള അഖിലേന്ത്യാ കോൺഗ്രസ് കമ്മിറ്റി ഇക്കണോമിക് പ്രോഗ്രാം കമ്മിറ്റി (ഇപിസി) രൂപീകരിച്ചു. ഈ കമ്മിറ്റി ആസൂത്രണ കമ്മീഷൻ രൂപീകരിക്കാൻ ശുപാർശ ചെയ്തു.
- 1950 മാർച്ച് 15 ന് ചേർന്ന ഇന്ത്യൻ കാബിനറ്റ് ഇന്ത്യയുടെ ആസൂത്രണ കമ്മീഷൻ രൂപീകരിക്കാനുള്ള പ്രമേയം പാസാക്കി.
- സാമ്പത്തികവും സാമൂഹികവുമായ ആസൂത്രണം കൺകറന്റ് ലിസ്റ്റിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയ ഭരണഘടനയിലെ വ്യവസ്ഥയുടെ

അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ഇന്ത്യാ ഗവൺമെന്റ് ആസൂത്രണ കമ്മീഷനെ രൂപീകരിച്ചത്.

- ആസൂത്രണ കമ്മീഷൻ ഭരണഘടനാ വിരുദ്ധമായ ഒരു സ്ഥാപനമായിരുന്നു, രാജ്യത്തിന്റെ എല്ലാ വിഭവങ്ങളുടെയും വിലയിരുത്തലുകൾ നടത്തുക, കുറവുള്ള വിഭവങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുക, വിഭവങ്ങളുടെ ഏറ്റവും ഫലപ്രദവും സന്തുലിതവുമായ വിനിയോഗത്തിനുള്ള പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കുക, മുൻഗണനകൾ നിർണ്ണയിക്കുക.
- ജവഹർലാൽ നെഹ്റു ആയിരുന്ന ആസൂത്രണ കമ്മീഷന്റെ ആദ്യ അധ്യക്ഷൻ.
- എക്സ് ഒഫീഷ്യോ ചെയർമാനെന്ന നിലയിൽ പ്രധാനമന്ത്രിയും പ്രധാനമന്ത്രി നിയമിക്കുന്ന ഒരു ഡെപ്യൂട്ടി ചെയർമാനും ചില മുഴുവൻ സമയ അംഗങ്ങളും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.
- അംഗങ്ങളുടെയും ഡെപ്യൂട്ടി ചെയർമാനുടെയും കാലാവധി നിശ്ചയിച്ചിട്ടില്ല. അതിലെ അംഗങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചും കൃത്യമായ നിർവചനമില്ല.
- സർക്കാർ സ്വന്തം വിവേചനാധികാരത്തിൽ അവരെ നിയമിക്കുന്നു.
- സർക്കാരിന്റെ ആഗ്രഹത്തിനനുസരിച്ച് അംഗങ്ങളുടെ എണ്ണത്തിലും മാറ്റം വരുത്താം.

ആസൂത്രണ കമ്മിഷന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ

- സന്തുലിതവും തുല്യവുമായ സാമ്പത്തിക വളർച്ച
- കാര്യക്ഷമമായ വിഭവ വിഹിതം
- തൊഴിൽ സൃഷ്ടിക്കൽ.
- ദാരിദ്ര്യ നിർമാർജനം
- അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനം

- കാർഷിക വികസനം

ദേശീയ വികസന കൗൺസിൽ

- ഇത് ഭരണഘടനാ വിരുദ്ധവും നിയമപരവുമായ ഒരു സ്ഥാപനമാണ്.
- 1952 ഓഗസ്റ്റ് 6-ന് ഗവൺമെന്റിന്റെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം ഇത് സ്ഥാപിച്ചു.
- എൻഡിസിയുടെ എക്സ് ഒഫീഷ്യോ ചെയർമാനാണ് പ്രധാനമന്ത്രി.
- ഒന്നാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയിൽ ആസൂത്രണ കമ്മീഷൻ ശുപാർശ ചെയ്തത്.
- NITI ആയോഗ് രൂപീകരണത്തിന് ശേഷം ദേശീയ വികസന കൗൺസിൽ (NDC) യും നിർത്തലാക്കാൻ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അത് നിർത്തലാക്കാനുള്ള തീരുമാനമൊന്നും പാസായിട്ടില്ല.

സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ് ഇന്ത്യ

- സംസ്ഥാന തലത്തിലുള്ള അപെക്സ് പ്ലാനിംഗ് ബോഡി പൊതുവെ മുഖ്യമന്ത്രിയും ആ സംസ്ഥാനത്തെ ധന-ആസൂത്രണ മന്ത്രിമാരും ചില സാങ്കേതിക വിദഗ്ധരും അടങ്ങുന്ന ഒരു സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ സമിതിയാണ്.

വികേന്ദ്രീകൃത ആസൂത്രണം

- 73, 74 ഭരണഘടനാ ഭേദഗതികൾ 1992 ൽ പാർലമെന്റ് പാസാക്കി, ഇത് ഇന്ത്യയിൽ പഞ്ചായത്തീരാജ്, നാഗർപാലിക സ്ഥാപനങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിലേക്ക് നയിച്ചു.
- ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്, ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് എന്നീ പുതിയ ത്രിതല സംവിധാനം ഇന്ത്യയിൽ പ്രവർത്തനമാരംഭിച്ചു.

- ഒമ്പതാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിക്കാലത്ത് ഇന്ത്യയിൽ വികേന്ദ്രീകൃത ആസൂത്രണത്തിന്റെ തുടക്കമായിരുന്നു ഇത്.

പഞ്ചവത്സര പദ്ധതികൾ

- പഞ്ചവത്സര പദ്ധതികൾ (FYP) കേന്ദ്രീകൃതവും സംയോജിതവുമായ ദേശീയ സാമ്പത്തിക പരിപാടികളാണ്.
- ആദ്യ പ്രധാനമന്ത്രി ജവഹർലാൽ നെഹ്‌റുവിന്റെ സോഷ്യലിസ്റ്റ് സ്വാധീനത്തിൽ 1951-ൽ ഇന്ത്യ അതിന്റെ ആദ്യത്തെ പഞ്ചവത്സര പദ്ധതികൾ
(FYP) ആരംഭിച്ചു.. ഇത് സോവിയറ്റ് യൂണിയനിൽ നിന്ന് എടുത്തതാണ്.

പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി	കാലഘട്ടം	ലക്ഷ്യം
ആദ്യ പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി	1951-56	• നെഹ്‌റു അവതരിപ്പിച്ചു. • ഹാരോഡ് ഡോമർ മോഡൽ • അണക്കെട്ടുകളിലും ജലസേചന സൗകര്യങ്ങളിലും നിക്ഷേപം നടത്തി കാർഷിക മേഖല മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചു. • രാജ്യത്ത് അഞ്ച് ഐഐടികൾ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. • ലക്ഷ്യ വളർച്ചാ നിരക്ക് 2.1%, നേടിയ വളർച്ചാ നിരക്ക് 3.6%

രണ്ടാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി	1956-61	• വ്യവസായ വികസനത്തിലും പൊതുമേഖലയിലും ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചു • ആഭ്യന്തര വ്യവസായങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കാൻ ഇറക്കുമതിക്ക് തീരുവ ചുമത്തി • പിസി മഹലനോബിസ് മോഡലിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണ്. • ലക്ഷ്യ വളർച്ചാ നിരക്ക് 4.5%, യഥാർത്ഥ വളർച്ചാ നിരക്ക് 4.27%.
മൂന്നാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി പ്ലാൻ ഹോളിഡേ	1961-66 1966-69	• ഭക്ഷണത്തിൽ സ്വയംപര്യാപ്തത, സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥയിൽ സ്വയംപര്യാപ്തത എന്നിവയായിരുന്നു അതിന്റെ പ്രധാന ലക്ഷ്യം. • ഈ പദ്ധതിയെ 'ഗാഡ്ഗിൽ യോജന' എന്നും വിളിക്കുന്നു. • പഞ്ചായത്ത് തിരഞ്ഞെടുപ്പ് നിലവിൽ വന്നു. • 1962 ലെ ഇന്ത്യ-ചൈന യുദ്ധം, 1965 ലെ ഇന്ത്യ-പാകിസ്ഥാൻ യുദ്ധം പ്രതിരോധ വ്യവസായത്തിലേക്ക് ശ്രദ്ധ തിരിക്കുകയും ഈ പദ്ധതി ഉപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. • ലക്ഷ്യ വളർച്ചാ നിരക്ക് 5.6%, യഥാർത്ഥ വളർച്ചാ നിരക്ക് 2.4% • • കൃഷിക്കും അനുബന്ധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും വ്യവസായ

		മേഖലയ്ക്കും തുല്യ മുൻഗണന നൽകി. ● രാജ്യത്തിന്റെ കയറ്റുമതി വർധിപ്പിക്കുന്നതിനായി ഇന്ത്യൻ സർക്കാർ "രൂപയുടെ മൂല്യത്തകർച്ച" പ്രഖ്യാപിച്ചു. ●
നാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി	1969-74	● സ്വാശ്രയത്വവും സുസ്ഥിരമായ വളർച്ചയും ● ഇന്ദിരാഗാന്ധിയാണ് ഇത് അവതരിപ്പിച്ചത് ● ഗാഡ്ഗിൽ ഫോർമുലയെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ● 14 പ്രധാന ഇന്ത്യൻ ബാങ്കുകളെ ദേശസാൽക്കരിക്കുകയും ഹരിത വിപ്ലവം കാർഷികമേഖലയെ ഉത്തേജിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ● വരൾച്ച ബാധിത പ്രദേശം എന്ന പരിപാടി ആരംഭിച്ചു. ലക്ഷ്യ വളർച്ചാ നിരക്ക് 5.6%, യഥാർത്ഥ വളർച്ചാ നിരക്ക് 3.3%.
അഞ്ചാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി	1974-79	● പദ്ധതി ഗരീബി ഹഠാവോ, തൊഴിൽ, നീതി, കാർഷിക ഉൽപ്പാദനം, പ്രതിരോധം എന്നിവയിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചു. ● വൈദ്യുതി വിതരണ നിയമം ഭേദഗതി ചെയ്തു, ദേശീയ പാത സംവിധാനം കൊണ്ടുവന്നു, മിനിമം നീഡ്സ് പ്രോഗ്രാം അവതരിപ്പിച്ചു.

റോളിംഗ് പ്ലാൻ	(1978-80)	• ലക്ഷ്യ വളർച്ചാ നിരക്ക് 4.4%, യഥാർത്ഥ വളർച്ചാ നിരക്ക് 4.8% 1978, മൊറാർജി ദേശായി സർക്കാർ ഈ പദ്ധതി നിരസിച്ചു. • • അസ്ഥിരതയുടെ കാലഘട്ടം. 1980-ലെ പുതിയ സർക്കാർ ഈ പദ്ധതി നിരസിച്ചു.
ആറാമത്തെ പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി	1980-85	• കൃഷിയിലും വ്യവസായത്തിലും അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുക • ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ • ദാരിദ്ര്യം തുടച്ചുനീക്കുകയും സാങ്കേതിക സ്വാശ്രയത്വം കൈവരിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട് സാമ്പത്തിക ഉദാരവൽക്കരണമായിരുന്നു അടിസ്ഥാന ലക്ഷ്യം. • കുടുംബാസൂത്രണം ഏർപ്പെടുത്തി. • കാർഷിക ഗ്രാമവികസനത്തിനായുള്ള ദേശീയ ബാങ്ക് സ്ഥാപിച്ചു. • അതിന്റെ വളർച്ച ലക്ഷ്യം 5.2% ആയിരുന്നു എന്നാൽ അത് 5.7% വളർച്ച കൈവരിച്ചു. • കുടുംബാസൂത്രണം അവതരിപ്പിച്ചു.
ഏഴാം	1985-90	• രാജീവ് ഗാന്ധിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ.

പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി വാർഷിക പദ്ധതികൾ	1990-92	• സ്വയം പര്യാപ്തമായ സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥയുടെ സ്ഥാപനം, ഉൽപ്പാദനക്ഷമതയുള്ള തൊഴിലവസരങ്ങൾ, സാങ്കേതിക വിദ്യയുടെ ഉയർച്ച എന്നിവയും ലക്ഷ്യങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. • ദാരിദ്ര്യ വിരുദ്ധ പരിപാടികൾ, ആധുനിക സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ ഉപയോഗം, ഇന്ത്യയെ ഒരു സ്വതന്ത്ര സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥയാക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകത എന്നിവ ഊന്നിപ്പറയുന്നു. • പൊതുമേഖലയെക്കാൾ സ്വകാര്യമേഖലയ്ക്ക് മുൻഗണന ലഭിച്ചു. അതിന്റെ വളർച്ച ലക്ഷ്യം 5.0% ആയിരുന്നു എന്നാൽ അത് 6.01% കൈവരിച്ചു. • 1990-91, 1991-92 വർഷങ്ങളിൽ രണ്ട് വാർഷിക പരിപാടികൾ രൂപീകരിച്ചു
എട്ടാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി	1992-97	• വി.നരസിംഹറാവുവിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ. • മാനവവിഭവശേഷി വികസനത്തിനാണ് മുൻതൂക്കം • ഇന്ത്യയുടെ പുതിയ സാമ്പത്തിക നയം 1992 • ഈ പദ്ധതി വിജയിക്കുകയും 5.6% എന്ന ലക്ഷ്യത്തിൽനിന്ന് 6.8% വാർഷിക വളർച്ച നേടുകയും ചെയ്തു. • 1995 ജനവരി 1 ന് ഇന്ത്യ ലോക വ്യാപാര

		സംഘടനയിൽ അംഗമായി. ● എട്ടാം പദ്ധതി വ്യവസായങ്ങളുടെ നവീകരണത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു.
ഒമ്പതാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി	1997-02	● ഗ്രാമവികസനവും വികേന്ദ്രീകൃത ആസൂത്രണവും. ● അടൽ ബിഹാരി വാജ്പേയിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ. ● "സാമൂഹിക നീതിയും സമത്വവും ഉള്ള വളർച്ച" ● ഈ പദ്ധതി 6.5% വളർച്ചാ ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിൽ പരാജയപ്പെടുകയും 5.6% വളർച്ചാ നിരക്ക് കൈവരിക്കുകയും ചെയ്തു. ● സാമ്പത്തിക വികസനം ഉറപ്പുനൽകുന്നതിൽ പൊതു-സ്വകാര്യ മേഖലകളുടെ സംയുക്ത പരിശ്രമം.
പത്താം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി	2002-07	● എല്ലാവരെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന വളർച്ചയും തുല്യമായ വികസനവും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക എന്നതായിരുന്നു ഈ പദ്ധതിയുടെ സവിശേഷതകൾ. ● കൃഷി, അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ, വിദ്യാഭ്യാസം എന്നിവയായിരുന്നു ഈ പദ്ധതി കാലയളവിലെ പ്രധാന മേഖലകൾ.

		• 2007-ഓടെ വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയിലും വേതന നിരക്കിലുമുള്ള ലിംഗ വ്യത്യാസങ്ങൾ കുറയ്ക്കുന്നതിനും ഇത് ഊന്നൽ നൽകി.
പതിനൊന്നാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി	2007-12	• "ദ്രുതവും കൂടുതൽ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതുമായ വളർച്ച" എന്നതായിരുന്നു അതിന്റെ പ്രധാന വിഷയം. • സി.രംഗരാജൻ തയ്യാറാക്കിയത് • 2009-ഓടെ എല്ലാവർക്കും ശുദ്ധമായ കുടിവെള്ളം ലഭ്യമാക്കുന്നതിലും ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചിരുന്നു. • 2009ലാണ് വിദ്യാഭ്യാസ അവകാശ നിയമം നിലവിൽ വന്നത്. • 9% വളർച്ച ലക്ഷ്യമിടുന്നതിനെതിരെ 8% വളർച്ചാ നിരക്ക് കൈവരിച്ചു.
പന്ത്രണ്ടാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി	2012-17	• "വേഗതയുള്ളതും കൂടുതൽ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതും സുസ്ഥിരവുമായ വളർച്ച" അതിന്റെ പ്രമേയമായി. • അടിസ്ഥാന സൗകര്യ പദ്ധതികൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുക, എല്ലാ ഗ്രാമങ്ങളിലും വൈദ്യുതി വിതരണം എന്നിവ ലക്ഷ്യമിട്ടായിരുന്നു ഇത്. • സ്കൂളിലെ പ്രവേശനത്തിലെ ലിംഗഭേദവും സാമൂഹികവുമായ വിടവ് ഇല്ലാതാക്കാനും

		ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസത്തിലേക്കുള്ള പ്രവേശനം മെച്ചപ്പെടുത്താനും ഇത് ലക്ഷ്യമിടുന്നു.

- ആസൂത്രണ കമ്മീഷനു പകരം ഒരു പുതിയ സ്ഥാപനം നിലവിൽ വന്നു - NITI AAYOG ജനുവരി 1, 2015
- പതിറ്റാണ്ടുകൾ പഴക്കമുള്ള പഞ്ചവത്സര പദ്ധതികൾക്ക് പകരം മൂന്ന് വർഷത്തെ പ്രവർത്തന പദ്ധതി കൊണ്ടുവന്നു, അത് ഏഴ് വർഷത്തെ സ്ട്രാറ്റജി പേപ്പറിന്റെയും 15 വർഷത്തെ വിഷൻ ഡോക്യുമെന്റിന്റെയും ഭാഗമായിരിക്കും.

നിതി ആയോഗ്

- 'സഹകരണ ഫെഡറലിസ'ത്തിന്റെ ആത്മാവിനെ പ്രതിധ്വനിപ്പിക്കുന്ന പരമാവധി ഭരണം, മിനിമം ഗവൺമെന്റ് എന്ന കാഴ്ചപ്പാട് വിഭാവനം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള 'താഴെ-മുകളിലേക്ക്' സമീപനത്തിന് ഊന്നൽ നൽകിക്കൊണ്ടാണ് 2015 ജനുവരി 1-ന് NITI ആയോഗ് രൂപീകരിച്ചത്.

NITI ആയോഗിന്റെ ഘടന

- അധ്യക്ഷൻ: പ്രധാനമന്ത്രി
- വൈസ് ചെയർപേഴ്സൺ: പ്രധാനമന്ത്രിയാണ് നിയമിക്കുന്നത്.
- ഗവേണിംഗ് കൗൺസിൽ: എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളിലെയും മുഖ്യമന്ത്രിമാരും കേന്ദ്ര ഭരണ പ്രദേശങ്ങളിലെ ലഫ്റ്റനന്റ് ഗവർണർമാരും.
- റീജിയണൽ കൗൺസിൽ: പ്രത്യേക പ്രാദേശിക പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന്, പ്രധാനമന്ത്രിയോ അദ്ദേഹത്തിന്റെ

നോമിനിയോ അധ്യക്ഷനായ മുഖ്യമന്ത്രിമാരും ലഫ്റ്റനന്റ് ഗവർണർമാരും ഉൾപ്പെടുന്നു.

- അഡ്ഹോക് അംഗത്വം: റൊട്ടേഷണൽ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രമുഖ ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്ന് എക്സ് ഒഫീഷ്യോ കപ്പാസിറ്റിയിലുള്ള 2 അംഗങ്ങൾ.
- എക്സ്-ഓഫീഷ്യോ അംഗത്വം: കേന്ദ്ര മന്ത്രിമാരുടെ സമിതിയിൽ നിന്ന് പരമാവധി നാല് പേരെ പ്രധാനമന്ത്രി നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്യും.
- ചീഫ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസർ: ഇന്ത്യാ ഗവൺമെന്റിന്റെ സെക്രട്ടറി എന്ന പദവിയിൽ ഒരു നിശ്ചിത കാലയളവിലേക്ക് പ്രധാനമന്ത്രി നിയമിച്ചിരിക്കുന്നു.
- പ്രത്യേക ക്ഷണിതാക്കൾ: വിദഗ്ധർ, പ്രധാനമന്ത്രി നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്യുന്ന ഡൊമെയ്ൻ പരിജ്ഞാനമുള്ള സ്പെഷ്യലിസ്റ്റുകൾ.

നീതി ആയോഗിന്റെ പ്രത്യേക വിഭാഗങ്ങൾ

- റിസർച്ച് വിംഗ് - ആഭ്യന്തര മേഖലാ വൈദഗ്ധ്യം വികസിപ്പിക്കുക, അതുവഴി പ്രത്യേകവും വിദഗ്ധവുമായ അറിവുള്ള ഒരു തിങ്ക് ടാങ്ക് ആക്കുക എന്നതാണ് ഇതിന്റെ ലക്ഷ്യം.
- കൺസൾട്ടൻസി വിംഗ് - വൈദഗ്ധ്യത്തിന്റെ ഒരു വിപണി ലഭ്യമാക്കുകയും ആവശ്യമുള്ളിടത്ത് ആവശ്യമായ ധനസഹായം നൽകുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് ഇതിന്റെ ലക്ഷ്യം.
- ടീം ഇന്ത്യ വിംഗ് - എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളുടെയും മന്ത്രാലയങ്ങളുടെയും പ്രതിനിധികൾ ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ദേശീയ സഹകരണത്തിനുള്ള ഒരു വേദിയായി സേവിക്കുക എന്നതാണ് ഇതിന്റെ ലക്ഷ്യം.

-
Objectives of #NITIaayog
fostering COOPERATIVE FEDERALISM, active involvement of states
formulation of plans at VILLAGE-level, aggregation at higher levels
SPECIAL ATTENTION to sections at risk of not benefitting adequately from economic progress
economic policy that incorporates NATIONAL SECURITY INTERESTS
feedback for constant INNOVATIVE IMPROVEMENTS
partnerships with national and international THINK TANKS
creating a KNOWLEDGE, INNOVATION & ENTREPRENEURIAL support system
platform for RESOLUTION of inter-sectoral & inter-departmental issues
state-of-the-art resource center for RESEARCH on good governance
focus on TECHNOLOGY upgradation and CAPACITY BUILDING
Source: PIB.NIC.IN

Area of differentiation	NITI Aayog	Planning Commission
Power capacity	NITI Aayog has no such power to impose policies on States. NITI Aayog is an advisory body.	The Planning Commission previously had the power to impose States' policies and the projects approved by the Planning Commission.
Members	Full-time members could be fewer than the Planning Commission.	The last Commission had eight full-time members.
Appointed by	The Prime Minister appoints the CEO of NITI Aayog. Secretaries are called CEOs here.	Planning Commission secretaries were appointed through the usual process.
Finance	No power to allocate funds	Had the power to decide the allocation of government funds for various programmes at national and state levels.
Relation with States	NITI Aayoga involves a partnership with state governments to maintain co-operative federalism. It forms a platform for structured and constant interaction with states.	Planning Commission was previously a federal government institution with no representation of state government. Therefore there was no structural way for interaction with states.

നീതി ആയോഗിന്റെ ഉദ്യമം

- ആസ്പിറേഷണൽ ഡിസ്ട്രിക്റ്റ് പ്രോഗ്രാം
- അടൽ ഇന്നൊവേഷൻ മിഷനും അടൽ ടിങ്കറിംഗ് ലാബുകളും.
- മെഥനോൾ ഇക്കണോമി പ്രോഗ്രാം
- ശൂന്യ പ്രചാരണം
- പ്രോജക്റ്റ് SATH-E, 'മനുഷ്യ മൂലധന വിദ്യാഭ്യാസത്തെ പരിവർത്തനം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സുസ്ഥിര പ്രവർത്തനം
- സീറോ ബജറ്റ് പ്രകൃതി കൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നു.
- ഒരു ഗ്രാമ സംഭരണ പദ്ധതി എന്ന ആശയം
- ആർട്ടിഫിഷ്യൽ ഇന്റലിജൻസ്, ബ്ലോക്ക്ചെയിൻ, മെഥനോൾ ഇക്കോണമി തുടങ്ങിയ സാങ്കേതികവിദ്യകൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നു.
- 75ൽ പുതിയ ഇന്ത്യക്കായുള്ള തന്ത്രം

- ഇ-അമൃത്
- ലൈഫ് കാമ്പയിൻ

സൂചികകൾ

- സംയോജിത ജല മാനേജ്മെന്റ് സൂചിക.
- ജില്ലാ ആശുപത്രി സൂചിക.
- കയറ്റുമതി തയ്യാറെടുപ്പ് സൂചിക.
- ആഗോള നവീകരണ സൂചിക.
- ഇന്ത്യ ഇന്നൊവേഷൻ സൂചിക.
- ബഹുമുഖ ദാരിദ്ര്യ സൂചിക.
- സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസ ഗുണനിലവാര സൂചിക.
- SDC ഇന്ത്യ സൂചിക.
- സംസ്ഥാന ഊർജ്ജ സൂചിക.
- സംസ്ഥാന ആരോഗ്യ സൂചിക.

സാമ്പത്തിക സ്ഥാപനങ്ങൾ

- നിക്ഷേപങ്ങൾ, വായ്പകൾ തുടങ്ങിയ സാമ്പത്തിക ഇടപാടുകൾ നടക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളാണ് ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങൾ.

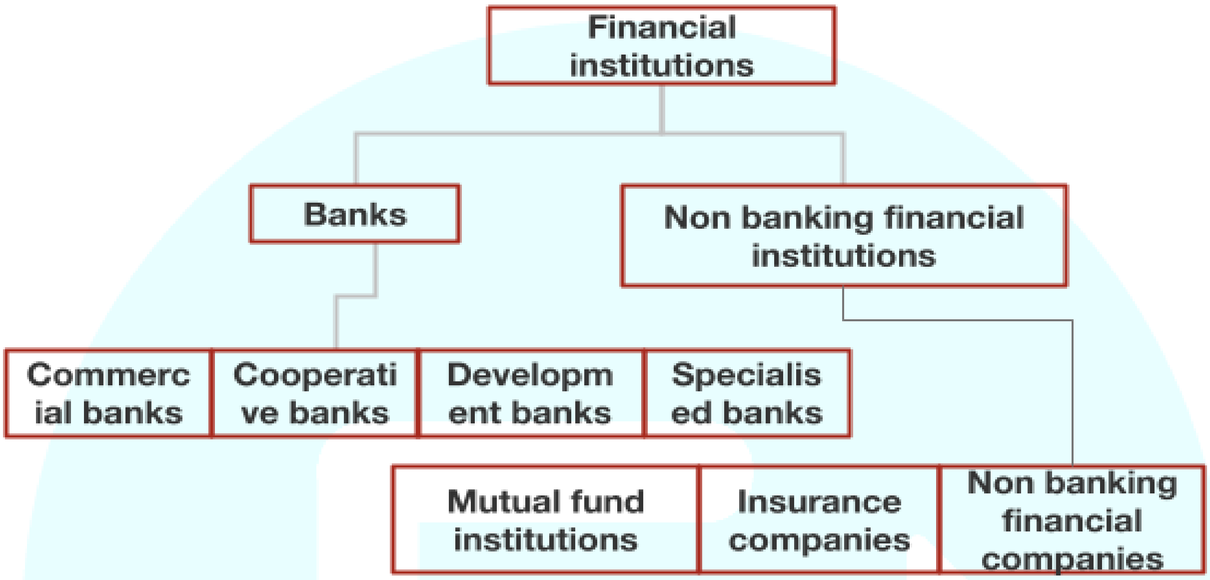

ബാങ്കുകൾ

- പൊതുജനങ്ങളിൽ നിന്ന് നിക്ഷേപം സ്വീകരിക്കുകയും വ്യവസ്ഥകൾക്ക് വിധേയമായി ആവശ്യക്കാർക്ക് വായ്പ അനുവദിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളാണ് ബാങ്കുകൾ. അവ റിസർവ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യയുടെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്കും മേൽനോട്ടത്തിനും കീഴിലാണ്.

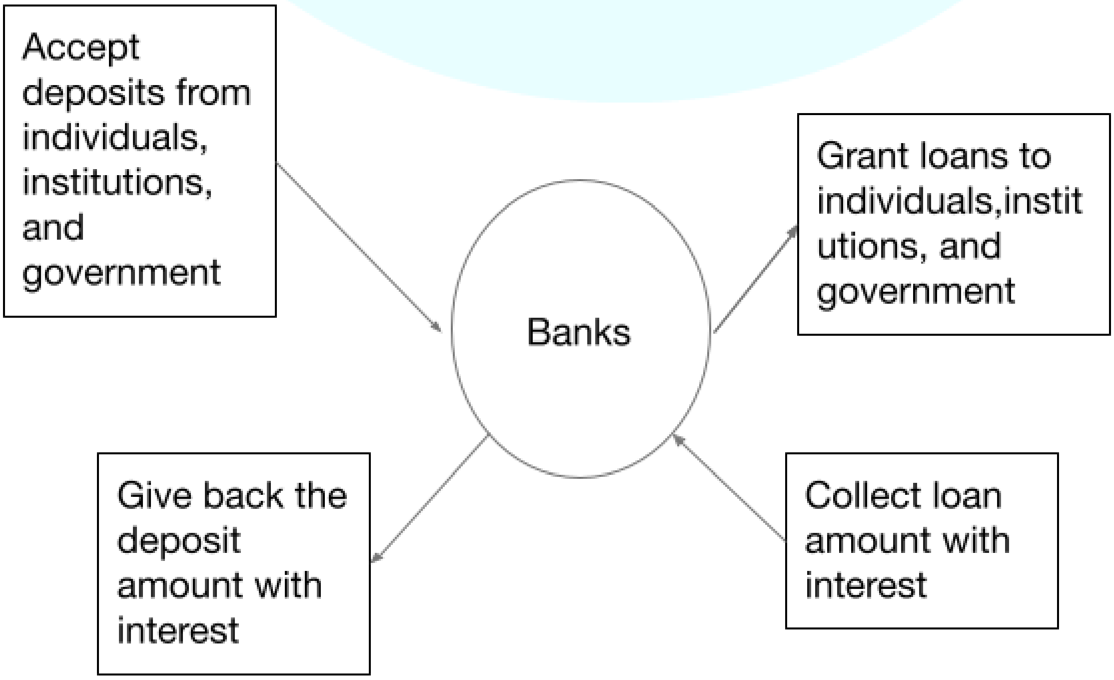

ഇന്ത്യയിലെ ബാങ്കുകളുടെ ചരിത്രം

ആദ്യ ഘട്ടം **(1770** മുതൽ **1969** വരെ**)**

- പ്രസിഡൻസി ബാങ്കുകളായ ബാങ്ക് ഓഫ് ബംഗാൾ, ബാങ്ക് ഓഫ് ബോംബെ, ബാങ്ക് ഓഫ് മദ്രാസ് എന്നിവ സ്ഥാപിച്ചത് ബ്രിട്ടീഷ് ഈസ്റ്റ് ഇന്ത്യാ കമ്പനിയാണ്.
- ഈ ഘട്ടത്തിൽ ബാങ്കുകളുടെ പ്രവർത്തനവും വളർച്ചയും മന്ദഗതിയിലായിരുന്നു.

രണ്ടാം ഘട്ടം **(1969** മുതൽ **1990** വരെ**)**

- ബാങ്കുകളുടെ അതിവേഗ വികസനത്തിന് സാക്ഷ്യം വഹിച്ചു.
- 1969-ൽ 14 ബാങ്കുകളുടെയും 1980-ൽ ആറ് ബാങ്കുകളുടെയും ദേശസാൽക്കരണം.
- 1993ൽ ദേശസാൽകൃത ബാങ്കായ ന്യൂ ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യ പഞ്ചാബ് നാഷണൽ ബാങ്കുമായി ലയിച്ചു.

മൂന്നാം ഘട്ടം

- ഓട്ടോമേറ്റഡ് ടെല്ലർ മെഷീനുകൾ (എടിഎം), ക്രെഡിറ്റ് കാർഡ്, ഫോൺ ബാങ്കിംഗ്, നെറ്റ് ബാങ്കിംഗ്, കോർ ബാങ്കിംഗ് തുടങ്ങിയവയുടെ ആമുഖം.
- ഈ ഘട്ടത്തിൽ ലൈസൻസ് ലഭിച്ച സ്വകാര്യ ബാങ്കുകൾ ന്യൂ ജനറേഷൻ ബാങ്കുകൾ എന്നാണ് അറിയപ്പെടുന്നത്.

ബാങ്കുകളുടെ വർഗ്ഗീകരണം

- പ്രവർത്തനങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി, ബാങ്കുകളെ വാണിജ്യ ബാങ്കുകൾ, സഹകരണ ബാങ്കുകൾ, വികസന ബാങ്കുകൾ, പ്രത്യേക ബാങ്കുകൾ എന്നിങ്ങനെ തരം തിരിച്ചിരിക്കുന്നു.

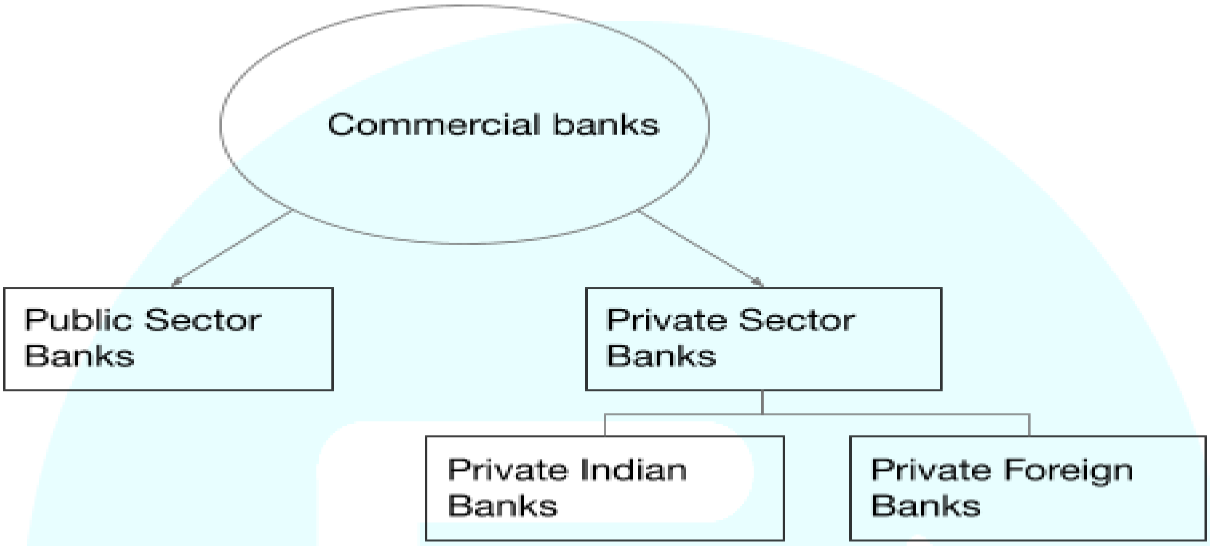

വാണിജ്യ ബാങ്കുകൾ

- വാണിജ്യ ബാങ്കുകളുടെ പ്രാഥമിക ലക്ഷ്യം വായ്പാ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ നിന്ന് ലഭിക്കുന്ന പലിശയിലൂടെയും മറ്റ് നിയമപരമായ മാർഗങ്ങളിലൂടെയും ലാഭം നേടുക എന്നതാണ്.
- 1959-ലെ ബാങ്കിംഗ് റെഗുലേഷൻ ആക്ട് പ്രകാരം റിസർവ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യയാണ് ഇവയെ നിയന്ത്രിക്കുന്നത്.

വാണിജ്യ ബാങ്കുകളുടെ പ്രവർത്തനം

- നിക്ഷേപങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നു.

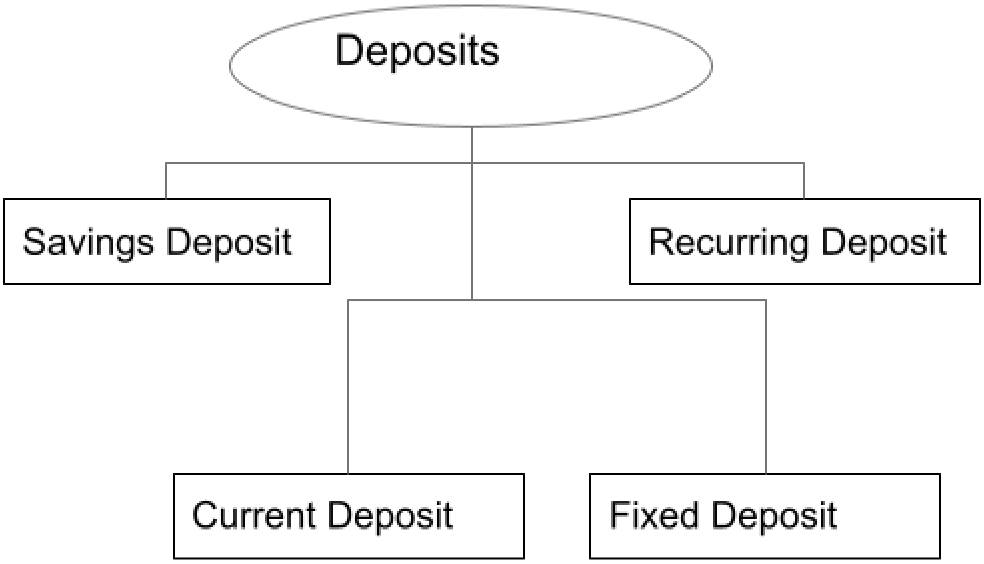

വായ്പകൾ നൽകുന്നത്

- പൊതുജനങ്ങളിൽ നിന്ന് നിക്ഷേപമായി സ്വീകരിക്കുന്ന തുക ബാങ്കുകൾ വായ്പയായി നൽകുന്നു.
- വായ്പകളുടെ പലിശ നിരക്ക് നിക്ഷേപങ്ങളുടെ പലിശ നിരക്കിനേക്കാൾ കൂടുതലായിരിക്കും.

ബാങ്കുകൾ നൽകുന്ന മറ്റ് സൗകര്യങ്ങളും സേവനങ്ങളും

- ഡിമാൻഡ് ഡ്രാഫ്റ്റ്
- മെയിൽ ട്രാൻസ്ഫർ
- ടെലഗ്രാഫിക് ട്രാൻസ്ഫർ
- ഓട്ടോമേറ്റഡ് ടെല്ലർ മെഷീൻ (എടിഎം) സേവനങ്ങൾ
- പ്ലാസ്റ്റിക് പണം

വാണിജ്യ ബാങ്കുകളുടെ തരങ്ങൾ

1. പൊതുമേഖലാ ബാങ്കുകൾ **(PSB)**

- ഈ ബാങ്കുകൾക്ക് 51%-ൽ കൂടുതൽ സർക്കാർ ഉടമസ്ഥതയുള്ള സർക്കാരാണ് ഭൂരിപക്ഷ ഓഹരിയുടമ.
- പൊതുമേഖലാ ബാങ്കുകളിൽ സ്റ്റേറ്റ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യ, പഞ്ചാബ് നാഷണൽ ബാങ്കുകൾ മുതലായവ ഉൾപ്പെടുന്നു.
- പൊതുമേഖലാ ബാങ്കുകളാണ് ഇന്ത്യയിലെ ബാങ്കിംഗ് ബിസിനസിന്റെ ഭൂരിഭാഗവും കൈവശം വച്ചിരിക്കുന്നത്.

2. സ്വകാര്യമേഖലാ ബാങ്കുകൾ

- ഒരു ബാങ്കിന്റെ ഓഹരി മൂലധനത്തിന്റെ ഭൂരിഭാഗവും സ്വകാര്യ വ്യക്തികളുടെ കൈവശമാണ്. ഈ ബാങ്കുകൾ പരിമിത ബാധ്യതാ കോർപ്പറേഷനുകളായി രൂപീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.

- ഐസിഐസിഐ ബാങ്ക്, ആക്സിസ് ബാങ്ക്, എച്ച്ഡിഎഫ്സി എന്നിവയും മറ്റുള്ളവയും സ്വകാര്യ മേഖലയിലെ ബാങ്കുകളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

പൊതുമേഖലാ ബാങ്കുകൾ: ലയനം

വർഷം	സംയോജന ബാങ്ക്	ആങ്കർ ബാങ്ക്
2017	ഭാരതീയ മഹിളാ ബാങ്ക് 5. എസ്ബിഐയുടെ അസോസിയേറ്റഡ് ബാങ്കുകൾ 1. സ്റ്റേറ്റ് ബാങ്ക് ഓഫ് ബിക്കാനീർ & ജയ്പൂർ 2. സ്റ്റേറ്റ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഹൈദരാബാദ് 3. സ്റ്റേറ്റ് ബാങ്ക് ഓഫ് മൈസൂർ 4. സ്റ്റേറ്റ് ബാങ്ക് ഓഫ് പട്യാല 5. സ്റ്റേറ്റ് ബാങ്ക് ഓഫ് ട്രാവൻകൂർ	സ്റ്റേറ്റ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യ
ഏപ്രിൽ, 2019	വിജയ ബാങ്ക് ദേനാ ബാങ്ക്	ബാങ്ക് ഓഫ് ബറോഡ
ഓഗസ്റ്റ്, 2019	ഓറിയന്റൽ ബാങ്ക് ഓഫ് കൊമേഴ്സ് യുണൈറ്റഡ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യ	പഞ്ചാബ് നാഷണൽ ബാങ്ക്
ഓഗസ്റ്റ്, 2019	സിൻഡിക്കേറ്റ് ബാങ്ക്	കാനറ ബാങ്ക്
ഓഗസ്റ്റ്,	ആന്ധ്ര ബാങ്ക്	യൂണിയൻ ബാങ്ക്

2019	കോർപ്പറേഷൻ ബാങ്ക്	ഓഫ് ഇന്ത്യ
ഓഗസ്റ്റ്, 2019	അലഹബാദ് ബാങ്ക്	ഇന്ത്യൻ ബാങ്ക്

സഹകരണ ബാങ്കുകൾ

- സഹകരണം, സ്വയം സഹായം, പരസ്പര സഹായം എന്നിവയാണ് സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ പ്രവർത്തന തത്വങ്ങൾ.
- സാധാരണക്കാർക്ക് പ്രത്യേകിച്ച് ഗ്രാമീണർക്ക് ധനസഹായം നൽകുക എന്നതാണ് സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ പ്രധാന ലക്ഷ്യം. കർഷകർ, കൈത്തൊഴിലാളികൾ, ചെറുകിട സംരംഭകർ തുടങ്ങിയവർ പ്രധാനമായും സഹകരണ ബാങ്കുകളുടെ സേവനം പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നു.

വികസന ബാങ്കുകൾ

- വ്യവസായങ്ങളുടെ നവീകരണം പോലുള്ള വിവിധ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി ഈ ബാങ്കുകൾ ദീർഘകാല വായ്പകൾ നൽകുന്നു.
- ഈ ബാങ്കുകൾ കാർഷിക, വ്യാപാര മേഖലകൾക്ക് വായ്പ നൽകുന്നു
- ഇന്ത്യയിലെ ഒരു വികസന ബാങ്കാണ് ഇൻഡസ്ട്രിയൽ ഫിനാൻസ് കോർപ്പറേഷൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ (ഐഎഫ്സിഐ).

പ്രത്യേക ബാങ്കുകൾ

- പ്രത്യേക ബാങ്കുകൾ ചില പ്രത്യേക മേഖലകളുടെ വികസനത്തിന് സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകുന്നു.

- പുതിയ സംരംഭങ്ങൾ തുടങ്ങാൻ അവർ സഹായം നൽകുന്നു.

ബാങ്ക്	സവിശേഷതകൾ
EXIM ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യ (എക്സ്പോർട്ട് ഇംപോർട്ട് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യ)	• ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ കയറ്റുമതി ചെയ്യുന്നതിനും ഇറക്കുമതി ചെയ്യുന്നതിനും വായ്പ നൽകുന്നു. • ഈ മേഖലയിലേക്ക് വരുന്ന വ്യക്തികൾക്ക് നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുന്നു.
സ്മോൾ ഇൻഡസ്ട്രീസ് ഡെവലപ്മെന്റ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യ (SIDBI)	• പുതിയ ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും നിലവിലുള്ള വ്യവസായങ്ങളെ നവീകരിക്കുന്നതിനും സഹായം നൽകുന്നു. • ഗ്രാമീണ വ്യവസായങ്ങളെ ഊർജസ്വലമാക്കുകയാണ് ലക്ഷ്യം.
നാഷണൽ ബാങ്ക് ഫോർ അഗ്രികൾച്ചറൽ ആൻഡ് റൂറൽ ഡെവലപ്മെന്റ് (നബാർഡ്)	• ഗ്രാമങ്ങളുടെയും കൃഷിയുടെയും വികസനത്തിന് വേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഇന്ത്യയിലെ അപെക്സ് ബാങ്ക്. • ഗ്രാമങ്ങളുടെ വികസനത്തിനായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന എല്ലാ ബാങ്കുകളെയും ഒന്നിപ്പിക്കുന്നു. • കൃഷി, കരകൗശല, ചെറുകിട വ്യവസായം മുതലായവയ്ക്ക് സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകുന്നു

പ്രാദേശിക ഗ്രാമീണ ബാങ്കുകൾ **(RRBs)**

- ഇന്ത്യയിലെ വിവിധ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് പ്രാദേശിക ബാങ്കിംഗ് സേവനങ്ങൾ നൽകുന്നതിനായി 1975 ൽ സ്ഥാപിതമായി.
- നരസിംഹം കമ്മിറ്റിയുടെ ശുപാർശ
- പ്രാദേശിക ഗ്രാമീണ ബാങ്കുകൾ ഓർഡിനൻസിന് പകരം 1976-ലെ റീപ്രാദേശിക ഗ്രാമീണ ബാങ്ക്സ് ആക്റ്റ് നിലവിൽ വന്നു. കാർഷിക, മറ്റ് ഗ്രാമീണ മേഖലകൾക്ക് മതിയായ ബാങ്കിംഗ്, വായ്പാ സൗകര്യങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് ആർആർബികൾ രൂപീകരിച്ചു.

സ്ഥാപിതമായി	2 ഒക്ടോബർ 1975
തരം	സർക്കാർ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള ബാങ്കുകൾ
ഉടമസ്ഥൻ	ഇന്ത്യാ ഗവൺമെന്റ് (50%) ദേശസാൽകൃത ബാങ്കുകൾ (35%) സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ (15%
നിയന്ത്രിക്കുന്നത്	ആർബിഐ നിയന്ത്രിക്കുന്നതും നബാർഡിന്റെ മേൽനോട്ടം വഹിക്കുന്നതുമാണ്.

ബാങ്കിംഗ് ഇതര ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങൾ

- ഈ സ്ഥാപനങ്ങൾ സാമ്പത്തിക മേഖലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും ഒരു ബാങ്കിന്റെ എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളും നിർവഹിക്കുന്നില്ല.

- നിക്ഷേപങ്ങൾ സ്വീകരിക്കൽ, വായ്പ നൽകൽ തുടങ്ങിയ അടിസ്ഥാന പ്രവർത്തനങ്ങൾ അവർ ചെയ്യുന്നു, എന്നാൽ ചെക്ക് വഴി പണം പിൻവലിക്കൽ, മെയിൽ ട്രാൻസ്ഫർ, ലോക്കറുകൾ എന്നിവ നൽകുന്നില്ല.

ബാങ്കിംഗ് ഇതര സാമ്പത്തിക കമ്പനികൾ

- റിസർവ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യയുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ബാങ്കിംഗ് ഇതര ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങളാണിവ.
- 1936-ലെ കമ്പനി ആക്ട് പ്രകാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുള്ള അവ ബാങ്കുകളുടെ അടിസ്ഥാന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നിർവഹിക്കുന്നു.

ബാങ്കിംഗ് ഇതര സാമ്പത്തിക കമ്പനികൾ (NBFCs) വിശാലമായി മൂന്ന് വിഭാഗങ്ങളായി തിരിച്ചിരിക്കുന്നു, അതായത്,

(i) പൊതുജനങ്ങളിൽ നിന്ന് നിക്ഷേപം സ്വീകരിക്കുന്ന NBFCകൾ

(ii) എൻബിഎഫ്സികൾ പൊതുനിക്ഷേപങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുകയോ കൈവശം വയ്ക്കുകയോ ചെയ്യാത്തവ

(iii) പ്രധാന നിക്ഷേപ സ്ഥാപനങ്ങൾ

അത്തരം ബാങ്കുകൾ നൽകുന്ന പ്രധാന സേവനങ്ങൾ ഇവയാണ്:

- വാടക വാങ്ങലുകൾക്ക് വായ്പ നൽകുക.
- വീട് നിർമാണത്തിന് വായ്പ നൽകുക.
- സ്വർണ്ണ വായ്പ നൽകുക, സ്ഥിര നിക്ഷേപങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വായ്പ നൽകുക, ചിട്ടി പ്രവർത്തിപ്പിക്കുക.
- കേരളത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന പ്രധാന ബാങ്കിംഗ് ഇതര ധനകാര്യ കമ്പനിയാണ് കേരള സ്റ്റേറ്റ് ഫിനാൻഷ്യൽ എന്റർപ്രൈസസ് (കെഎസ്എഫ്ഇ).

മ്യൂച്വൽ ഫണ്ട് സ്ഥാപനങ്ങൾ

- മ്യൂച്വൽ ഫണ്ടുകൾ ഒരു നിക്ഷേപ രീതിയാണ്.

- വിവിധ നിക്ഷേപകരിൽ നിന്ന് പണം ശേഖരിക്കുകയും ഷെയർ മാർക്കറ്റുകളിലും ഡിബഞ്ചറുകളിലും മറ്റും നിക്ഷേപിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.
- ഇതിൽ നിന്നുള്ള ലാഭമോ നഷ്ടമോ നിക്ഷേപകർക്കിടയിൽ വിതരണം ചെയ്യുന്നു.
- ലൈഫ് ഇൻഷുറൻസ് കോർപ്പറേഷൻ മ്യൂച്വൽ ഫണ്ട് (എൽഐസി എംഎഫ്), എസ്ബിഐ മ്യൂച്വൽ ഫണ്ട് തുടങ്ങിയവ.

ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനികൾ

- വ്യക്തികളുടെ ജീവനും സമ്പത്തിനും സാമ്പത്തിക സംരക്ഷണം നൽകുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളാണ് ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനികൾ.
- ഇന്ത്യയിലെ ആദ്യത്തെ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി 1818 ൽ കൊൽക്കത്തയിൽ സ്ഥാപിതമായി.
- ഉദാ: ലൈഫ് ഇൻഷുറൻസ് കോർപ്പറേഷൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ (എൽഐസി).

മൈക്രോഫിനാൻസ്

- സാധാരണക്കാർക്ക് മൈക്രോ ക്രെഡിറ്റ് ഉൾപ്പെടെ വിവിധ സാമ്പത്തിക സേവനങ്ങൾ നൽകുക എന്നതാണ് മൈക്രോഫിനാൻസിന്റെ ലക്ഷ്യം.
- കേരളത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന കുടുംബശ്രീയും പുരുഷ സ്വയംസഹായ സംഘങ്ങളും ഇതിന് ഉദാഹരണമാണ്.
- ഇന്ത്യയിലെ പ്രധാന സാമ്പത്തിക നിയന്ത്രണ സ്ഥാപനങ്ങൾ
- ഇന്ത്യയിൽ, ഇൻഷുറൻസ്, ബാങ്കിംഗ്, കമ്മോഡിറ്റി മാർക്കറ്റ്, പെൻഷൻ ഫണ്ടുകൾ, മൂലധന വിപണി എന്നിവയുമായി സംയോജിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന സ്വതന്ത്ര റെഗുലേറ്റർമാരാണ് സാമ്പത്തിക വ്യവസ്ഥയെ നിയന്ത്രിക്കുന്നത്.

- ഒരു സ്വതന്ത്ര റെഗുലേറ്ററി ഏജൻസി എന്നത് കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ മറ്റ് ശാഖകളെയോ ആയുധങ്ങളെയോ ആശ്രയിക്കാത്ത ഒന്നാണ്.

നിയന്ത്രണ ബോഡി	മേഖല	ആസ്ഥാനം
റിസർവ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യ	(ആർബിഐ) ബാങ്കിംഗ് & ധനകാര്യം, പണ നയം	ബോംബെ
സെക്യൂരിറ്റീസ് & എക്സ്ചേഞ്ച് ബോർഡ് ഓഫ് ഇന്ത്യ (സെബി)	സെക്യൂരിറ്റീസ് (സ്റ്റോക്ക്) & മൂലധന വിപണി	ബോംബെ
ഇൻഷുറൻസ് റെഗുലേറ്ററി ആൻഡ് ഡെവലപ്മെന്റ് അതോറിറ്റി (IRDAI)	ഇൻഷുറൻസ്	ഹൈദരാബാദ്
പെൻഷൻ ഫണ്ട് റെഗുലേറ്ററി & ഡെവലപ്മെന്റ് അതോറിറ്റി (PFRDA)	പെൻഷൻ	ന്യൂ ഡെൽഹി
നാഷണൽ ബാങ്ക് ഫോർ അഗ്രികൾച്ചർ ആൻഡ് റൂറൽ ഡെവലപ്മെന്റ് (നബാർഡ്)	ഗ്രാമീണ വികസനത്തിന് ധനസഹായം നൽകുന്നു	ബോംബെ

ചെറുകിട വ്യവസായ വികസന ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യ (SIDBI)	മൈക്രോ, ചെറുകിട, ഇടത്തരം സംരംഭങ്ങൾക്ക് ധനസഹായം നൽകുന്നു.	ലഖ്നൗ
നാഷണൽ ഹൗസിംഗ് ബാങ്ക് (NHB)	ഭവന നിർമ്മാണത്തിന് ധനസഹായം നൽകുന്നു.	ന്യൂ ഡെൽഹി
അസോസിയേഷൻ ഓഫ് മ്യൂച്വൽ ഫണ്ട്സ് (AMFI)	മ്യൂച്വൽ ഫണ്ടുകൾ	ബോംബെ

പ്രധാനപ്പെട്ട സാമ്പത്തിക സ്ഥാപനങ്ങൾ

നബാർഡ്

- 1982 ജൂലായ് 12-ന് പാർലമെന്റ് 1981 ലെ 61-ആം നിയമം വഴി സ്ഥാപിതമായി.
- ബി.ശിവരാമൻ കമ്മിറ്റി ശുപാർശ ചെയ്തു
- സുസ്ഥിരവും തുല്യവുമായ കൃഷിയും ഗ്രാമവികസനവും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന്.
- ആർബിഐയുടെ കാർഷിക വായ്പാ പ്രവർത്തനങ്ങളും അന്നത്തെ അഗ്രികൾച്ചറൽ റീഫിനാൻസ് ആൻഡ് ഡെവലപ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷന്റെ (എആർഡിസി) റീഫിനാൻസ് പ്രവർത്തനങ്ങളും നബാർഡിന് കൈമാറി.
- പൂർണ്ണ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള ഇന്ത്യൻ സർക്കാർ സ്ഥാപനം.

- കാർഷിക മേഖലയിലെ ധനസഹായവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഉന്നത സ്ഥാപനമാണ് നബാർഡ്.
- ഗ്രാമീണ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസന ഫണ്ട് (ആർഐഡിഎഫ്) നബാർഡാണ് നടത്തുന്നത്.

നാഷണൽ ഹൗസിംഗ് ബാങ്ക് **(NHB)**

- നാഷണൽ ഹൗസിംഗ് ബാങ്ക് (NHB) 1987-ൽ പാർലമെന്റിന്റെ നിയമപ്രകാരം സ്ഥാപിതമായി.
- ഹൗസിംഗ് ഫിനാൻസ് കമ്പനികളെ (HFC) സംബന്ധിച്ച മേൽനോട്ടവും പരാതി പരിഹാരവും..
- HFC കളുടെ നിയന്ത്രണം RBI യുടെ പക്കലാണെങ്കിലും NHB, HFCകളുടെ മേൽനോട്ടം വഹിക്കുന്ന എന്നത് ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്.

IRDAI (ഇൻഷുറൻസ് റെഗുലേറ്ററി ആൻഡ് ഡെവലപ്മെന്റ് അതോറിറ്റി ഓഫ് ഇന്ത്യ**)**

- സ്ഥാപിതമായത്: 1999.
- ആസ്ഥാനം: ഹൈദരാബാദ്.
- ഇന്ത്യയിലെ ഇൻഷുറൻസ്, റീഇൻഷുറൻസ് വ്യവസായങ്ങളുടെ നിയന്ത്രണവും പ്രോത്സാഹനവും..

EXIM ബാങ്ക് **(**കയറ്റുമതി ഇറക്കുമതി ബാങ്ക്**)**

- സ്ഥാപിതമായത്: 1 ജനുവരി 1982.
- ആസ്ഥാനം: മുംബൈ.
- ഇന്ത്യയുടെ വിദേശ വ്യാപാരത്തിന് ധനസഹായം നൽകുകയും സുഗമമാക്കുകയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ECGC (എക്സ്പോർട്ട് ക്രെഡിറ്റ് ഗ്യാരന്റി കോർപ്പറേഷൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ**)**

- സ്ഥാപിതമായത്: 30 ജൂലൈ, 1957.
- ആസ്ഥാനം: മുംബൈ.

- ചെയർമാൻ: എം.സെന്തിൽനാഥൻ.
- ക്രെഡിറ്റിൽ കയറ്റുമതി ചെയ്യുന്നതിനുള്ള അപകടസാധ്യത കവർ ചെയ്യുന്നതിലൂടെ കയറ്റുമതി പ്രോത്സാഹനം ശക്തിപ്പെടുത്തുക.

SEBI (സെക്യൂരിറ്റീസ് ആൻഡ് എക്സ്ചേഞ്ച് ബോർഡ് ഓഫ് ഇന്ത്യ)

- സ്ഥാപിതമായത്: ഏപ്രിൽ 1988 എന്നാൽ 1992 ഏപ്രിൽ 12-ന് ഒരു സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനമായി.
- ആസ്ഥാനം: മുംബൈ.
- നിക്ഷേപകരുടെ താൽപ്പര്യം സംരക്ഷിക്കുകയും ഓഹരി വിനിമയം വികസനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ഓഹരി വിപണിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

NPCI (നാഷണൽ പേയ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ)

- സ്ഥാപിതമായത്: ഡിസംബർ, 2008.
- ആസ്ഥാനം: മുംബൈ.
- ഇന്ത്യയിലെ എല്ലാ റീട്ടെയിൽ പേയ്മെന്റ് സംവിധാനങ്ങൾക്കുമുള്ള ഒരു ഓർഗനൈസേഷനാണ് ഇത്.

ഡിഐസിജിസി (ഡെപ്പോസിറ്റ് ഇൻഷുറൻസ് ആൻഡ് ക്രെഡിറ്റ് ഗ്യാരണ്ടി കോർപ്പറേഷൻ)

- സ്ഥാപിതമായത്: 15 ജൂലൈ 1978.
- ഹെഡ് ഓഫീസ്: മുംബൈ.
- എല്ലാ ബാങ്ക് നിക്ഷേപങ്ങളും സേവിംഗ്, ഫിക്സഡ്, കറന്റ്, റിക്കറിംഗ് എന്നിങ്ങനെ ഇൻഷ്വർ ചെയ്യുന്നു.

GIC (ജനറൽ ഇൻഷുറൻസ് കോർപ്പറേഷൻ)

- സ്ഥാപിതമായത്: 22 നവംബർ 1972.
- ആസ്ഥാനം: മുംബൈ

- ഇന്ത്യൻ ഇൻഷുറൻസ് വിപണിയിലെ ഏക റീഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി.

LIC (ലൈഫ് ഇൻഷുറൻസ് കോർപ്പറേഷൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ)

- സ്ഥാപിതമായത്: 1956.
- ആസ്ഥാനം: മുംബൈ.
- ഇൻഷുറൻസ് പ്ലാനുകൾ, യൂണിറ്റ് ലിങ്ക്ഡ് പ്ലാനുകൾ, പ്രത്യേക പ്ലാനുകൾ, ഗ്രൂപ്പ് സ്കീമുകൾ എന്നിങ്ങനെ വിവിധ ഇൻഷുറൻസ് ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്നു.

AICIL (അഗ്രികൾച്ചർ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ഓഫ് ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ്)

- സ്ഥാപിതമായത്: 1 ഏപ്രിൽ 2003.
- ആസ്ഥാനം: ന്യൂഡൽഹി.

CDSL (സെൻട്രൽ ഡെപ്പോസിറ്ററി സർവീസസ് ലിമിറ്റഡ്)

- സ്ഥാപിതമായത്: 1998.
- ആസ്ഥാനം: മുംബൈ.
- ഇത് രണ്ടാമത്തെ ഇന്ത്യൻ സെൻട്രൽ സെക്യൂരിറ്റീസ് ഡിപ്പോസിറ്ററിയാണ്.
- സെക്യൂരിറ്റികളുടെ ബുക്ക് എൻട്രി ട്രാൻസ്ഫർ പ്രവർത്തനക്ഷമമാക്കുന്നതിന്, ഇത് സർട്ടിഫിക്കറ്റ് അല്ലെങ്കിൽ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്താത്ത രൂപത്തിൽ സെക്യൂരിറ്റികൾ കൈവശം വയ്ക്കുന്നു.

NSDL (നാഷണൽ സെക്യൂരിറ്റീസ് ഡിപ്പോസിറ്ററി ലിമിറ്റഡ്)

- സ്ഥാപിതമായത്: 1996.
- ആസ്ഥാനം: മുംബൈ.
- ഇന്ത്യയിലെ ആദ്യത്തെയും ഏറ്റവും വലിയതുമായ ഇലക്ട്രോണിക് സെക്യൂരിറ്റീസ് ഡിപ്പോസിറ്ററിയാണിത്.

PFRDA (പെൻഷൻ ഫണ്ട് റെഗുലേറ്ററി ഡെവലപ്മെന്റ് അതോറിറ്റി)

- സ്ഥാപിതമായത്: 23 ഓഗസ്റ്റ് 2003.
- ആസ്ഥാനം: ന്യൂഡൽഹി.
- പെൻഷൻ ഫണ്ടുകൾ സ്ഥാപിക്കുകയും വികസിപ്പിക്കുകയും നിയന്ത്രിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട് വാർദ്ധക്യ വരുമാന സുരക്ഷ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും പെൻഷൻ ഫണ്ടുകളുടെ സ്കീമിലേക്കുള്ള വരിക്കാരുടെ താൽപ്പര്യം സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഇപിഎഫ്ഒ (എംപ്ലോയീസ് പ്രൊവിഡന്റ് ഫണ്ട് ഓർഗനൈസേഷൻ)

- സ്ഥാപിതമായത്: 4 മാർച്ച് 1952.
- ഹെഡ് ഓഫീസ്: ന്യൂഡൽഹി.
- തലവൻ: കേന്ദ്ര തൊഴിൽ മന്ത്രി.
- പ്രൊവിഡന്റ് ഫണ്ട് സ്കീം, പെൻഷൻ സ്കീം, ഇൻഷുറൻസ് സ്കീം എന്നിവ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നു.

BCSBI (ബാങ്കിംഗ് കോഡ്സ് ആൻഡ് സ്റ്റാൻഡേർഡ് ബോർഡ് ഓഫ് ഇന്ത്യ)

- സ്ഥാപിതമായത്: 18 ഫെബ്രുവരി 2006.
- ആസ്ഥാനം: മുംബൈ.
- ഇന്ത്യയിലെ ബാങ്കിംഗ് സേവനങ്ങളുടെ ഉപഭോക്താക്കളെ സംരക്ഷിക്കുന്ന ഒരു സ്വതന്ത്ര ബാങ്കിംഗ് വ്യവസായ ഏജൻസിയാണിത്.

IDRBT (ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഫോർ ഡെവലപ്മെന്റ് & റിസർച്ച് ഇൻ ബാങ്കിംഗ് ടെക്നോളജി)

- സ്ഥാപിതമായത്: 1996
- ആസ്ഥാനം: ഹൈദരാബാദ്

- ബാങ്കുകൾക്കും ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും വിവര സാങ്കേതിക വിദ്യയിൽ പ്രവർത്തന സേവന പിന്തുണ നൽകുകയെന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയുള്ള ഒരു ബാങ്കിംഗ് ഗവേഷണ സ്ഥാപനമാണിത്.

SHCIL (സ്റ്റോക്ക് ഹോൾഡിംഗ് കോർപ്പറേഷൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ്)

- സ്ഥാപിതമായത്-1986
- ആസ്ഥാനം: മുംബൈ
- ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും വലിയ സംരക്ഷകനും നിക്ഷേപ പങ്കാളിയും.
- നിക്ഷേപകരുമായും വ്യാപാരികളുമായും ഒരു ഓൺലൈൻ ട്രേഡിംഗ് പോർട്ടൽ പരിപാലിക്കുകയും ഇന്ത്യയെ ചുറ്റിപ്പറ്റിയുള്ള ഇ-സ്റ്റാമ്പിംഗ് സംവിധാനങ്ങൾ പരിപാലിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

NICL (നാഷണൽ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്)

- സ്ഥാപിതമായത്: 1906
- ആസ്ഥാനം: കൊൽക്കത്ത
- നോൺ-ലൈഫ് ഇൻഷുറൻസ് ബിസിനസ്സ് കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും പഴയ ഇൻഷുറൻസ് കമ്പനിയാണിത്.

DIPAM

- 2016 ഏപ്രിൽ 14 മുതൽ ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റ് ഓഫ് ഇൻവെസ്റ്റ്മെന്റ് ആൻഡ് എ പബ്ലിക് അസറ്റ് മാനേജ്മെന്റ് (DIPAM) എന്ന് പുനർനാമകരണം ചെയ്യപ്പെട്ടു.
- ധനകാര്യ മന്ത്രാലയത്തിനു കീഴിലാണ് വരുന്നത്.

പ്രവർത്തനങ്ങൾ

- കേന്ദ്ര പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ഇക്വിറ്റിയുടെ ഓഹരി വിറ്റഴിക്കൽ ഉൾപ്പെടെ, ഇക്വിറ്റിയിലെ കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റ് നിക്ഷേപങ്ങളുടെ മാനേജ്മെന്റുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ കാര്യങ്ങളും.

- കേന്ദ്ര പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ഓഫർ ഫോർ സെയിൽ അല്ലെങ്കിൽ പ്രൈവറ്റ് പ്ലേസ്മെന്റ് അല്ലെങ്കിൽ മറ്റേതെങ്കിലും മോഡ് വഴി കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റ് ഇക്വിറ്റി വിൽക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ കാര്യങ്ങളും

ഇന്ത്യ ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ ഫിനാൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് **(IIFCL)**

- ഇന്ത്യാ ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ ഫിനാൻസ് കമ്പനി ലിമിറ്റഡ് (IIFCL) എന്ന പ്രത്യേക പർപ്പസ് വെഹിക്കിൾ വഴി പ്രായോഗിക അടിസ്ഥാന സൗകര്യ പദ്ധതികൾക്ക് ധനസഹായം നൽകുന്നതിനുള്ള സ്കീം വഴി പ്രായോഗിക അടിസ്ഥാന സൗകര്യ പദ്ധതികൾക്ക് ദീർഘകാല സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകുന്നതിനായി 2006-ൽ സ്ഥാപിതമായ ഇന്ത്യൻ സർക്കാരിന്റെ പൂർണ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള കമ്പനിയാണ് IIFCL. SIFTI ആയി.
- IIFCL 2013 സെപ്റ്റംബർ മുതൽ റിസർവ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യയിൽ (RBI) NBFC-ND-IFC ആയി രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഇൻഡസ്ട്രിയൽ ഫിനാൻസ് കോർപ്പറേഷൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ **(IFCI)**

- IFCI ലിമിറ്റഡ് (IFCI) വ്യവസായത്തിന് ഇടത്തരം ദീർഘകാല ധനസഹായം നൽകുന്നതിനായി 1948-ൽ ഒരു സ്റ്റാറ്റ്യൂട്ടറി കോർപ്പറേഷനായി സ്ഥാപിതമായി.
- 1956-ലെ കമ്പനി ആക്ട് പ്രകാരമാണ് ഐഎഫ്സിഐ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.
- ബാങ്കിംഗ് ഇതര ധനകാര്യ കമ്പനി (NBFC-ND-SI) എടുക്കുന്ന വ്യവസ്ഥാപിതമായി പ്രധാനപ്പെട്ട നോൺ-ഡെപ്പോസിറ്റ് എന്ന നിലയിൽ IFCI റിസർവ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യയിലും (RBI) രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

- 2006-ൽ സ്ഥാപിതമായ ഇന്ത്യൻ സർക്കാരിന്റെ പൂർണ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള കമ്പനിയാണ് IIFCL.

കേരളത്തിലെ പ്രധാനപ്പെട്ട ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങൾ

കേരള ബാങ്ക്

- കേരള മുഖ്യമന്ത്രി പിണറായി വിജയനാണ് ബാങ്ക് ഔദ്യോഗികമായി ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തത്.
- 2019 നവംബർ 29 മുതൽ കേരളസംസ്ഥാന സഹകരണ ബാങ്കും 13 ജില്ലാ സഹകരണ ബാങ്കുകളും "കേരള ബാങ്ക്" എന്ന ബ്രാൻഡ് നാമത്തിൽ ഒരൊറ്റ സ്ഥാപനമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നു.
- മൊത്തം 1630 പ്രാഥമിക കാർഷിക സഹകരണ സംഘങ്ങളും 58 അർബൻ സഹകരണ ബാങ്കും ഉണ്ട്.
- 14 ജില്ലകളിൽ ആകെ 823 ശാഖകളാണ് ബാങ്കിലുള്ളത്.

SIDCO

- പഴയ കേരള ചെറുകിട വ്യവസായ കോർപ്പറേഷനും കേരള എംപ്ലോയ്മെന്റ് പ്രൊമോഷൻ കോർപ്പറേഷനും സംയോജിപ്പിച്ച് 1975-ൽ സ്ഥാപിതമായതു മുതൽ.
- കേരള സിഡ്കോ സംസ്ഥാനത്തെ ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങളുടെ സമഗ്രമായ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്ന - ഭൂമിക്കും കെട്ടിടത്തിനും വേണ്ടിയുള്ള വ്യവസ്ഥ, കുറഞ്ഞ ചെലവിൽ ദുർലഭമായ അസംസ്കൃത വസ്തുക്കളുടെ വിതരണം, MSME ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ വിപണനം തുടങ്ങിയവ.
- തിരുവനന്തപുരത്ത് രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത ഓഫീസുള്ള സിഡ്കോ പൂർണമായും സർക്കാർ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള കോർപ്പറേഷനാണ്

കെ.എസ്.ഐ.ഡി.സി

- കേരള സംസ്ഥാന വ്യവസായ വികസന കോർപ്പറേഷൻ (KSIDC) കേരളത്തിലെ വ്യാവസായിക, നിക്ഷേപ പ്രോത്സാഹനത്തിനായി ചുമതലപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള കേരള സർക്കാരിന്റെ പ്രാഥമിക ഏജൻസിയാണ്.
- 1961-ൽ രൂപീകരിച്ചു.
- വൻകിട, ഇടത്തരം വ്യവസായങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും സുഗമമാക്കുകയും ധനസഹായം നൽകുകയും സംസ്ഥാനത്തിന്റെ വ്യാവസായിക വളർച്ചയ്ക്ക് ആവശ്യമായ ഭൗതികവും സാമൂഹികവുമായ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ വികസനം ഉത്തേജിപ്പിക്കുക എന്നതായിരുന്നു പ്രാഥമിക ലക്ഷ്യം.

കെഎസ്എഫ്ഇ (ദി കേരള സ്റ്റേറ്റ് ഫിനാൻഷ്യൽ എന്റർപ്രൈസസ് ലിമിറ്റഡ്)

- 1969 നവംബർ 6-ന് പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചു.
- തൃശ്ശൂർ ആസ്ഥാനം
- വിവിധ ബാങ്കിംഗ് ഇതര കമ്പനിയാണ്.
- പൂർണമായും കേരള സർക്കാരിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ളതാണ്.
- ചിട്ടി ഫണ്ട് ബിസിനസിൽ സാമൂഹിക നിയന്ത്രണം കൊണ്ടുവരുന്നതിനായി സ്വകാര്യ ചിട്ടി പ്രമോട്ടർമാരിൽ നിന്ന് പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ഇത് ഒരു ബദൽ നൽകുന്നു.

RBI - റിസർവ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യ

- "ദ പ്രോബ്ലം ഓഫ് ദി റുപ്പി - അതിന്റെ ഉത്ഭവവും പരിഹാരവും" എന്ന തന്റെ പുസ്തകത്തിൽ ഡോ. അംബേദ്കർ ആവിഷ്കരിച്ച തന്ത്രങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് ആർബിഐയുടെ ആശയം.

- 1926-ൽ റോയൽ കമ്മീഷൻ ഓൺ ഇന്ത്യൻ കറൻസി & ഫിനാൻസ് (ഹിൽട്ടൺ യംഗ് കമ്മീഷൻ) ശുപാർശയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ രൂപീകരിച്ചു.
- ഇന്ത്യയുടെ പരമോന്നത ബാങ്കാണ് റിസർവ് ബാങ്ക്.
- ഇത് സർക്കാരിന്റെ ബാങ്കറായി പ്രവർത്തിക്കുന്നു.
- സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥയുടെ വിദേശനാണ്യ കരുതൽ ശേഖരത്തിന്റെ സൂക്ഷിപ്പുകാരൻ.
- ഇന്ത്യൻ സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥയിൽ കറൻസി നോട്ടുകൾ അച്ചടിക്കുന്നതിനും പണത്തിന്റെ വിതരണം നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും ഇത് ഉത്തരവാദിയാണ്.
- റിസർവ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യയാണ് ഇന്ത്യയുടെ ഏറ്റവും ഉയർന്ന മോണിറ്ററി അതോറിറ്റി.
- ഇത് അന്താരാഷ്ട്ര നാണയ നിധിയിൽ സർക്കാരിന്റെ പ്രതിനിധിയായി പ്രവർത്തിക്കുകയും ഇന്ത്യയുടെ അംഗത്വത്തെ പ്രതിനിധീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

സ്ഥാപനം

- റിസർവ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യ സ്ഥാപിതമായത് ഏപ്രിൽ 1, 1935, റിസർവ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യ ആക്റ്റ്, 1934.
- റിസർവ് ബാങ്കിന് 32 സ്ഥലങ്ങളിൽ ഓഫീസുകളുണ്ട്.
- റിസർവ് ബാങ്കിന്റെ സെൻട്രൽ ഓഫീസ് - മുംബൈ.
- 1949-ലെ ദേശസാൽക്കരണം.
- ആർബിഐയുടെ ആദ്യ ഗവർണർ: സർ ഓസ്ബോൺ സ്മിത്ത്.
- ആർബിഐയുടെ രണ്ടാമത്തെ ഗവർണർ: സർ ജെയിംസ് ബ്രെയ്ഡ് ടെയ്‌ലർ.
- ആർബിഐയുടെ മൂന്നാമത്തെ ഗവർണർ: സി ഡി ദേശ്മുഖ്.

- നിലവിൽ (25) ഗവർണർ: ശക്തികാന്ത ദാസ്

റിസർവ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യ - ഘടന

- സെൻട്രൽ ബോർഡ് ഓഫ് ഡയറക്ടേഴ്സ് ആണ് ഭരിക്കുന്നത്.
- ഇന്ത്യൻ സർക്കാരാണ് ബോർഡിനെ നിയമിക്കുന്നത്.
- അവരെ നാല് വർഷത്തേക്ക് നിയമിക്കുന്നു/ നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്യുന്നു.

ഔദ്യോഗിക ഡയറക്ടർമാർ

- (സെൻട്രൽ ബോർഡ് ഓഫ് ഡയറക്ടർമാർ)
- മുഴുവൻ സമയവും: ഗവർണറും നാലിൽ കൂടുതൽ ഡെപ്യൂട്ടി ഗവർണർമാരും പാടില്ല.
- ശ്രീ ശക്തികാന്ത ദാസ് ആണ് ആർബിഐയുടെ ഇപ്പോഴത്തെ ഗവർണർ.

അനൗദ്യോഗിക ഡയറക്ടർമാർ

- സർക്കാർ നോമിനേറ്റ് ചെയ്തത്: വിവിധ മേഖലകളിൽ നിന്നുള്ള പത്ത് ഡയറക്ടർമാരും രണ്ട് സർക്കാരും
- മറ്റ് ഉദ്യോഗസ്ഥൻ: നാല് ഡയറക്ടർമാർ - നാല് ലോക്കൽ ബോർഡുകളിൽ നിന്ന് ഒരാൾ വീതം (പ്രാദേശിക) ആർബിഐയുടെ അധികാരങ്ങളും പ്രവർത്തനങ്ങളും

മോണിറ്ററി അതോറിറ്റി

- ധനനയം രൂപപ്പെടുത്തുകയും നടപ്പിലാക്കുകയും നിരീക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

സാമ്പത്തിക വ്യവസ്ഥയുടെ റെഗുലേറ്ററും സൂപ്പർവൈസറും

- രാജ്യത്തിന്റെ ബാങ്കിംഗ്, ധനകാര്യ സംവിധാനം പ്രവർത്തിക്കുന്ന ബാങ്കിംഗ് പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ വിശാലമായ പാരാമീറ്ററുകൾ നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

ENTRI

ഫോറിൻ എക്സ്ചേഞ്ച് മാനേജർ

- ഫോറിൻ എക്സ്ചേഞ്ച് മാനേജ്മെന്റ് ആക്ട്, 1999 നിയന്ത്രിക്കുന്നു.

കറൻസി ഇഷ്യൂവർ

- കറൻസി നോട്ടുകൾ ഇഷ്യൂ ചെയ്യുകയും വിനിമയം ചെയ്യുകയും നശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു, അതുപോലെ തന്നെ ഇന്ത്യാ ഗവൺമെന്റ് പുറത്തിറക്കിയ നാണയങ്ങൾ പ്രചാരത്തിലാക്കുന്നു.

വികസന പങ്ക്

- ദേശീയ ലക്ഷ്യങ്ങളെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നതിനായി വിപുലമായ പ്രൊമോഷണൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നിർവഹിക്കുന്നു.

പേയ്മെന്റ്, സെറ്റിൽമെന്റ് സിസ്റ്റങ്ങളുടെ റെഗുലേറ്ററും സൂപ്പർവൈസറും:

- പൊതുജനങ്ങളുടെ ആവശ്യകതകൾ നിറവേറ്റുന്നതിനായി സുരക്ഷിതവും കാര്യക്ഷമവുമായ പേയ്മെന്റ് സംവിധാനങ്ങൾ രാജ്യത്ത് അവതരിപ്പിക്കുകയും നവീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ബന്ധപ്പെട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ

- സർക്കാരിലേക്കുള്ള ബാങ്കർ: കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾക്കായി മർച്ചന്റ് ബാങ്കിംഗ് പ്രവർത്തനം നടത്തുന്നു; അവരുടെ ബാങ്കറായും പ്രവർത്തിക്കുന്നു.
- ബാങ്കർ മുതൽ ബാങ്കുകളിലേക്ക്: എല്ലാ ഷെഡ്യൂൾഡ് ബാങ്കുകളുടെയും ബാങ്കിംഗ് അക്കൗണ്ടുകൾ പരിപാലിക്കുന്നു.

Sl.No	സ്ഥാപനങ്ങൾ	വിശദീകരണം
1.	സെന്റർ ഫോർ അഡ്വാൻസ്ഡ്	പൂർണമായും

	ഫിനാൻഷ്യൽ റിസർച്ച് ആൻഡ് ലേണിംഗ് (CAFRAL)	ആർബിഐയാണ് ധനസഹായം നൽകുന്നത്.
2.	ഇന്ദിരാഗാന്ധി ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ഡെവലപ്മെന്റ് റിസർച്ച് (IGIDR)	പൂർണമായും ആർബിഐയാണ് ധനസഹായം നൽകുന്നത്.
3.	ഇന്ത്യൻ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ബാങ്ക് മാനേജ്മെന്റ് (IIBM)	മറ്റ് ബാങ്കുകൾക്കും ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കുമൊപ്പം ഒരു സ്പോൺസർ ബാങ്കാണ് ആർബിഐ.
4.	നാഷണൽ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ബാങ്ക് മാനേജ്മെന്റ് (NIBM)	മറ്റ് ബാങ്കുകൾക്കും ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കുമൊപ്പം ആർബിഐ ഒരു സാധാരണ അംഗമാണ്.

സബ്സിഡിയറി സ്ഥാപനങ്ങൾ

- ഡെപ്പോസിറ്റ് ഇൻഷുറൻസ് ആൻഡ് ക്രെഡിറ്റ് ഗ്യാരണ്ടി കോർപ്പറേഷൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ (ഡിഐസിജിസി)
- ഭാരതീയ റിസർവ് ബാങ്ക് നോട്ട് മുദ്രൻ പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് (BRBNMPL)
- റിസർവ് ബാങ്ക് ഇൻഫർമേഷൻ ടെക്നോളജി പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് (ReBIT)
- ഇന്ത്യൻ ഫിനാൻഷ്യൽ ടെക്നോളജി ആൻഡ് അലൈഡ് സർവീസസ് (IFTAS)

- റിസർവ് ബാങ്ക് ഇന്നൊവേഷൻ ഹബ് (RBIH)

പ്രധാനപ്പെട്ട പ്രസിദ്ധീകരണം:

- സാമ്പത്തിക സ്ഥിരത റിപ്പോർട്ട്
- മോണിറ്ററി പോളിസി റിപ്പോർട്ട്
- സാമ്പത്തിക അവലോകനത്തെക്കുറിച്ചുള്ള റിപ്പോർട്ട്

റിസർവ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യയുടെ അധികാരങ്ങൾ

- ആർബിഐയുടെ അധികാരങ്ങൾ - റിസർവ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യ ആക്റ്റ്, 1934, ബാങ്കിംഗ് റെഗുലേഷൻ ആക്റ്റ്, 1949

ആർബിഐയുടെ പ്രധാന പ്രവർത്തനങ്ങൾ

മോണിറ്ററി മാനേജ്മെന്റ്/അതോറിറ്റി

- പണനയത്തിന്റെ രൂപീകരണവും നിർവ്വഹണവും ഇന്ത്യയിൽ പണ സ്ഥിരത ഉറപ്പാക്കലും.
- ഇത് കറൻസി, ക്രെഡിറ്റ് സിസ്റ്റം എന്നിവയെ അതിന്റെ പ്രയോജനത്തിനായി പ്രവർത്തിക്കുന്നു.

ബാങ്കിംഗ്, ബാങ്കിംഗ് ഇതര ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ മേൽനോട്ടവും നിയന്ത്രണവും

- റിസർവ് ബാങ്ക് നിക്ഷേപകരുടെ താൽപ്പര്യം ഫലപ്രദമായ നിയന്ത്രണ ചട്ടക്കൂടിലൂടെ സംരക്ഷിക്കുന്നു, ആർബിഐയുടെ ഈ അധികാരങ്ങൾ ആർബിഐ ആക്റ്റ് 1934, ബാങ്കിംഗ് റെഗുലേഷൻ ആക്റ്റ് 1949 എന്നിവയിൽ നിന്നാണ്.
- ആർബിഐയുടെ ഈ നിയന്ത്രണവും മേൽനോട്ട പ്രവർത്തനവും ഇന്ത്യൻ ബാങ്കിംഗ് സംവിധാനത്തിലേക്കും ബാങ്കിംഗ് ഇതര ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങളിലേക്കും വ്യാപിക്കുന്നു.

ENTRI

- വിദേശ വിനിമയ വിപണി, ഗവൺമെന്റ് സെക്യൂരിറ്റീസ് മാർക്കറ്റ്, പണ വിപണി എന്നിവയുടെ നിയന്ത്രണം

വിദേശ വിനിമയ വിപണി:

- 1999 ലെ ഫെമ ആക്ട് പ്രകാരം ഇന്ത്യയിലെ വിദേശ വിനിമയ വിപണിയുടെ മേൽനോട്ടം ആർബിഐക്കാണ്.
- കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ നൽകുന്ന വ്യാപാര സെക്യൂരിറ്റികളെ നിയന്ത്രിക്കുന്നത് ആർബിഐയാണ്. 1934ലെ ആർബിഐ ആക്ടിൽ നിന്നാണ് ആർബിഐക്ക് അധികാരം ലഭിക്കുന്നത്.
- പണ വിപണി : ഹ്രസ്വകാലവും ഉയർന്ന ലിക്വിഡ് കടപ്പത്രങ്ങളും ആർബിഐ നിയന്ത്രിക്കുന്നു, ഇതിനായി ആർബിഐ അതിന്റെ അധികാരങ്ങൾ ആർബിഐ ആക്ട് 1934 ൽ നിന്ന് നേടിയെടുക്കുന്നു.

വിദേശനാണ്യ വിനിമയ നിയന്ത്രണാധികാരി.

- ഇന്ത്യയുടെ വിദേശനാണ്യ കരുതൽ ശേഖരത്തിന്റെ സംരക്ഷകനാണ് ആർബിഐ. വിദേശനാണ്യ കരുതൽ ശേഖരം കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിയമ വ്യവസ്ഥ 1934-ലെ ആർബിഐ നിയമത്തിൽ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു.

കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾക്ക് ബാങ്കർ

- സർക്കാരിന്റെ ബാങ്കർ എന്ന നിലയിലാണ് ആർബിഐ പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. വിവിധ സർക്കാർ വകുപ്പുകൾക്ക് വേണ്ടി പണം സ്വീകരിക്കുന്നതിനും അടയ്ക്കുന്നതിനുമുള്ള ഉത്തരവാദിത്തമുള്ള ഏജൻസിയാണ് ആർബിഐ.

- കൺസോളിഡേറ്റഡ് ഫണ്ടുകൾ, കണ്ടിജൻസി ഫണ്ടുകൾ, പബ്ലിക് അക്കൗണ്ട് തുടങ്ങിയ കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാർ ഫണ്ടുകൾ ആർബിഐ പരിപാലിക്കുന്നു.
- സർക്കാരിന് ഒരു ബാങ്കർ എന്ന നിലയിൽ കേന്ദ്ര/സംസ്ഥാന/യുടി ഗവൺമെന്റിന് ആർബിഐ വായ്പയും നൽകുന്നു.

സർക്കാരിന്റെ ഉപദേശകൻ

- സാമ്പത്തികവും ബാങ്കിംഗുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളിൽ സർക്കാരിന്റെ ഉപദേശകനായി ആർബിഐ പ്രവർത്തിക്കുന്നു.

കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ ഡെബ്റ്റ് മാനേജർ

- കടം വാങ്ങുന്നതിനുള്ള ചെലവ് കുറയ്ക്കുന്നതിനും കടത്തിന്റെ മെച്യൂരിറ്റി ഘടന സുഗമമാക്കുന്നതിനുമാണ് ഡെറ്റ് മാനേജ്മെന്റ് പോളിസി പ്രധാനമായും ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. RBI പൊതു കടം കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നു, കൂടാതെ കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾക്ക് വേണ്ടി പുതിയ വായ്പകളും നൽകുന്നു.

ബാങ്കുകളുടെ ബാങ്കർ.

- ഫണ്ടുകളുടെ ഇന്റർബാങ്ക് ട്രാൻസ്ഫർ സെറ്റിൽമെന്റ് സാധ്യമാക്കുന്ന വ്യത്യസ്ത ബാങ്കുകളുടെ ഒരു സാധാരണ ബാങ്കറാണ് ആർബിഐ.
- ആർബിഐ ബാങ്കുകൾക്ക് ഹ്രസ്വകാല വായ്പകളും അഡ്വാൻസുകളും നൽകുന്നു.

ആർബിഐ - അവസാനത്തെ കടം കൊടുക്കുന്നയാൾ

- അതായത് സോൾവന്റ് ആയതും എന്നാൽ പാപ്പരാകാത്തതുമായ ബാങ്കുകളെ രക്ഷിക്കാനാണ് ആർബിഐ വരുന്നത്. നിക്ഷേപകരുടെ താൽപര്യം സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും ബാങ്കിന്റെ പരാജയം തടയുന്നതിനുമാണ് ആർബിഐ ഈ സൗകര്യം നൽകുന്നത്.

RBI- കറൻസി വിതരണക്കാരൻ

- ആധികാരികവും വൃത്തിയുള്ളതുമായ നോട്ടുകൾ മതിയായ അളവിൽ പുറത്തിറക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ദേശീയ കറൻസിയുടെ സൃഷ്ടി, നിർമ്മാണം, മൊത്തത്തിലുള്ള ഭരണം എന്നിവയുടെ ചുമതല ആർബിഐയും സർക്കാരും വഹിക്കുന്നു.

വായ്പാ നിയന്ത്രണവും അതിന്റെ രീതികളും

- റിസർവ് ബാങ്കിന്റെ പ്രധാന പ്രവർത്തനങ്ങളിലൊന്നാണ് വായ്പാ നിയന്ത്രണം.
- കൂടുതൽ ക്രെഡിറ്റ് സൃഷ്ടിക്കാൻ വാണിജ്യ ബാങ്കുകൾക്ക് കൂടുതൽ ഫണ്ട് ആവശ്യമായി വരുമ്പോൾ, അവർ അത്തരം ഫണ്ടുകൾക്കായി മാർക്കറ്റിലേക്ക് പോകുകയോ സെൻട്രൽ ബാങ്കിലേക്ക് പോകുകയോ ചെയ്യാം.
- സെൻട്രൽ ബാങ്ക് അവർക്ക് വിവിധ ഉപകരണങ്ങളിലൂടെ ഫണ്ട് നൽകുന്നു.

ക്രെഡിറ്റ് നിയന്ത്രണത്തിന് രണ്ട് തരം ഉപകരണങ്ങളുണ്ട്

a) ഗണപരമായ ഉപകരണങ്ങൾ

b) ഗുണപരമായ ഉപകരണങ്ങൾ.

a) ഗണപരമായ ഉപകരണങ്ങൾ **:**

കരുതൽ ധനാനുപാതം (Cash Reserve Ratio - CRR)

- വാണിജ്യ ബാങ്കുകൾ അവരുടെ നിക്ഷേപത്തിന്റെ ഒരു നിശ്ചിത അനുപാതം പണമായി ആർബിഐയിൽ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതുണ്ട്.
- ഏത് സമയത്തും വാണിജ്യ ബാങ്കുകൾ ആർബിഐയിൽ സൂക്ഷിക്കേണ്ട ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ പണമാണ് CRR.
- CRR കുറയുകയാണെങ്കിൽ, ബാങ്കിൽ കൂടുതൽ പണവും പണ വിതരണവും വർദ്ധിക്കും.
- CRR വർദ്ധിപ്പിച്ചാൽ ബാങ്കിൽ പണം കുറയുകയും പണലഭ്യത കുറയുകയും ചെയ്യും.

നിയമാനുസൃത ദ്രവ്യത അനുപാതം (SLR):

- വാണിജ്യ ബാങ്കുകൾ അവരുടെ നിലവറയിൽ തന്നെ സ്വർണ്ണത്തിന്റെയോ സർക്കാർ അംഗീകൃത സെക്യൂരിറ്റികളുടെയോ രൂപത്തിൽ സൂക്ഷിക്കേണ്ട തുകയാണ് SLR.
- ഇത് ആർബിഐയിൽ നിക്ഷേപിക്കേണ്ടതില്ല.

ബാങ്ക് നിരക്ക്:

- വാണിജ്യ ബാങ്കുകൾക്ക് ആർബിഐ ദീർഘകാല വായ്പ നൽകുന്ന നിരക്കാണിത്.
- പണ വിതരണം നിലനിർത്താൻ ആർബിഐ ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒരു ഉപകരണമാണ് ബാങ്ക് നിരക്ക്.
- ആർബിഐ ബാങ്ക് നിരക്കിലെ ഏതൊരു പരിഷ്ക്കരണവും ബാങ്കുകൾക്ക് നിക്ഷേപ നിരക്കുകളും പ്രൈം ലെൻഡിംഗ് നിരക്കും (PLR)പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു സൂചനയാണ്

(ബാങ്ക് ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് ബാങ്ക് വായ്പ നൽകുന്ന നിരക്കാണ് PLR).

റിപ്പോ നിരക്ക്

- വാണിജ്യ ബാങ്കുകൾക്ക് ഹ്രസ്വകാല വായ്പ നൽകാൻ ആർബിഐ തയ്യാറാവുന്ന നിരക്കിനെ റിപ്പോ നിരക്ക് എന്ന് വിളിക്കുന്നു. വാണിജ്യ ബാങ്കുകൾക്ക് ഫണ്ടിന്റെ കുറവുണ്ടാകുമ്പോൾ, അവർക്ക് സെക്യൂരിറ്റികൾക്കെതിരെ ആർബിഐയിൽ നിന്ന് വായ്പയെടുക്കാം.
- ആർബിഐ റിപ്പോ നിരക്ക് വർധിപ്പിച്ചാൽ, വാണിജ്യ ബാങ്കുകൾക്ക് വായ്പയെടുക്കുന്നത് ചെലവേറിയതാകും.

റിവേഴ്സ് റിപ്പോ നിരക്ക്

- വാണിജ്യ ബാങ്കുകളിൽ നിന്ന് ആർബിഐ വായ്പയെടുക്കാൻ തയ്യാറുള്ള നിരക്കിനെ റിവേഴ്സ് റിപ്പോ നിരക്ക് എന്ന് വിളിക്കുന്നു.
- ആർബിഐ റിവേഴ്സ് റിപ്പോ നിരക്ക് വർദ്ധിപ്പിക്കുകയാണെങ്കിൽ, വാണിജ്യ ബാങ്കുകൾക്ക് അവരുടെ പണം ആർബിഐയിൽ നിക്ഷേപിക്കുന്നതിനായി ഉയർന്ന പലിശനിരക്ക് നൽകാൻ ആർബിഐ തയ്യാറാണെന്ന് അർത്ഥമാക്കുന്നു.
- ഉയർന്ന സുരക്ഷ ഉൾപ്പെടുന്നതിനാൽ ബാങ്കുകൾ തങ്ങളുടെ പണം ആർബിഐയിൽ നിക്ഷേപിക്കാൻ താൽപ്പര്യപ്പെടുന്നതിനാൽ ഇത് ബാങ്കിന്റെ ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് ലഭ്യമായ പണത്തിന്റെ അളവ് കുറയ്ക്കുന്നതിന് കാരണമാകുന്നു.

- ഇത് സ്വാഭാവികമായും ഉയർന്ന പലിശനിരക്കിലേക്ക് നയിക്കുന്നു, അവർക്ക് പണം വായ്പ നൽകുന്നതിന് ബാങ്കുകൾ അവരുടെ ഉപഭോക്താക്കളിൽ നിന്ന് ആവശ്യപ്പെടും.

മാർജിനൽ സ്റ്റാൻഡിംഗ് ഫെസിലിറ്റി**(MSF):**

- ഷെഡ്യൂൾഡ് വാണിജ്യ ബാങ്കുകൾക്കായുള്ള വളരെ ഹ്രസ്വകാല വായ്പാ പദ്ധതിയാണ് MSF.
- ബാങ്കുകളുടെ ഡെപ്പോസിറ്റ്, ലോൺ പോർട്ട്ഫോളിയോകൾ എന്നിവയിലെ പൊരുത്തക്കേടുകൾ കാരണം ബാങ്കുകൾ പലപ്പോഴും പണലഭ്യത കുറവുകൾ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നു.
- ഇവ സാധാരണയായി വളരെ ഹ്രസ്വകാലമാണ്, തീയതി രേഖപ്പെടുത്തിയ സർക്കാർ സെക്യൂരിറ്റികൾ വാഗ്ദാനം ചെയ്ത് ബാങ്കുകൾക്ക് ഒരു ദിവസത്തേക്ക് ആർബിഐയിൽ നിന്ന് വായ്പയെടുക്കാം.
- MSF-ന് കീഴിൽ, ബാങ്കുകൾക്ക് അവരുടെ മൊത്തം ഡിമാൻഡിന്റെയും സമയ ബാധ്യതയുടെയും (NDTL) 1% (100 ബേസിസ് പോയിന്റ്) വരെ ഒറ്റരാത്രികൊണ്ട് പണം കടമെടുക്കാം.

അടിസ്ഥാന നിരക്ക്:

- ഷെഡ്യൂൾഡ് കൊമേഴ്സ്യൽ ബാങ്കുകൾ (SCB) ഉപഭോക്താവിന് വായ്പ നൽകാത്ത പലിശ നിരക്കാണ് അടിസ്ഥാന നിരക്ക്.

ഫണ്ടുകളുടെ മാർജിനൽ കോസ്റ്റ് ലെൻഡിംഗ് നിരക്ക് **(MCLR):**

- MCLR എന്നത് ഒരു ബാങ്കിന് വായ്പ നൽകാൻ അനുവദിക്കാത്ത ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ വായ്പാ നിരക്കാണ്. വാണിജ്യ ബാങ്കുകൾക്കുള്ള വായ്പാ നിരക്കുകൾ

നിർണയിക്കുന്നതിനായി MCLR നേരത്തെയുള്ള അടിസ്ഥാന നിരക്ക് സമ്പ്രദായത്തിന് പകരം വച്ചു.

- അഡ്വാൻസുകളുടെ പലിശ നിരക്ക് നിശ്ചയിക്കുന്നതിനുള്ള MCLR രീതി 2016 ഏപ്രിൽ 1 മുതൽ റിസർവ് ബാങ്ക് അവതരിപ്പിച്ചു. ഈ പുതിയ രീതി 2010 ജൂലൈയിൽ അവതരിപ്പിച്ച അടിസ്ഥാന നിരക്ക് സമ്പ്രദായത്തിന് പകരമാണ്.

കോൾ മണി മാർക്കറ്റ്

- പണം കടമെടുക്കലും വായ്പ നൽകലും ഒറ്റരാത്രികൊണ്ട് നടക്കുന്ന പണവിപണിയിലെ ഒരു പ്രധാന വിഭാഗമാണ് കോൾ മണി മാർക്കറ്റ്.
- ഇന്ത്യയിലെ കോൾ മണി മാർക്കറ്റിലെ പങ്കാളികളിൽ നിലവിൽ ഷെഡ്യൂൾഡ് വാണിജ്യ ബാങ്കുകൾ (എസ്സിബി) ഉൾപ്പെടുന്നു-പ്രാദേശിക ഗ്രാമീണ ബാങ്കുകൾ ഒഴികെ, സഹകരണ ബാങ്കുകൾ (ഭൂവികസന ബാങ്കുകൾ ഒഴികെ), ഇൻഷുറൻസ്.

ഓപ്പൺ മാർക്കറ്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ **(OMOs):**

- വിപണിയിലെ രൂപയുടെ ലിക്വിഡിറ്റി വ്യവസ്ഥകൾ മോഡുലേറ്റ് ചെയ്യുക എന്ന പ്രാഥമിക ലക്ഷ്യത്തോടെ സർക്കാർ സെക്യൂരിറ്റികളുടെ (ജി-സെക്കന്റ്) വിൽപ്പന/വാങ്ങൽ വഴിയാണ് ഒഎംഒകൾ RBI നടത്തുന്നത്.
- ഒഎംഒകൾ ആർബിഐയുടെ ആയുധശേഖരത്തിലെ ഫലപ്രദമായ അളവ് നയ ഉപകരണമാണ്, എന്നാൽ ഒരു ഘട്ടത്തിൽ ലഭ്യമായ സർക്കാർ സെക്യൂരിറ്റികളുടെ സ്റ്റോക്ക് പരിമിതപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു.

ലിക്വിഡിറ്റി അഡ്ജസ്റ്റ്മെന്റ് ഫ്രെയിംവർക്ക്(**LAF**):

- ദൈനംദിന അടിസ്ഥാനത്തിൽ, സമയത്തിന്റെ ആവശ്യകത അനുസരിച്ച്, നിശ്ചിത പലിശ നിരക്കിൽ (റിപ്പോ, റിവേഴ്സ് റിപ്പോ നിരക്കുകൾ) ബാങ്കിംഗ് സംവിധാനത്തിൽ നിന്ന് പണം കടം കൊടുക്കാനോ കടം വാങ്ങാനോ ആർബിഐ തയ്യാറാണ്.
- സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥയിലെ പണലഭ്യതയോ പണ വിതരണമോ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിന് റിസർവ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യ (ആർബിഐ) ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒരു നിർണായക പണ നയ ഉപകരണമാണ് ലിക്വിഡിറ്റി അഡ്ജസ്റ്റ്മെന്റ് ഫെസിലിറ്റി (LAF).

മാർക്കറ്റ് സ്റ്റബിലൈസേഷൻ സ്കീം **(MSS)**

- വലിയ മൂലധന പ്രവാഹത്തിൽ നിന്ന് ഉയർന്നുവരുന്ന കൂടുതൽ സ്ഥായിയായ സ്വഭാവത്തിന്റെ മിച്ച ദ്രവ്യത ഹ്രസ്വകാല സർക്കാർ സെക്യൂരിറ്റികളുടെയും ട്രഷറി ബില്ലുകളുടെയും വിൽപ്പനയിലൂടെ ആഗിരണം ചെയ്യപ്പെടുന്നു.
- സമാഹരിച്ച പണം റിസർവ് ബാങ്കിന്റെ പ്രത്യേക സർക്കാർ അക്കൗണ്ടിലാണ് സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഈ ഉപകരണത്തിന് SLR, CRR എന്നീ രണ്ട് സവിശേഷതകളും ഉണ്ട്.

ബി) ഗുണമേന്മയുള്ള ഉപകരണങ്ങൾ:

മാർജിൻ ആവശ്യകതകൾ പരിഹരിക്കുന്നു.

- കടം വാങ്ങുന്നയാൾ ധനസഹായം നൽകേണ്ട വായ്പ തുകയുടെ അനുപാതം വ്യവസ്ഥ ചെയ്തുകൊണ്ട് ക്രെഡിറ്റ് വിതരണം നിയന്ത്രിക്കുന്നു.

കൺസ്യൂമർ ക്രെഡിറ്റ് റെഗുലേഷൻ

- വാടക വാങ്ങലും തവണ വിൽപനയും സംബന്ധിച്ച നിയന്ത്രണങ്ങളിലൂടെ ഉപഭോക്തൃ ക്രെഡിറ്റ് നിയന്ത്രിക്കുന്നു.

പബ്ലിസിറ്റി

- ബാങ്കുകളുടെ വായ്പാ തീരുമാനങ്ങളെയും മുൻഗണനാ മേഖലകളിലേക്കുള്ള നേരിട്ടുള്ള വായ്പയെയും സ്വാധീനിക്കുന്നതിനുള്ള റിപ്പോർട്ടുകളും മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും ആർബിഐ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നു.

ക്രെഡിറ്റ് റേഷനിംഗ്:

- ക്രെഡിറ്റ് വിപുലീകരണം നിയന്ത്രിക്കുന്നതിന് ബാങ്കുകൾക്കും വായ്പക്കാർക്കും ലഭ്യമായ ക്രെഡിറ്റ് തുക പരിമിതപ്പെടുത്തുന്നു.

ധാർമ്മിക സംശയം

- ശുപാർശകളും മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും പോലെയുള്ള അനൗപചാരിക മാർഗങ്ങളിലൂടെ ബാങ്കുകളിൽ സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തുന്നു.

നിർദ്ദേശങ്ങൾ വഴി നിയന്ത്രണം

- ക്രെഡിറ്റ് അലോക്കേഷൻ, ലെൻഡിംഗ് പോളിസികൾ എന്നിവയിൽ ബാങ്കുകൾക്ക് നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുന്നു.

നേരിട്ടുള്ള പ്രവർത്തനം

- ആർബിഐ നിർദ്ദേശങ്ങളോ പണ നയ ലക്ഷ്യങ്ങളോ പാലിക്കാത്ത ബാങ്കുകൾക്ക് പിഴയോ നിയന്ത്രണങ്ങളോ ഏർപ്പെടുത്തുന്നു.

നികുതി

- സർക്കാരിന്റെ പ്രധാന വരുമാന മാർഗം.
- ഇത് പൊതു ചെലവുകൾക്കായി സർക്കാരിന് നിർബന്ധമായും അടയ്ക്കേണ്ട പണമാണ്.
- റവന്യൂ വകുപ്പ്, ധനമന്ത്രാലയം, പ്രത്യക്ഷവും പരോക്ഷവുമായ എല്ലാ കേന്ദ്ര നികുതികളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളിൽ സെൻട്രൽ ബോർഡ് ഓഫ് ഡയറക്ട് ടാക്സസ് (CBDT), സെൻട്രൽ ബോർഡ് ഓഫ് ഇൻഡയറക്ട് ടാക്സസ് ആൻഡ് കസ്റ്റംസ് (CBIC) എന്നീ രണ്ട് നിയമപരമായ ബോർഡുകളിലൂടെയാണ് നിയന്ത്രണം നടത്തുന്നത്. .

നികുതികൾ രണ്ട് തരത്തിലാണ്

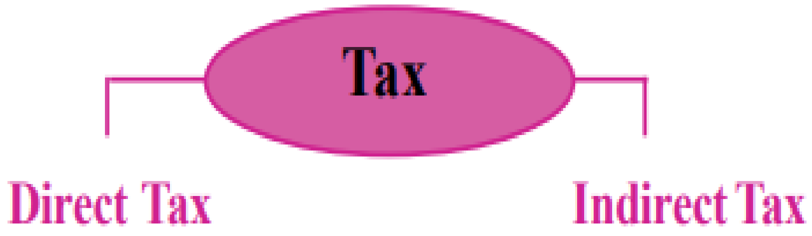

നികുതിയുടെ വർഗ്ഗീകരണം

എ) ആനുപാതിക നികുതി

- നികുതി അടിത്തറയുടെ വലുപ്പം കണക്കിലെടുക്കാതെ, ഒരു ഏകീകൃത നിരക്കിൽ നികുതി അടിസ്ഥാനത്തിന്റെ ശതമാനം ആയി ഈടാക്കുന്ന നികുതിയെ ആനുപാതിക നികുതി എന്ന് വിളിക്കുന്നു.
- ഇവിടെ നികുതി നിരക്കിന്റെ ശതമാനം അതേപടി തുടരുന്നു, എന്നാൽ നികുതി അടിത്തറയുടെ വലുപ്പം കൂടുന്നതിനനുസരിച്ച് നികുതിയുടെ സമ്പൂർണ്ണ തുക വർദ്ധിക്കുന്നു.

ബി) പുരോഗമന നികുതി

- നികുതി അടിത്തറയുടെ വലുപ്പം കൂടുന്നതിനനുസരിച്ച് നികുതി നിരക്ക് വർദ്ധിക്കുകയാണെങ്കിൽ, അതിനെ പുരോഗമന നികുതി എന്ന് വിളിക്കുന്നു.
- പുരോഗമനപരമായ നികുതി സമൂഹത്തിൽ സാമ്പത്തിക സമത്വം ഉറപ്പാക്കാൻ സഹായിക്കുന്നു.

സി) റിഗ്രസീവ് ടാക്സേഷൻ

- നികുതി അടിസ്ഥാനം കൂടുന്നതിനനുസരിച്ച് നികുതി നിരക്ക് കുറയുകയാണെങ്കിൽ അതിനെ റിഗ്രസീവ് ടാക്സ് എന്ന് വിളിക്കുന്നു.

നികുതിയുടെ ആഘാതം

- നികുതിദായകരുമായുള്ള സമ്പർക്കത്തിന്റെ ആദ്യ പോയിന്റിലാണ് നികുതിയുടെ സ്വാധീനം.
- അത് അധികാരികൾക്ക് നൽകാനുള്ള ആദ്യ ഉത്തരവാദിത്തം വഹിക്കുന്നവരുടെ മേലാണ്.
- ആദായ നികുതിയുടെ കാര്യത്തിൽ, അത് വരുമാന സ്വീകർത്താവാണ്.
- വിൽപ്പന നികുതിയുടെ കാര്യത്തിൽ, അത് വിൽപ്പനക്കാരനാണ്.

നികുതി ഭാരം

- ഒരു നികുതിയുടെ സംഭവവികാസം അതിന്റെ അന്തിമ വിശ്രമ സ്ഥലത്താണ്, അതായത് നികുതിയുടെ പണഭാരം ഒടുവിൽ വഹിക്കുന്ന സാമ്പത്തിക യൂണിറ്റുകൾ, അത് മറ്റുള്ളവർക്ക് കൈമാറാൻ കഴിയില്ല.
- ആദായനികുതിയുടെ കാര്യത്തിൽ, നികുതി അടയ്ക്കുന്നതിന്റെ പണഭാരം വഹിക്കേണ്ടത് വരുമാന സ്വീകർത്താവാണ്.

- വിൽപ്പന നികുതിയുടെ കാര്യത്തിൽ, നികുതി അടയ്ക്കുന്നത് വിൽപ്പനക്കാരനാണ്, എന്നാൽ ആത്യന്തികമായി വിലയ്ക്കൊപ്പം ഉപഭോക്താവ് അടയ്ക്കുന്നു. അതിനാൽ വിൽപ്പനക്കാരൻ ആഘാതത്തിന്റെ പോയിന്റും ഉപഭോക്താവ് സംഭവത്തിന്റെ പോയിന്റുമാണ്.

സാധനങ്ങൾക്ക് നികുതി ചുമത്തുന്ന രീതികൾ

1. പരസ്യ മൂല്യം

- ഉൽപ്പാദിപ്പിച്ച/വിൽക്കുന്ന/ഇറക്കുമതി ചെയ്ത യൂണിറ്റുകളുടെ എണ്ണം കണക്കിലെടുക്കാതെ, സാധനങ്ങളുടെ മൂല്യത്തിന്റെ% ആയി നികുതി ചുമത്തിയാൽ, അതിനെ പരസ്യ മൂല്യം എന്ന് വിളിക്കുന്നു.

2. നിർദ്ദിഷ്ട തീരുവ

- മൂല്യം പരിഗണിക്കാതെ ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്ന/വിൽക്കുന്ന/ഇറക്കുമതി ചെയ്യുന്ന സാധനങ്ങളുടെ യൂണിറ്റിന് ഒരു ഫ്ലാറ്റ് നിരക്കിൽ നികുതി ചുമത്തിയാൽ അതിനെ നിർദ്ദിഷ്ട തീരുവ എന്ന് വിളിക്കുന്നു.

നികുതികളുടെ തരങ്ങൾ

- രണ്ട് തരത്തിലുള്ള നികുതികളുണ്ട്, അതായത്,

1. പ്രത്യക്ഷ നികുതി 2. പരോക്ഷ നികുതി

1. പ്രത്യക്ഷ നികുതി

- ആഘാതവും സംഭവങ്ങളും ഒരേ പോയിന്റിൽ ആണെങ്കിൽ അതിനെ പ്രത്യക്ഷ നികുതി എന്ന് വിളിക്കുന്നു.സർക്കാർ ഒരു വ്യക്തിക്കോ കമ്പനിക്കോ ചുമത്തുന്ന, ബാദ്ധ്യത

മറ്റൊരാളിലേക്ക് മാറ്റാൻ പറ്റാത്ത നികുതിയാണിത്. ഉദാ. ആദായ നികുതി.

- പ്രത്യക്ഷ നികുതികൾ ഇന്ത്യയിലും ലോകമെമ്പാടും പുരോഗമന സ്വഭാവമുള്ളതും ഉയർന്ന ഇലാസ്റ്റിക് സ്വഭാവമുള്ളതുമാണ്.
  (i) ആദായ നികുതി (വ്യക്തിഗത ആദായ നികുതി)
  (ii) കോർപ്പറേറ്റ് നികുതി
  (iii) വെൽത്ത് ടാക്സ്
  (iv) സെക്യൂരിറ്റീസ് ട്രാൻസാക്ഷൻ ടാക്സ് (എസ്ടിടി)
  (v) ചരക്ക് ഇടപാട് നികുതി
  (vi) മിനിമം ഇതര നികുതി (MAT)

2. പരോക്ഷ നികുതി

- ആഘാതം ഒരു ബിന്ദുവിലും സംഭവങ്ങൾ മറ്റൊരു ബിന്ദുവിലും ആണെങ്കിൽ അതിനെ പരോക്ഷ നികുതി എന്ന് വിളിക്കുന്നു.ഉപഭോക്താവിൽനിന്ന് നേരിട്ടല്ലാതെ ഒരു ഇടനിലക്കാരൻ വഴി സർക്കാരിലേക്ക് അടയ്ക്കുന്ന നികുതിയാണ് പരോക്ഷനികുതി
- ഉദാ. എക്സൈസ് ഡ്യൂട്ടി
- എന്നാൽ ആഡംബര വസ്തുക്കൾക്ക് ഉയർന്ന നികുതിയും അവശ്യ സാധനങ്ങൾക്ക് കുറഞ്ഞ നികുതിയും ചുമത്തുന്നതിലൂടെ പരോക്ഷനികുതിയുടെ പുരോഗതി ഒരു പരിധിവരെ ഉറപ്പാക്കുന്നു.
- (i) എക്സൈസ് തീരുവ
- (ii) കസ്റ്റംസ് തീരുവ
- (iii) മോഡ്‌വാറ്റ് (പരിഷ്ക്കരിച്ച മൂല്യവർദ്ധിത നികുതി)
- (iv) വിൽപ്പന നികുതി/വാറ്റ് (മൂല്യവർദ്ധിത നികുതി)

- (v) മൂല്യവർധിത നികുതി (വാറ്റ്)
- (vi) കേന്ദ്ര വിൽപ്പന നികുതി
- (vii) സേവന നികുതി
- (viii) ചരക്ക് സേവന നികുതി (ജിഎസ്ടി)

നികുതി ഇളവ്

- ജിഡിപിയുമായി താരതമ്യപ്പെടുത്തുമ്പോൾ നികുതി വരുമാനത്തിലെ യഥാർത്ഥ അല്ലെങ്കിൽ നിരീക്ഷിക്കപ്പെട്ട മാറ്റം ഇത് അളക്കുന്നു.
- ഇളവ് = നികുതി വരുമാനത്തിലെ ആനുപാതികമായ മാറ്റം/ജിഡിപിയിലെ ആനുപാതികമായ മാറ്റം
- നികുതി നിരക്കിലെ മാറ്റം നികുതി വരുമാനത്തിൽ മാറ്റം വരുത്തും. കവറേജിലെ മാറ്റം അർത്ഥമാക്കുന്നത് സാമ്പത്തിക യൂണിറ്റുകളുടെ പുതിയ ഗ്രൂപ്പുകളെ (നികുതി അടിസ്ഥാനം) കൊണ്ടുവരികയോ നിലവിലുള്ള ഗ്രൂപ്പുകളെ നികുതിയിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കുകയോ ചെയ്യുക എന്നാണ്.

നികുതി ഇലാസ്തികത

- ജിഡിപിയുമായി താരതമ്യപ്പെടുത്തുമ്പോൾ വിവേചനപരമായ മാറ്റങ്ങളില്ലാതെ നികുതി വരുമാനത്തിലെ ആനുപാതികമായ മാറ്റത്തെ നികുതി ഇലാസ്തികത എന്ന് വിളിക്കുന്നു.
- വിവേചനാധികാര മാറ്റങ്ങൾ കാരണം നികുതി വരുമാനത്തിൽ വന്ന മാറ്റം മാറ്റിവെച്ചതിന് ശേഷം കണക്കാക്കുന്ന നികുതി വരുമാനത്തെ ക്രമീകരിച്ച നികുതി വരുമാനം എന്ന് വിളിക്കുന്നു.
- നികുതി ഇലാസ്തികത=ക്രമീകരിച്ച നികുതി വരുമാനത്തിൽ ആനുപാതികമായ മാറ്റം/ജിഡിപിയിൽ ആനുപാതികമായ മാറ്റം.

ലാഫർ കർവ്

- നികുതി നിരക്കും നികുതി വരുമാനവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെ ലാഫർ കർവ് വിശദീകരിക്കുന്നു. കുറഞ്ഞതും ഉയർന്നതുമായ നികുതി നിരക്കുകളിൽ, നികുതി വരുമാനം കുറവാണെങ്കിലും നികുതി വരുമാനം ഒപ്റ്റിമൽ നികുതി നിരക്കിൽ ഉയർന്നതാണെന്ന് പറയുന്നു.

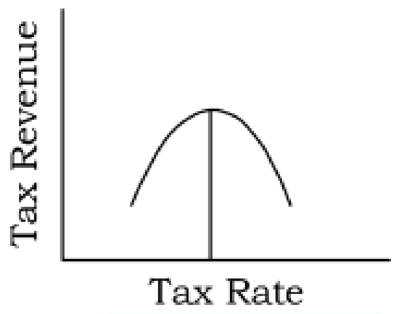

സർചാർജും സെസും

- സർചാർജും സെസ് സർചാർജും നികുതി തുകയുടെ അധിക നികുതിയാണ്.
- സാധാരണയായി ആദായനികുതിയുടെ ഒരു നിശ്ചിത ശതമാനമായി സർചാർജ് ചുമത്തുന്നു.
- സർക്കാരിന്റെ ചില പ്രത്യേക ഉദ്ദേശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിനുള്ള അധിക നികുതിയാണ് സെസ്.
- മതിയായ വരുമാനം ലഭിച്ചാൽ സെസ് പിൻവലിക്കും.
- ആദായ നികുതിയുടെ വിദ്യാഭ്യാസ സെസ് ഒരു ഉദാഹരണമാണ്.

കേന്ദ്ര സർക്കാർ	സംസ്ഥാന സർക്കാർ	തദ്ദേശ സ്വയംഭരണം

കോർപ്പറേറ്റ് നികുതി വ്യക്തിഗത ആദായനികുതി സെൻട്രൽ ജിഎസ്ടി (സിജിഎസ്ടി) ഇന്റഗ്രേറ്റഡ് ജിഎസ്ടി (ഐജിഎസ്ടി	ഭൂനികുതി സ്റ്റാമ്പ് ഡ്യൂട്ടി സംസ്ഥാന ജിഎസ്ടി (എസ്ജിഎസ്ടി	വസ്തു നികുതി പ്രൊഫഷണൽ നികുതി

നികുതിയേതര വരുമാനത്തിന്റെ ഉറവിടങ്ങൾ

ഫീസ്	സർക്കാരിന്റെ സേവനങ്ങൾക്കായി ശേഖരിക്കുന്ന പ്രതിഫലമാണ് ഫീസ്. ലൈസൻസ് ഫീസ്, രജിസ്ട്രേഷൻ ഫീസ്, ട്യൂഷൻ ഫീസ് മുതലായവ ഉദാഹരണങ്ങളാണ്.
പിഴയും ശിക്ഷയും	നിയമലംഘനത്തിനുള്ള ശിക്ഷയാണ് പിഴയും ശിക്ഷയും
ഗ്രാന്റുകൾ	ഒരു പ്രത്യേക ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിന് ഒരു ഗവൺമെന്റോ ഓർഗനൈസേഷനോ നൽകുന്ന സാമ്പത്തിക സഹായമാണ് ഗ്രാന്റുകൾ. ഉദാഹരണത്തിന്,

	പ്രാദേശിക സ്വയം സർക്കാരുകൾക്ക് കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ ഗ്രാന്റുകൾ നൽകുന്നു.
പലിശ	വിവിധ സംരംഭങ്ങൾക്കും ഏജൻസികൾക്കും രാജ്യങ്ങൾക്കും നൽകുന്ന വായ്പകളുടെ പലിശ സർക്കാരുകൾ സ്വീകരിക്കുന്നു.
ലാഭം	സർക്കാർ നടത്തുന്ന സംരംഭങ്ങളിൽ നിന്ന് ലഭിക്കുന്ന അറ്റാദായമാണ് ലാഭം. ഉദാഹരണത്തിന്, ഇന്ത്യൻ റെയിൽവേയിൽ നിന്നുള്ള ലാഭം.

ചരക്ക് സേവന നികുതി **(GST)**

ജിഎസ്ടിയുടെ സമയക്രമം

- 2000: വാജ്പേയി സർക്കാർ അന്നത്തെ പശ്ചിമ ബംഗാളിലെ ധനമന്ത്രി അസിം ദാസ് ഗുപ്തയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു എംപവേർഡ് കമ്മിറ്റിയെ നിയമിച്ചു.(ഇന്ത്യൻ ജിഎസ്ടിയുടെ യഥാർത്ഥ ആർക്കിടെക്റ്റ്).
- 2006 ഫെബ്രുവരി 28: ബജറ്റ് പ്രസംഗത്തിൽ ജിഎസ്ടി ആദ്യമായി പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു. ധനമന്ത്രി ചിദംബരം 2010 ഏപ്രിൽ 1-നകം ജിഎസ്ടി നടപ്പിലാക്കുക എന്ന മഹത്തായ ദൗത്യം നിശ്ചയിച്ചു.
- ഡിസംബർ 19, 2014: ലോക്സഭയിൽ ഭേദഗതി ബിൽ (122-ാമത്)
- മെയ് 6, 2015: ഭേദഗതി ബിൽ (122-ാം) ലോക്സഭ പാസാക്കി.
- ഓഗസ്റ്റ് 3, 2016: മൂന്നിൽ രണ്ട് ഭൂരിപക്ഷത്തിൽ ഭരണഘടനാ ഭേദഗതി ബിൽ രാജ്യസഭ പാസാക്കി.

- 2017 ജൂലൈ 1: ഇന്ത്യയിലുടനീളം GST ബാധകമാകും.
- കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ ചുമത്തുന്ന വ്യത്യസ്ത പരോക്ഷ നികുതികൾ സംയോജിപ്പിച്ച് 2017 ജൂലൈ 1-നാണ് ചരക്ക് സേവന നികുതി (ജിഎസ്ടി) ഇന്ത്യയിൽ അവതരിപ്പിച്ചത്.

ജിഎസ്ടിയുടെ സവിശേഷതകൾ

- നിർമ്മാണം മുതൽ അന്തിമ ഉപഭോഗം വരെയുള്ള എല്ലാ ഘട്ടങ്ങളിലും സെറ്റ് ഓഫ് ആയി ലഭ്യമായ മുൻ ഘട്ടങ്ങളിൽ അടച്ച നികുതികളുടെ ക്രെഡിറ്റ് സഹിതം ഇത് ഈടാക്കും.(ഇൻപുട്ട് ടാക്സ് ക്രെഡിറ്റ്)
- ഇവിടെ മൂല്യവർദ്ധനവ് മാത്രമേ നികുതി ചുമത്തുന്നുള്ളൂ, നികുതിയുടെ ഭാരം അന്തിമ ഉപഭോക്താവാണ് വഹിക്കുന്നത്.
- ഇത് ഇരട്ട ജിഎസ്ടിയാണ്, കേന്ദ്രവും സംസ്ഥാനങ്ങളും ഒരേ നികുതി അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഒരേ സമയം ഈടാക്കുന്നു.

ജിഎസ്ടിയുടെ തരങ്ങൾ

- താഴെ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നതുപോലെ അടിസ്ഥാനപരമായി നാല് തരം ചരക്ക് സേവന നികുതികളുണ്ട്-

A) കേന്ദ്ര ചരക്ക് സേവന നികുതി **(CGST).**

- CGST എന്നത് ഒരു സംസ്ഥാനവുമായോ കേന്ദ്ര ഭരണ പ്രദേശവുമായോ ഉള്ള ചരക്കുകളുടെയും സേവനങ്ങളുടെയും ഇടപാടിന് കേന്ദ്ര സർക്കാർ ചുമത്തുന്ന GST ആണ്.
- കേന്ദ്ര എക്സൈസ് ഡ്യൂട്ടി, കേന്ദ്ര വിൽപ്പന നികുതി, കസ്റ്റം ഡ്യൂട്ടി, SAD (സ്പെഷ്യൽ അഡീഷണൽ ഡ്യൂട്ടി) നികുതി എന്നിങ്ങനെയുള്ള മറ്റ് കേന്ദ്ര നികുതികൾക്ക് പകരം സിജിഎസ്ടി വരുന്നു.

ബി)സംസ്ഥാന ചരക്ക് സേവന നികുതി (എസ്ജിഎസ്ടി)

- സംസ്ഥാനത്തിനുള്ളിലെ ചരക്കുകളുടെയും സേവനങ്ങളുടെയും ഇടപാടുകൾക്ക് സംസ്ഥാനം ചുമത്തുന്ന ജിഎസ്ടിയാണ് എസ്ജിഎസ്ടി.
- സംസ്ഥാനം ചുമത്തുന്ന നികുതികൾക്ക് പകരം സംസ്ഥാന ജിഎസ്ടി വരുന്നു - മൂല്യവർദ്ധിത നികുതി, ആഡംബര നികുതി, പ്രവേശന നികുതി, വിനോദ നികുതി മുതലായവ.
- എസ്ജിഎസ്ടിക്ക് കീഴിൽ ഇങ്ങനെ ശേഖരിക്കുന്ന വരുമാനം അതാത് സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് മാത്രം അവകാശപ്പെട്ടതാണ്.

സി) സംയോജിത ചരക്ക് സേവന നികുതി **(IGST)**

- IGST എന്നത് അന്തർസംസ്ഥാന (രണ്ട് സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കിടയിൽ) ചരക്കുകളുടെയും സേവനങ്ങളുടെയും ഇടപാടിന് ചുമത്തുന്ന ജിഎസ്ടിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.
- എന്നിരുന്നാലും, IGST കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റ് ശേഖരിക്കുകയും പിന്നീട് അതത് സംസ്ഥാനത്തിന് തിരികെ നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഡി)കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിലെ ചരക്ക് സേവന നികുതി **(UTGST)**

- ഇന്ത്യയിലെ ഈ അഞ്ച് കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളായ ആൻഡമാൻ നിക്കോബാർ ദ്വീപുകൾ, ദാമൻ ആൻഡ് ദിയു, ദാദ്ര നഗർ ഹവേലി, ചണ്ഡീഗഡ്, ലക്ഷദ്വീപ്, ലഡാക്ക് എന്നിവിടങ്ങളിലെ ചരക്കുകളുടെയും സേവനങ്ങളുടെയും ഇടപാടിന് ചുമത്തുന്ന ജിഎസ്ടിയാണ് യുടിജിഎസ്ടി.
- ഒരു കേന്ദ്രഭരണപ്രദേശത്ത് ഈടാക്കുന്ന മൊത്തം GST എന്നത് CGST, UTGST എന്നിവയുടെ ആകെത്തുകയാണ്.

- കേന്ദ്ര ഭരണ പ്രദേശങ്ങളായ ഡൽഹി, പോണ്ടിച്ചേരി, ജമ്മു കശ്മീർ എന്നിവയ്ക്ക് പകരം എസ്ജിഎസ്ടി ഉണ്ട്, കാരണം അവയ്ക്ക് സ്വന്തമായി നിയമസഭയുണ്ട്.

GST നെറ്റ്‌വർക്ക് **(GSTN)**

- കമ്പനി ആക്ട് പ്രകാരം ലാഭേച്ഛയില്ലാതെ പ്രവർത്തിക്കുന്ന കമ്പനിയായാണ് GSTN രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.
- വിവര സാങ്കേതിക വിദ്യ ജിഎസ്ടിയുടെ നട്ടെല്ലായി പ്രവർത്തിക്കുന്നത്.
- കേന്ദ്ര (24.5%), സംസ്ഥാന (24.5%) സർക്കാരുകൾ സംയുക്തമായി 49% ഓഹരികൾ കൈവശം വയ്ക്കുമ്പോൾ, ശേഷിക്കുന്ന 51% ഓഹരികൾ അഞ്ച് ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കായി വിഭജിച്ചിരിക്കുന്നു-LIC, ഹൗസിംഗ് ഫിനാൻസ് 11% ഓഹരിയും ഐസിഐസിഐ ബാങ്ക്, എച്ച്ഡിഎഫ്സി, എച്ച്ഡിഎഫ്സി ബാങ്ക്. 10% വീതം ഓഹരിയുള്ള എൻഎസ്ഇ സ്ട്രാറ്റജിക് ഇൻവെസ്റ്റ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷൻ ലിമിറ്റഡും.

GST (സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കുള്ള നഷ്ടപരിഹാരം**)** നിയമം**, 2017**

- ജിഎസ്ടി (സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കുള്ള നഷ്ടപരിഹാരം) നിയമം, 2017 അനുസരിച്ച്, ചരക്ക് സേവന നികുതി നടപ്പാക്കുന്നത് മൂലം സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് വരുന്ന വരുമാന നഷ്ടം 5 വർഷത്തെ പരിവർത്തന കാലയളവിൽ നൽകണം.
- നഷ്ടപരിഹാര തുക കണക്കാക്കുന്നതിനുള്ള അടിസ്ഥാന വർഷമായി 2015-16 സാമ്പത്തിക വർഷമാണ് കണക്കാക്കേണ്ടത്.

- ജിഎസ്ടി കൗൺസിൽ കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് 28% എന്ന ഉയർന്ന നികുതി പരിധിക്ക് മുകളിലുള്ള ചില സാധനങ്ങൾക്ക് അഞ്ച് വർഷത്തേക്ക് അധിക സെസ് ചുമത്താൻ അനുമതി നൽകി.
- സെസ് ചുമത്തപ്പെടുന്ന ഈ ചരക്കുകളിൽ പുകയില ഉൽപന്നങ്ങൾ, കൽക്കരി, മോട്ടോർ വാഹനങ്ങൾ, എല്ലാത്തരം കാറുകൾ, വ്യക്തിഗത വിമാനങ്ങളും ഉൾപ്പെടുന്നു.

നാഷണൽ ആന്റി പ്രോഫിറ്ററിംഗ് അതോറിറ്റി **(NAA)**

- 2017 ലെ സെൻട്രൽ ഗുഡ്സ് ആൻഡ് സർവീസസ് ടാക്സ് (CGST) ആക്ടിന്റെ സെക്ഷൻ 171 പ്രകാരമാണ് നാഷണൽ ആന്റി പ്രോഫിറ്ററിംഗ് അതോറിറ്റി (NAA) സ്ഥാപിതമായത്.
- നികുതിനിരക്കിലോ ഇൻപുട്ട് ടാക്സ് ക്രെഡിറ്റോ കുറയ്ക്കുന്നതിന്റെ പ്രയോജനങ്ങൾ ബിസിനസുകൾ അന്തിമ ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് കൈമാറുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കുന്നതിനാണ് ഈ അതോറിറ്റി സൃഷ്ടിച്ചത്.

ജിഎസ്ടി കൗൺസിൽ

- ധനമന്ത്രിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ ഇത് ഇന്ത്യയിലെ ആദ്യത്തെ ഫെഡറൽ സ്ഥാപനമാണ്.
- രാജ്യത്തെ നികുതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ തീരുമാനങ്ങളും ഇത് അംഗീകരിക്കും.
- കേന്ദ്രം, 28 സംസ്ഥാനങ്ങൾ, ഡൽഹി, പുതുച്ചേരി, ജമ്മു കശ്മീർ എന്നിവ ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.
- കേന്ദ്രത്തിന് 1/3 വോട്ടവകാശവും സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് 2/3 വോട്ടവകാശവും ഉണ്ട്.
- കൗൺസിലിലെ ഭൂരിപക്ഷത്തിന് ശേഷമാണ് തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കുന്നത്.

- കേന്ദ്ര ധനമന്ത്രിയാണ് ജിഎസ്ടി കൗൺസിലിന്റെ ചെയർമാനും അംഗങ്ങൾ ധനകാര്യ, സംസ്ഥാന ധനമന്ത്രിമാരുടെ ചുമതലയുള്ള കേന്ദ്ര സഹമന്ത്രിയുമാണ്. (ആകെ 33 അംഗങ്ങൾ)

കൗൺസിൽ ഇനിപ്പറയുന്ന ശുപാർശകൾ നൽകുന്നു.

- ജിഎസ്ടിയിൽ ലയിപ്പിക്കേണ്ട നികുതികളും സെസും സർചാർജുകളും.
- ജിഎസ്ടിയുടെ കീഴിൽ കൊണ്ടുവരേണ്ട ചരക്കുകളും സേവനങ്ങളും.
- GST നിരക്കുകൾ നിർണ്ണയിക്കുന്നു.
- ഒഴിവാക്കിയ ഇനങ്ങൾ ജിഎസ്ടിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള സമയപരിധി. മൊത്തം വിറ്റുവരവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നികുതി ഇളവ് പരിധി നിശ്ചയിക്കുന്നു.
- നികുതി സ്ലാബുകൾ 0%, 5%, 12%, 18%, 28% എന്നിങ്ങനെ വിവിധ തരം ചരക്കുകൾക്കും സേവനങ്ങൾക്കുമായി ഒഴിവാക്കപ്പെട്ടതും പൂജ്യം റേറ്റുചെയ്തതുമായ സാധനങ്ങളുടെ വിഭാഗങ്ങൾക്കൊപ്പം തീരുമാനിക്കപ്പെടുന്നു.
- കൂടാതെ, സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് നഷ്ടപരിഹാരം നൽകുന്നതിന് ആഡംബര കാറുകൾ, വായുസഞ്ചാരമുള്ള പാനീയങ്ങൾ, പാൻ മസാല, പുകയില ഉൽപന്നങ്ങൾ തുടങ്ങിയ ചില സാധനങ്ങൾക്ക് 28% എന്ന നിരക്കിൽ കൂടുതൽ സെസ് ചുമത്തും.
- എന്നിരുന്നാലും, ഏത് ചരക്കുകളും സേവനങ്ങളും ഏത് ബ്രാക്കറ്റിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു എന്നത് ഇപ്പോഴും ജിഎസ്ടി കൗൺസിൽ പൂർത്തിയാക്കേണ്ട ഒരു വലിയ ദൗത്യമാണ്.

പ്രത്യേക നിരക്കുകൾ

- ഇത് 3% ആയി സൂക്ഷിക്കുന്ന സ്വർണ്ണത്തിന്റെ നികുതിയും ജിഎസ്ടിക്ക് കീഴിലുള്ള 0.25% എന്ന പ്രത്യേക നിരക്കിൽ സ്ഥാപിക്കുന്ന വിലയേറിയതും അമൂല്യവുമായ കല്ലുകൾക്കും പുറമെയാണ്.
- GST നിരക്ക് സ്ലാബ് ഒഴിവാക്കി (0% നികുതി): ഈ വിഭാഗത്തിൽ എല്ലാ ചരക്കുകളുടെയും സേവനങ്ങളുടെയും 7% ഉൾപ്പെടുന്നു.
- ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ, ഗുർ, പാൽ, മുട്ട, തൈര്, ലസ്സി, പായ്ക്ക് ചെയ്യാത്ത പനീർ, പ്രകൃതിദത്ത തേൻ, പുതിയ പച്ചക്കറികൾ, ആട്ട, ബീസാൻ, മൈദ, വെജിറ്റബിൾ ഓയിൽ, സാധാരണ ഉപ്പ്, ഗർഭനിരോധന മാർഗ്ഗങ്ങൾ.
- 5% GST നിരക്ക് സ്ലാബ്: ഈ വിഭാഗത്തിൽ എല്ലാ സാധനങ്ങളുടെയും സേവനങ്ങളുടെയും 14% ഉൾപ്പെടുന്നു.പഞ്ചസാര, ചായ, കാപ്പി, ഭക്ഷ്യ എണ്ണ, കൽക്കരി, പാട കളഞ്ഞ പാൽ, പാൽപ്പൊടി, കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കുള്ള പാൽ ഭക്ഷണം, ബാഷ്പീകരിച്ച പാൽ, പായ്ക്ക് ചെയ്ത പനീർ, ന്യൂസ് പ്രിന്റ്, കുട, PDS മണ്ണെണ്ണ, എൽപിജി, ചൂലുകൾ
- 12% GST സ്ലാബ് നിരക്ക്:
- വെണ്ണ, നെയ്യ്, മൊബൈൽ, കശുവണ്ടി, ബദാം, സോസേജുകൾ, പഴച്ചാറുകൾ, പായ്ക്ക് ചെയ്ത തേങ്ങാവെള്ളം, അഗർബത്തി.
- 18% GST സ്ലാബ് നിരക്ക്: ഈ വിഭാഗത്തിൽ എല്ലാ ചരക്കുകളുടെയും സേവനങ്ങളുടെയും 43% ഉൾപ്പെടുന്നു.
- പാസ്ത, ബിസ്ക്കറ്റുകൾ, കോൺഫ്ലേക്കുകൾ, പേസ്ട്രികൾ, കേക്കുകൾ, സംരക്ഷിത പച്ചക്കറികൾ, ജാം, സൂപ്പ്, ഐസ്ക്രീം, മയോണൈസ്, മിക്സഡ് മസാലകൾ, മസാലകൾ, മിനറൽ വാട്ടർ,

500 രൂപയിലധികം വരുന്ന പാദരക്ഷകൾ, ക്യാമറ, സ്പീക്കറുകൾ, മോണിറ്ററുകൾ, പ്രിന്ററുകൾ,

- 28% GST നിരക്ക് സ്ലാബ്: ഈ വിഭാഗത്തിൽ എല്ലാ ചരക്കുകളുടെയും സേവനങ്ങളുടെയും 19% ഉൾപ്പെടുന്നു.
- ച്യൂയിംഗ് ഗം, ബീഡി, മൊളാസസ്, കൊക്കോ അടങ്ങിയിട്ടില്ലാത്ത ചോക്ലേറ്റ്, ചോക്ലേറ്റിൽ പൊതിഞ്ഞ വാഫിൾസ്, വേഫറുകൾ, പാൻ മസാല, എയറേറ്റഡ് വാട്ടർ, ഡിയോഡറന്റുകൾ പോലുള്ള വ്യക്തിഗത പരിചരണ വസ്തുക്കൾ എന്നിങ്ങനെ ശേഷിക്കുന്ന ഭക്ഷ്യവസ്തുക്കൾ.
- മനുഷ്യ ഉപഭോഗത്തിനുള്ള മദ്യം- നികുതി ചുമത്താനുള്ള അധികാരം സംസ്ഥാനത്തിന്റെ പക്കലുണ്ട്.
- അഞ്ച് പെട്രോളിയം ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ - ക്രൂഡ് ഓയിൽ, ഡീസൽ, പെട്രോൾ, പ്രകൃതി വാതകം, എടിഎഫ് - ജിഎസ്ടി കൗൺസിൽ എന്നിവ ജിഎസ്ടി ബാധകമാകുന്ന തീയതി തീരുമാനിക്കും.
- പുകയില-ജിഎസ്ടിയുടെ ഭാഗമാണെങ്കിലും അധിക എക്സൈസ് തീരുവ ചുമത്താനുള്ള അധികാരം കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്
- തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഈടാക്കുന്ന വിനോദനികുതി-നികുതി നൽകാനുള്ള അധികാരം സംസ്ഥാനത്തിന്റെ കൈവശമാണ്.

ജിഎസ്ടിയുടെ പ്രധാന സവിശേഷതകൾ

- വിതരണ വശത്ത് ബാധകം:
- ചരക്കുകളുടെയോ സേവനങ്ങളുടെയോ 'വിതരണത്തിന്' GST ബാധകമാണ്.
- ലക്ഷ്യസ്ഥാനത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള നികുതി:

- നികുതി പാലിക്കൽ വർദ്ധിപ്പിക്കുക: എല്ലാ റിട്ടേണുകളും ഓൺലൈനായി ഫയൽ ചെയ്യേണ്ടതിനാൽ, ഇൻപുട്ട് ക്രെഡിറ്റുകൾ ഓൺലൈനായി പരിശോധിക്കേണ്ടതിനാൽ, വിതരണ ശൃംഖലയുടെ ഓരോ തലത്തിലും ഇടപാടുകളുടെ കൂടുതൽ പേപ്പർ ട്രയൽ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള മെച്ചപ്പെട്ട അന്തരീക്ഷം.

ജിഎസ്ടിക്ക് കീഴിലുള്ള ഇളവുകൾ

- ഇറക്കുമതി ചെയ്യുന്ന സാധനങ്ങൾക്ക് ഐജിഎസ്ടിയുടെ ലെവിക്കൊപ്പം കസ്റ്റംസ് ഡ്യൂട്ടി ഇപ്പോഴും ഈടാക്കും.
- പെട്രോളിയം, പുകയില ഉൽപന്നങ്ങൾ എന്നിവയെ നിലവിൽ ഒഴിവാക്കിയിട്ടുണ്ട്.
- മദ്യത്തിന്റെ എക്സൈസ് തീരുവ, സ്റ്റാമ്പ് ഡ്യൂട്ടി, വൈദ്യുതി നികുതി എന്നിവയും ഒഴിവാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

പൊതു വരുമാനം

- വരുമാനം സ്വീകർത്താവിന്റേതാണ്. ഇത് സ്വീകരിക്കുന്നയാൾ തിരിച്ചടയ്ക്കേണ്ടതില്ല.
- രസീതുകളിൽ മറ്റുള്ളവരിൽ നിന്നുള്ള വരുമാനം ഉൾപ്പെടുന്നു. . അത് തിരിച്ചടയ്ക്കേണ്ടതുണ്ട്.

റവന്യൂ രസീതുകൾ

- സർക്കാരും സർക്കാർ ആസ്തികളിൽ നിന്നുള്ള വരുമാനവും പണം നൽകുന്നയാൾക്ക് വീണ്ടും നൽകേണ്ടതില്ലാത്ത രസീതുകളാണ് റവന്യൂ രസീതുകൾ.
- ഇവ അനിവാര്യമായും വൺ വേ ഇടപാടുകളാണ്, അതായത് രസീതുകൾ തിരികെ നൽകേണ്ട ആവശ്യമില്ല, ഇത് ഒറ്റത്തവണ തീർപ്പാക്കലാണ്.

റവന്യൂ രസീതുകൾ

- നികുതി വരുമാനം.
- നികുതിയേതര വരുമാനം.
- മറ്റ് നികുതിയിതര രസീതുകൾ.

നികുതി വരുമാനം.

- കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റിന്റെ ലെവിയിലൂടെയും നികുതി പിരിവിലൂടെയും ലഭിക്കുന്ന വരുമാനമാണ് അവ.
- ഉദാ: യൂണിയൻ എക്സൈസ് തീരുവ, ആദായ നികുതി, സഹകരണ നികുതി

നികുതിയേതര വരുമാനവും പലിശ രസീതുകളും

- സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾക്കും മറ്റ് സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും കേന്ദ്ര സർക്കാർ നൽകുന്ന വായ്പകളിൽ നിന്നുള്ള പലിശ വരുമാനമാണിത്.
- ലാഭവിഹിതവും ലാഭവും ലാഭവിഹിതം എന്നത് സ്വകാര്യ സംരംഭങ്ങളിലും അർദ്ധ സർക്കാർ സംരംഭങ്ങളിലും സർക്കാരുകളുടെ ഓഹരികളിൽ നിന്നുള്ള വരുമാനമാണ്.
- പൂർണമായും സർക്കാർ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള സംരംഭങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള ലാഭവിഹിതമാണ് ലാഭം.
- സഹായ സംഭാവനകളിലെ ഗ്രാന്റുകൾ

മൂലധന രസീതുകൾ

- ഈ രസീതുകൾ പ്രധാനമായും രണ്ട് വഴിയുള്ള ഇടപാടുകളാണ്.

- വിതരണം ചെയ്തുകഴിഞ്ഞാൽ, പിരിച്ച പണത്തിൽ നിന്ന് എന്തെങ്കിലും ആസ്തി സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, പണം സ്ഥിര വരുമാനത്തിന്റെ രൂപത്തിലോ അല്ലെങ്കിൽ ഡിസ്പോസൽ സമയത്തോ വരും.
- ഉദാ: സ്ഥിരമായ ആസ്തികൾ തീർപ്പാക്കൽ മൂലമുള്ള രസീതുകൾ, മറ്റുള്ളവർക്ക് നൽകിയ വായ്പയുടെ തിരിച്ചടവ്, സർക്കാർ സ്വരൂപിച്ച പുതിയ വായ്പകൾ.
- മൂലധന രസീതുകളെ രണ്ട് വിഭാഗങ്ങളായി തിരിക്കാം:
- കടം മൂലധന രസീതുകൾ
- കടമില്ലാത്ത മൂലധന രസീതുകൾ

കടം മൂലധന രസീതുകൾ

- മുകളിൽ ലിസ്റ്റുചെയ്ത മൂലധന രസീതുകളിൽ, മറ്റ് ബാധ്യതകൾക്കൊപ്പം ഗവൺമെന്റ് സമാഹരിച്ച പുതിയ വായ്പകൾ (കടമെടുത്തത്) ഈ വിഭാഗത്തിൽ പെടുന്നു.

വായ്പകൾ

- ഇന്ത്യൻ കൺസോളിഡേറ്റഡ് ഫണ്ടിന്റെ സെക്യൂരിറ്റിയിൽ നിന്ന് സ്വരൂപിക്കുന്നതും അതിൽ നിന്ന് തിരിച്ചടക്കേണ്ടതുമായ പണമാണ് കടമെടുക്കൽ അല്ലെങ്കിൽ പൊതു കടങ്ങൾ.
- കടം വാങ്ങുന്നത് രണ്ട് തരത്തിലാണ്:

ആന്തരിക വായ്പകൾ

- വിവിധ സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നും വിവിധ ഉപകരണങ്ങളിൽ നിന്നും രാജ്യത്തിനകത്ത് കടമെടുക്കുന്ന പണത്തെ ആന്തരിക വായ്പ എന്ന് വിളിക്കുന്നു.

വിപണി വായ്പ

- റിസർവ് ബാങ്കിനും ബാങ്കുകൾക്കും ട്രഷറി ബില്ലുകൾ വിതരണം ചെയ്യുന്നു
- ട്രഷറി ബില്ലുകൾ സർക്കാർ ട്രഷറി നൽകുന്ന സെക്യൂരിറ്റികളാണ്.
- അവർ പലിശയില്ലാത്തവരാണ്.

ബാഹ്യ വായ്പകൾ

- രാജ്യത്തിന് പുറത്ത് നിന്ന് വിവിധ സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നും ഉപകരണങ്ങളിൽ നിന്നും കടമെടുക്കുന്ന പണത്തെ ബാഹ്യ വായ്പ എന്ന് വിളിക്കുന്നു.
- അവയെ ബഹുമുഖ, ഉഭയകക്ഷി വായ്പകളായി തിരിച്ചിരിക്കുന്നു.

മറ്റ് ബാധ്യതകൾ.

- പൊതുജനങ്ങൾ സർക്കാരിന്റെ കസ്റ്റഡിയിൽ നിക്ഷേപിച്ച പണമാണ് അവ. അതിനാൽ തിരിച്ചടയ്ക്കാൻ സർക്കാരിന് ബാധ്യതയുണ്ട്.
- ഈ പണം ഇന്ത്യയിലെ പബ്ലിക് അക്കൗണ്ടുകളിൽ സൂക്ഷിക്കുകയും ക്ലെയിം ചെയ്യുമ്പോഴെല്ലാം പണം നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു.
- അവ: - ചെറുകിട സമ്പാദ്യ പദ്ധതി - പ്രൊവിഡന്റ് ഫണ്ടുകൾ - മറ്റ് അക്കൗണ്ടുകൾ - റിസർവ് ഫണ്ടുകൾ.
- കടമില്ലാത്ത മൂലധന രസീതുകൾ
- സർക്കാരിന്റെ ആസ്തികൾ തീർപ്പാക്കുന്നതിൽ നിന്നും മറ്റുള്ളവർക്ക് നൽകിയ വായ്പയുടെ തിരിച്ചടവിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന തുകയും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.
- അവ ഇനിപ്പറയുന്നതായി പട്ടികപ്പെടുത്താം:
- (i) വായ്പകളുടെ തിരിച്ചടവ്.
- (ii) സർക്കാർ ഓഹരികൾ വിറ്റഴിക്കൽ.

പൊതു ചെലവ്

- പൊതു ചെലവുകൾ ഇങ്ങനെ തരം തിരിക്കാം
- റവന്യൂ ചെലവ്
- മൂലധന ചെലവ്

റവന്യൂ ചെലവ്

- ഗവൺമെന്റിന്റെ ദൈനംദിന ആവശ്യങ്ങൾക്കും പതിവ് ആവശ്യങ്ങൾക്കും വേണ്ടിയുള്ള ചെലവുകൾ
- ഇത് ഒരു വൺ വേ പേയ്മെന്റാണ്.

(i) പലിശ പേയ്മെന്റുകൾ

- കടം വാങ്ങുന്നതിനും മറ്റ് ബാധ്യതകൾക്കും നൽകുന്ന പലിശയും ട്രഷറി ബില്ലുകളിൽ ഇളവുകളും

(ii) പ്രതിരോധം, പോലീസ്

ക്രമസമാധാനത്തിനായുള്ള ചെലവുകൾ ഈ വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

(iii) സബ്സിഡികൾ, പൊതുവിതരണം, വളം മുതലായവയ്ക്കുള്ള സബ്സിഡികൾ

(iv) സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും കേന്ദ്ര ഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കും ഗ്രാന്റുകൾ

- സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും കേന്ദ്ര ഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കും കേന്ദ്രം നൽകുന്ന ഗ്രാന്റുകൾ ഈ തലത്തിലാണ് വരുന്നത്.

(v) പെൻഷനുകളും ശമ്പളവും

- കേന്ദ്ര സർക്കാർ വകുപ്പുകളുടെ പെൻഷനുകളും ശമ്പളവും ഏകീകൃത ഫണ്ടിൽ നിന്ന് ഈടാക്കിയ ചെലവായി നൽകുന്നവയും ഈ വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

(vi) സാമ്പത്തിക സേവനങ്ങൾ

- കൃഷി, വ്യവസായം, വൈദ്യുതി, ഗതാഗതം, വാർത്താവിനിമയം തുടങ്ങിയ മേഖലകളിലെ മൂലധനേതര ചെലവുകൾ ഈ വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

(vii) മറ്റ് പൊതു സേവനങ്ങൾ

- സംസ്ഥാനങ്ങളുടെ അവയവങ്ങൾക്കുള്ള മൂലധനേതര ചെലവുകൾ, നികുതി പിരിവ്, വിദേശകാര്യങ്ങൾ മുതലായവ ഈ വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

(viii) സാമൂഹിക സേവനങ്ങൾ

- വിദ്യാഭ്യാസം, ആരോഗ്യം, പ്രക്ഷേപണം മുതലായവയ്ക്കുള്ള മൂലധനേതര ചെലവുകൾ ഈ വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

മൂലധന ചെലവ്

- സ്ഥിരമായ ആസ്തികൾ സൃഷ്ടിക്കുകയും ആനുകാലിക വരുമാനം നൽകുകയും സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾക്കും തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും നൽകുന്ന വായ്പകളും മൂലധന ചെലവ് എന്ന് വിളിക്കുന്നു.
- ഇത് രണ്ട് വഴിക്കുള്ള പണമടയ്ക്കലാണ്.

സർക്കാർ ബജറ്റ്

- ഏപ്രിൽ 1 മുതൽ മാർച്ച് 31 വരെയുള്ള എല്ലാ സാമ്പത്തിക വർഷത്തേയും സംബന്ധിച്ച് ഗവൺമെന്റിന്റെ കണക്കാക്കിയ വരവുചെലവുകളുടെ ഒരു പ്രസ്താവന പാർലമെന്റിന് മുമ്പാകെ അവതരിപ്പിക്കാനുള്ള ഇന്ത്യയുടെ ഭരണഘടനാപരമായ ആവശ്യകത (ആർട്ടിക്കിൾ 112).
- ഈ 'വാർഷിക സാമ്പത്തിക പ്രസ്താവന' സർക്കാരിന്റെ പ്രധാന ബജറ്റ് രേഖയാണ്.

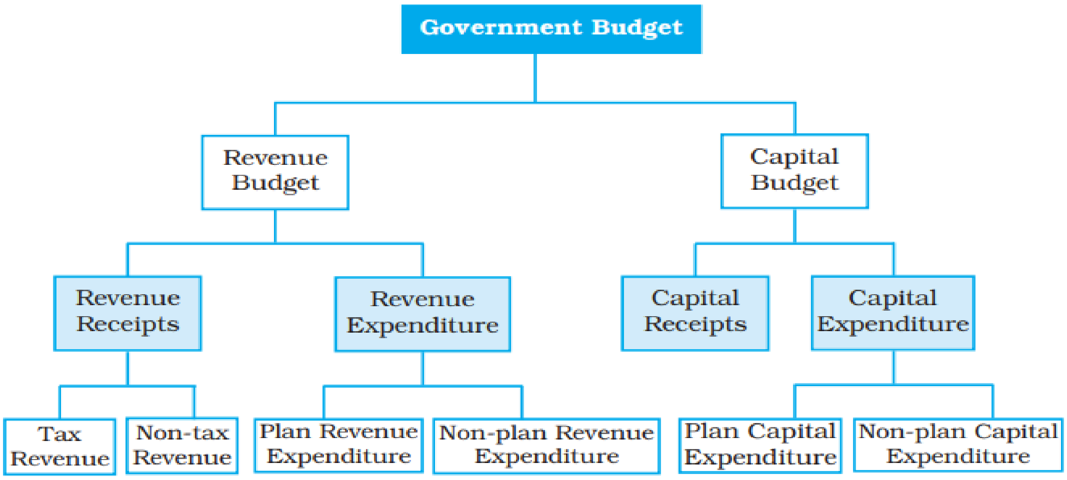

സന്തുലിതവും മിച്ചവും കമ്മിയും ഉള്ള ബജറ്റ്

- സർക്കാരിന് ലഭിക്കുന്ന വരുമാനത്തിന് തുല്യമായ തുക ചെലവഴിക്കാവുന്നതാണ്. ഇത് സന്തുലിത ബജറ്റ് എന്നാണ് അറിയപ്പെടുന്നത്.
- വരുമാനം ആവശ്യമായ ചെലവിനേക്കാൾ കൂടുതലാകുമ്പോൾ, ബജറ്റിനെ ബജറ്റ് മിച്ചം എന്ന് പറയപ്പെടുന്നു.
- ചെലവ് വരവിനേക്കാൾ കൂടുതലാകുമ്പോൾ, ബജറ്റിനെ ബജറ്റ് കമ്മിയായി കണക്കാക്കുന്നു.

കമ്മി

- വരവും ചെലവും തമ്മിലുള്ള അന്തരത്തെ കമ്മി എന്ന് വിളിക്കുന്നു.

ബജറ്റ് കമ്മി

- മൊത്തം ചെലവും മൊത്തം രസീതുകളും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസമാണിത്.
- ബജറ്റ് കമ്മി എപ്പോഴും പൂജ്യമായിരിക്കും.
- കേന്ദ്രസർക്കാർ ബജറ്റിൽ ഇതിന് ഒരു അർത്ഥവുമില്ല.

- ബജറ്റ് കമ്മി = മൊത്തം ചെലവ് – മൊത്തം വരവ് = (മൂലധന ചെലവ് + റവന്യൂ ചെലവ്) - (മൂലധന വരവ് + റവന്യൂ വരവ്)

റവന്യൂ കമ്മി

- റവന്യൂ ചെലവും റവന്യൂ വരവുകളും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസമാണ് റവന്യൂ കമ്മി.
- റവന്യൂ കമ്മി = (റവന്യൂ ചെലവ് - റവന്യൂ രസീതുകൾ)

ധനക്കമ്മി

- കടമെടുക്കലും മറ്റ് ബാധ്യതകളും ഒഴികെയുള്ള മൊത്തം ചെലവും മൊത്തം രസീതുകളും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസമാണ് ധനക്കമ്മി.
- ധനക്കമ്മി = ബജറ്റ് കമ്മി + [ആർബിഐയിൽ നിന്ന് കടമെടുക്കൽ + പൊതു വായ്പയും മറ്റ് ബാധ്യതകളും]
- ധനക്കമ്മിയെക്കുറിച്ച് കൃത്യമായി പറഞ്ഞാൽ, അത് കടമെടുക്കലിന്റെയും മറ്റ് ബാധ്യതകളുടെയും തുകയാണ്.

പ്രാഥമിക കമ്മി

- സാമ്പത്തിക കമ്മിയിൽ നിന്ന് പലിശ പേയ്മെന്റുകൾ കുറച്ചാണ് പ്രാഥമിക കമ്മി അളക്കുന്നത്.
- മുൻകാല വായ്പകൾ കാരണം സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട പലിശ അടവിന്റെ ബാധ്യത ഒഴിവാക്കിയതിന് ശേഷമുള്ള നടപ്പുവർഷത്തെ സാമ്പത്തിക പ്രവർത്തനത്തിന്റെ അളവുകോലാണ് ഇത്.
- പ്രാഥമിക കമ്മി = ധനക്കമ്മി-പലിശ അടവ്

മോണിറ്റൈസ്ഡ് കമ്മി

- ധനകമ്മി സർക്കാരിന്റെ ബജറ്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കപ്പുറമാണ്.
- ഇത് കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റിനുള്ള അറ്റ RBI ക്രെഡിറ്റിലെ വർദ്ധനവിനെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു, ഇത് RBI യുടെ സർക്കാർ കടം കൈവശം വയ്ക്കുന്നതിലെ വർദ്ധനയുടെയും RBI-യുമായുള്ള

ക്യാഷ് ബാലൻസ് സർക്കാർ കുറയ്ക്കുന്നതിന്റെയും ആകെത്തുകയാണ്.

- മോണിറ്റൈസ്ഡ് ഡെഫിസിറ്റ് = ആർബിഐയിൽ നിന്ന് കടമെടുക്കൽ + ആർബിഐയിൽ നിന്ന് സർക്കാരിന്റെ ബാലൻസ് പിൻവലിക്കുക

കടബാധ്യത

- ഗവൺമെന്റുകൾ കൂടുതലും കടമെടുക്കുന്നതിനെയാണ് ആശ്രയിക്കുന്നത്, ഇത് സർക്കാർ കടം എന്ന് വിളിക്കപ്പെടുന്നവയാണ്.
- കടത്തിന്റെ സ്റ്റോക്കിലേക്ക് ചേർക്കുന്ന ഒരു ഒഴുക്കായി കമ്മികളെ കണക്കാക്കാം.
- സർക്കാർ വർഷാവർഷം വായ്പയെടുക്കുന്നത് തുടരുകയാണെങ്കിൽ, അത് കടം കുമിഞ്ഞുകൂടുന്നതിലേക്ക് നയിക്കുകയും സർക്കാർ കൂടുതൽ കൂടുതൽ പലിശയിനത്തിൽ അടയ്ക്കുകയും വേണം

പൊതുകടം

- പൊതു കടങ്ങൾ സർക്കാർ എടുക്കുന്ന വായ്പകളാണ്. യഥാക്രമം രണ്ട് തരത്തിലുള്ള ആന്തരിക കടവും ബാഹ്യ കടവും.
- രാജ്യത്തിനകത്തെ വ്യക്തികളിൽ നിന്നും സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും സർക്കാർ നേടിയെടുത്ത വായ്പകളാണ് ആഭ്യന്തര കടം.
- വിദേശ സർക്കാരുകളിൽ നിന്നും അന്താരാഷ്ട്ര സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന വായ്പകളാണ് വിദേശ കടം.

- 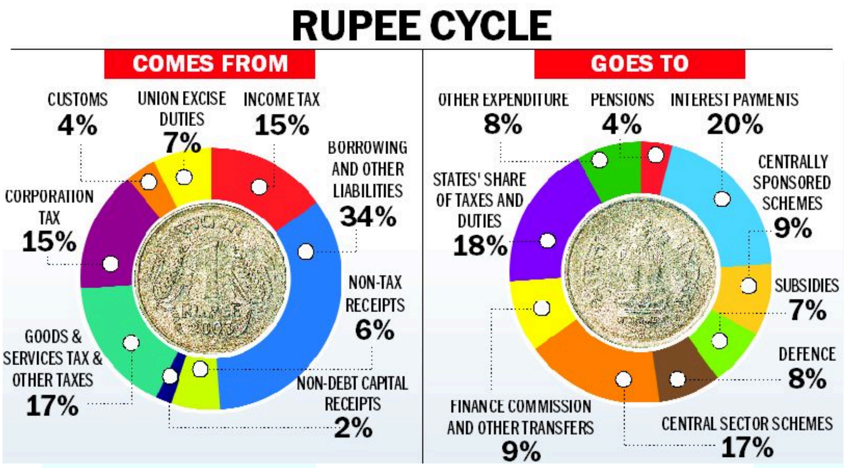

ധനനയം

- പൊതുവരുമാനം, പൊതുചെലവ്, പൊതുകടം എന്നിവ സംബന്ധിച്ച സർക്കാരിന്റെ നയത്തെ ധനനയം എന്ന് വിളിക്കുന്നു.
- ബജറ്റിലൂടെയാണ് ഈ നയങ്ങൾ നടപ്പാക്കുന്നത്.

സാമ്പത്തിക ഏകീകരണം

- ധനക്കമ്മി കുറയ്ക്കുന്നതിന് സ്വീകരിക്കുന്ന നടപടികളാണ് ധന ഏകീകരണ പ്രക്രിയയിൽ ഉൾപ്പെടുന്നത്.
- ധനപരമായ ഏകീകരണം കൈവരിക്കാൻ സർക്കാർ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ചില വഴികൾ താഴെ കൊടുക്കുന്നു:
- ഗവൺമെന്റ് സബ്സിഡികൾ ലക്ഷ്യമിടുന്നതും നേരിട്ടുള്ള ആനുകൂല്യ കൈമാറ്റ പദ്ധതികൾ വിപുലീകരിക്കുന്നതും.
- നികുതി ഭരണത്തിന്റെ കാര്യക്ഷമത മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നു.
- നികുതി അടിസ്ഥാനം വിപുലീകരിച്ചും നികുതി ഇളവുകൾ കുറയ്ക്കുന്നതിലൂടെയും നികുതി ജിഡിപി അനുപാതം വർധിപ്പിക്കുന്നു.

FRBM ACT 2003 [ഫിസ്കൽ റെസ്പോൺസിബിലിറ്റി ആൻഡ് ബഡ്ജറ്റ് മാനേജ്മെന്റ് ആക്ട്**]**

- ഉയർന്ന വരുമാനവും ധനക്കമ്മിയും പോലുള്ള ധനപരമായ അസന്തുലിതാവസ്ഥ പരിഹരിക്കുന്നതിന് 2004 ജൂലൈ മുതൽ FRBM നിയമം പ്രാബല്യത്തിൽ വരും.
- മറ്റ് കാര്യങ്ങൾക്കൊപ്പം കമ്മികളുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് FRBM നിയമങ്ങളും രൂപീകരിച്ചു.
- വിവേകപൂർണ്ണമായ ഒരു ധനനയം പിന്തുടരുന്നതിന് ഒരു സ്ഥാപന ചട്ടക്കൂടിലൂടെ ഗവൺമെന്റിനെ അത് ബാധ്യസ്ഥനാക്കിയിരിക്കുന്നു.
- മതിയായ റവന്യൂ മിച്ചം കൈവരിക്കുന്നതിലൂടെയും ധനനയത്തിലെ സാമ്പത്തിക തടസ്സങ്ങൾ നീക്കുന്നതിലൂടെയും കമ്മിയും കടമെടുപ്പും പരിമിതപ്പെടുത്തുന്നതിലൂടെയും ഫലപ്രദമായ കടം കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിലൂടെയും കേന്ദ്ര സർക്കാർ ഇന്റർജനറേഷൻ ഇക്വിറ്റിയും ദീർഘകാല മാക്രോ-സാമ്പത്തിക സ്ഥിരതയും ഉറപ്പാക്കണം.
- 2004 ജൂലൈ മുതൽ പ്രാബല്യത്തോടെ ഈ നിയമത്തിന് കീഴിലുള്ള ചട്ടങ്ങൾ വിജ്ഞാപനം ചെയ്തു.

പ്രധാന സവിശേഷതകൾ

1. ധനക്കമ്മി ജിഡിപിയുടെ 3 ശതമാനത്തിൽ കൂടാതെ കുറയ്ക്കാനും 2009 മാർച്ച് 31 നകം റവന്യൂ കമ്മി ഇല്ലാതാക്കാനും ഈ നിയമം കേന്ദ്ര സർക്കാരിനെ നിർബന്ധിക്കുന്നു.
2. ധനക്കമ്മി ഓരോ വർഷവും ജിഡിപിയുടെ 0.3 ശതമാനവും റവന്യൂ കമ്മി 0.5 ശതമാനവും കുറയ്ക്കുന്നു.
3. ദേശീയ സുരക്ഷ അല്ലെങ്കിൽ പ്രകൃതി ദുരന്തം അല്ലെങ്കിൽ കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റ് വ്യക്തമാക്കിയേക്കാവുന്ന മറ്റ് അസാധാരണമായ കാരണങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാത്രം നിർവചിച്ചിരിക്കുന്ന ലക്ഷ്യങ്ങളെ കവിഞ്ഞേക്കാം.

4. ക്യാഷ് രസീതുകൾ മുഖേനയുള്ള പണം താൽകാലികമായി അധികമായി നൽകുന്നതിന് മുൻകൂർ വഴിയല്ലാതെ കേന്ദ്ര സർക്കാർ റിസർവ് ബാങ്കിൽ നിന്ന് കടം വാങ്ങരുത്.
5. 2006-07 വർഷം മുതൽ കേന്ദ്ര സർക്കാർ സെക്യൂരിറ്റികളുടെ പ്രാഥമിക ഇഷ്യൂകൾക്ക് റിസർവ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യ സബ്സ്ക്രൈബ് ചെയ്യാൻ പാടില്ല.
6. പാർലമെന്റിന്റെ ഇരുസഭകൾക്കും മുമ്പാകെ കേന്ദ്രസർക്കാർ മൂന്ന് പ്രസ്താവനകൾ സമർപ്പിക്കും-

- ഇടത്തരം സാമ്പത്തിക നയ പ്രസ്താവന,
- ധനനയ തന്ത്ര പ്രസ്താവന, ടി
- വാർഷിക സാമ്പത്തിക പ്രസ്താവനയ്ക്കൊപ്പം മാക്രോ ഇക്കണോമിക് ഫ്രെയിംവർക്ക് സ്റ്റേറ്റ്മെന്റ്.

7. ബജറ്റുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വരവുകളുടെയും ചെലവുകളുടെയും ട്രെൻഡുകളുടെ ത്രൈമാസ അവലോകനം പാർലമെന്റിന്റെ ഇരുസഭകൾക്കും മുമ്പാകെ വെക്കും.

എഫ്ആർബിഎം കമ്മിറ്റി - **2017**

- 2022-23 ഓടെ കൈവരിക്കേണ്ട 60% കടം-ജിഡിപി അനുപാതത്തിൽ കമ്മിറ്റി തീർപ്പാക്കി.
- 2022-2023 സാമ്പത്തിക വർഷത്തോടെ കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് 38.7% കടവും ജിഡിപി അനുപാതവും 20% സംസ്ഥാന സർക്കാരും ജിഡിപിയുടെ 2.5% ധനക്കമ്മിയും ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണവും അവകാശങ്ങളും

ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമം, **2019**

- പതിറ്റാണ്ടുകൾ പഴക്കമുള്ള ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമമായ 1986-ന് പകരം 2019-ലെ ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമം നിലവിൽ വന്നു.
- പുതിയ ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ നിയമം, 2019 2020 ജൂലൈ 20 മുതൽ പ്രാബല്യത്തിൽ വന്നു.

ഒരു ഉപഭോക്താവിന്റെ നിർവ്വചനം

- ഒരു ഉപഭോക്താവിനെ നിർവചിച്ചിരിക്കുന്നത് ഏതെങ്കിലും സാധനം വാങ്ങുകയോ ഒരു പരിഗണനയ്ക്കായി ഒരു സേവനം നേടുകയോ ചെയ്യുന്ന വ്യക്തിയാണ്.
- പുനർവിൽപ്പനയ്ക്കായി ഒരു സാധനമോ വാണിജ്യ ആവശ്യത്തിനായി ഒരു സാധനമോ സേവനമോ നേടുന്ന ഒരു വ്യക്തി ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നില്ല.

ഇനിപ്പറയുന്നവ ഉൾപ്പെടെ എല്ലാ മോഡുകളിലൂടെയും ഇത് ഇടപാടുകൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു:

- ഓഫ്‌ലൈനായി
- ഇലക്ട്രോണിക് മാർഗങ്ങൾ വഴി ഓൺലൈനിൽ
- ടെലിഷോപ്പിംഗ്
- മൾട്ടി ലെവൽ മാർക്കറ്റിംഗ്
- നേരിട്ടുള്ള വിൽപ്പന.

ആക്റ്റിൽ ആറ് ഉപഭോക്തൃ അവകാശങ്ങൾ നിർവചിച്ചിരിക്കുന്നു, ഇതിൽ അവകാശം ഉൾപ്പെടുന്നു:

- സുരക്ഷിതത്വത്തിനുള്ള അവകാശം.
- അറിയിക്കാനുള്ള അവകാശം.
- തിരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള അവകാശം.
- കേൾക്കാനുള്ള അവകാശം.

- പരിഹാരം തേടാനുള്ള അവകാശം.
- ഉപഭോക്തൃ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനുള്ള അവകാശം.

ഒരു കേന്ദ്ര ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ അതോറിറ്റി **(CCPA)**

- കേന്ദ്ര സർക്കാർ ഒരു കേന്ദ്ര ഉപഭോക്തൃ സംരക്ഷണ അതോറിറ്റി (സിസിപിഎ) രൂപീകരിക്കും.
- ഉപഭോക്തൃ അവകാശങ്ങളുടെ ലംഘനം, അന്യായമായ വ്യാപാര രീതികൾ, തെറ്റിദ്ധരിപ്പിക്കുന്ന പരസ്യങ്ങൾ എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങൾ ഇത് നിയന്ത്രിക്കും.
- ഒരു ഡയറക്ടർ ജനറലിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു അന്വേഷണ വിഭാഗം ഉണ്ടായിരിക്കും, അത്തരം ലംഘനങ്ങളെക്കുറിച്ച് അന്വേഷണമോ അന്വേഷണമോ നടത്താം.
- സ്വമേധയാ നടപടിയെടുക്കാനും ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ തിരിച്ചുവിളിക്കാനും സാധനങ്ങളുടെ/സേവനങ്ങളുടെ വില തിരിച്ചടയ്ക്കാനും ലൈസൻസ് റദ്ദാക്കാനും പിഴ ചുമത്താനും ക്ലാസ്-ആക്ഷൻ സ്യൂട്ടുകൾ ഫയൽ ചെയ്യാനും CCPA-യ്ക്ക് അവകാശമുണ്ട്.
- ഉപഭോക്തൃ നിയമ ലംഘനങ്ങളെക്കുറിച്ച് സ്വതന്ത്രമായ അന്വേഷണം നടത്താൻ സിസിപിഎയ്ക്ക് ഒരു അന്വേഷണ വിഭാഗം ഉണ്ടായിരിക്കും.
- തെറ്റിദ്ധരിപ്പിക്കുന്ന പരസ്യങ്ങൾക്കുള്ള പിഴ
- നിർമ്മാതാക്കൾ, അംഗീകാരം നൽകുന്നവർ, പ്രസാധകർ/പരസ്യദാതാക്കൾ എന്നിവർക്കുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ പിഴകൾ പരിഷ്കരിക്കുകയും കൂടുതൽ കർശനമാക്കുകയും ചെയ്യു.
- മായം കലർന്ന/വ്യാജ വസ്തുക്കളുടെ നിർമ്മാണത്തിനോ വിൽപ്പനയ്ക്കോ ഉള്ള ശിക്ഷ:
- ആദ്യത്തെ കുറ്റം തെളിയിക്കപ്പെട്ടാൽ, ഒരു യോഗ്യതയുള്ള കോടതിക്ക് ആ വ്യക്തിക്ക് നൽകുന്ന ഏതൊരു ലൈസൻസും രണ്ട്

വർഷത്തേക്ക് സസ്പെൻഡ് ചെയ്യാം, രണ്ടാമത്തേതോ തുടർന്നുള്ളതോ ആയ ശിക്ഷാവിധി ഉണ്ടായാൽ, ലൈസൻസ് ശാശ്വതമായി റദ്ദാക്കാം.

ഉപഭോക്തൃ തർക്ക പരിഹാര കമ്മീഷനുകൾ

- ജില്ലാ, സംസ്ഥാന, ദേശീയ തലങ്ങളിൽ ഉപഭോക്തൃ തർക്ക പരിഹാര കമ്മീഷനുകൾ (സിഡിആർസി) രൂപീകരിക്കും.
- ഇനിപ്പറയുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഒരു ഉപഭോക്താവിന് CDRC-കളിൽ ഒരു പരാതി ഫയൽ ചെയ്യാം:
- അന്യായമോ നിയന്ത്രിതമോ ആയ വ്യാപാര സമ്പ്രദായങ്ങൾ;
- വികലമായ ചരക്കുകൾ അല്ലെങ്കിൽ സേവനങ്ങൾ;
- അമിത ചാർജിംഗ് അല്ലെങ്കിൽ വഞ്ചനാപരമായ ചാർജിംഗ്;
- ജീവനും സുരക്ഷിതത്വത്തിനും അപകടകരമായേക്കാവുന്ന, ചരക്കുകളുടെയോ സേവനങ്ങളുടെയോ വിൽപനയ്ക്ക് നിരക്ക് ഈടാക്കുന്നത്.

അപ്പീലുകൾ

- അന്യായമായ കരാറിനെതിരായ പരാതികൾ സംസ്ഥാന, ദേശീയ തലങ്ങളിൽ മാത്രമേ ഫയൽ ചെയ്യാൻ കഴിയൂ.
- ഒരു ജില്ലാ CDRC-ൽ നിന്നുള്ള അപ്പീലുകൾ സംസ്ഥാന CDRC പരിഗണിക്കും.
- സംസ്ഥാന ഉപഭോക്തൃ തർക്ക പരിഹാര കമ്മീഷനുകളിൽ നിന്നുള്ള അപ്പീലുകൾ ദേശീയ CDRC പരിഗണിക്കും.
- അന്തിമ അപ്പീൽ സുപ്രീം കോടതിയുടെ മുമ്പാകെ കിടക്കും.

സാമ്പത്തിക അധികാരപരിധി:

- ജില്ലാ കമ്മീഷനുകൾക്ക് 50 ലക്ഷം (ഒരു കോടിയിൽ താഴെ)

- 1000 രൂപയിലധികം. 50 ലക്ഷം മുതൽ രൂപ. സംസ്ഥാന കമ്മീഷനുകൾക്ക് 2 കോടി (നേരത്തെ 1 കോടി മുതൽ 10 കോടി വരെ),
- 1000 രൂപയിലധികം. ദേശീയ കമ്മീഷനായി 2 കോടി (നേരത്തെ 10 കോടിയിലധികം)

മധ്യസ്ഥതയുടെ ഇതര തർക്ക പരിഹാര സംവിധാനം:

- നേരത്തെയുള്ള ഒത്തുതീർപ്പിന് സാധ്യതയുള്ളിടത്തും കക്ഷികൾ അതിന് സമ്മതിക്കുന്നിടത്തും മധ്യസ്ഥതയ്ക്കായി ഒരു ഉപഭോക്തൃ കമ്മീഷൻ ഒരു പരാതി റഫർ ചെയ്യും.
- ഉപഭോക്തൃ കമ്മീഷനുകളുടെ കീഴിൽ സ്ഥാപിക്കുന്ന മധ്യസ്ഥ സെല്ലുകളിലാണ് മധ്യസ്ഥ ചർച്ചകൾ നടക്കുക.
- മധ്യസ്ഥതയിലൂടെയുള്ള ഒത്തുതീർപ്പിനെതിരെ അപ്പീൽ ഉണ്ടാകില്ല.

ഉൽപ്പന്ന ബാധ്യത

- ഉൽപ്പന്ന ബാധ്യത എന്നത് ഒരു ഉൽപ്പന്ന നിർമ്മാതാവിന്റെയോ സേവന ദാതാവിന്റെയോ വിൽപ്പനക്കാരന്റെയോ ഒരു വികലമായ നല്ല അല്ലെങ്കിൽ അപര്യാപ്തമായ സേവനം മൂലമുണ്ടാകുന്ന ഏതെങ്കിലും ദ്രോഹത്തിനോ പരിക്കോ നഷ്ടപരിഹാരം നൽകാനുള്ള ബാധ്യതയാണ്.
- നഷ്ടപരിഹാരം ക്ലെയിം ചെയ്യുന്നതിന്, ആക്ടിൽ നൽകിയിരിക്കുന്നത് പോലെ എന്തെങ്കിലും കുറവുകൾക്കോ കുറവുകൾക്കോ ഉള്ള വ്യവസ്ഥകൾ ഉപഭോക്താവ് തെളിയിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

ഒരു ഉപഭോക്താവെന്ന നിലയിൽ അഞ്ച് പുതിയ അവകാശങ്ങൾ

- എവിടെയും പരാതി നൽകാനുള്ള അവകാശം.

- ഉൽപ്പന്ന ബാധ്യതയ്ക്ക് കീഴിൽ നഷ്ടപരിഹാരം തേടാനുള്ള അവകാശം.
- ഒരു വിഭാഗമായി ഉപഭോക്താവിനെ സംരക്ഷിക്കാനുള്ള അവകാശം.
- വീഡിയോ കോൺഫറൻസിംഗിലൂടെ വാദം കേൾക്കാനുള്ള അവകാശം.
- എന്തുകൊണ്ടാണ് പരാതി തള്ളിയത് എന്നറിയാനുള്ള അവകാശം.

മറ്റ് നിയമങ്ങളും ചട്ടങ്ങളും

- ഉപഭോക്തൃ തർക്ക പരിഹാര കമ്മീഷൻ ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം 5 ലക്ഷം രൂപ വരെയുള്ള കേസുകൾ ഫയൽ ചെയ്യുന്നതിന് ഫീസ് ഈടാക്കില്ല.
- തിരിച്ചറിയാനാകാത്ത ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് നൽകേണ്ട തുകയുടെ ക്രെഡിറ്റ് ഉപഭോക്തൃ ക്ഷേമനിധിയിലേക്ക് (CWF) പോകും.
- സംസ്ഥാന കമ്മീഷനുകൾ ഒഴിവുകൾ, തീർപ്പാക്കൽ, കേസുകളുടെ തീർപ്പുകൽപ്പിക്കൽ, മറ്റ് കാര്യങ്ങൾ എന്നിവയെ കുറിച്ച് ത്രൈമാസ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് വിവരങ്ങൾ നൽകും.

CONSUMER PROTECTION ACT 1986	PROVISIONS	CONSUMER PROTECTION ACT 2019
No separate regulator	Regulator	Central Consumer Protection Authority (CCPA) to be formed
Complaint could be filed in a consumer court where the seller's (defendant) office is located	Consumer court	Complaint can be filed in a consumer court where the complainant resides or works
No provision. Consumer could approach a civil court but not consumer court	Product liability	Consumer can seek compensation for harm caused by a product or service
District: up to ₹20 lakh State: ₹20 lakh to ₹1 cr National: above ₹1 cr	Pecuniary jurisdiction	District: up to ₹1 cr State: ₹1 cr to ₹10 cr National: Above ₹10 cr
No provision	E-commerce	All rules of direct selling extended to e-commerce
No legal provision	Mediation cells	Court can refer settlement through mediation

THANK YOU